nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 26. julija 1964

Leto XX. - Št. 166 (5849)

Ne po tej poti naprej!

Od prve delovne seje deželnega sveta je ponovno stopilo v ospredje političnega življenja v Trstu in naše dežele vprašanje pravic Slovencev v Italiji, predvsem uporabe slovenskega jezika. Ni se treba čuditi temu dejstvu, saj je naravno, da prihajajo in bodo prihajale na površje v večjem ali manjšem redu vse nerešene zadeve, posebno take, ki imajo po svoji pomembnosti večjo težo.

Povod za to je enostaven. Deželni svet je začel delovati in reševati osnovna in razna praktična vprašanja. Po sodbi zastopnikov naprednih strank in svetovalcev slovenske narodnosti še posebej, spada med osnovna vprašanja uveljavljenje pravic Slovencev, s posebnim poudarkom o uporabi slovenskega jezika.

Deželna svetovalca Šiškovič in Škerk sta začela svoj prvi govor v deželnem svetu v slovenskem jeziku. Histerično razgrajanje desnice je prekinilo oba govornika.

Predsednik Rinaldini je to prekinitev potrdil z bolj spravno formulo. Pozval je slovenska svetovalca, «naj govorita v jeziku, ki ga razumejo vsi svetovalci, ker ni v veljavi noben pravilnik, ki bi določal, da se na sejah deželnega sveta lahko govori tudi v jeziku, ki ni italijanski». Obljubil pa je, da bo sprejemal v slovenskem jeziku napisana vprašanja, interpelacije in resolucije.

Oba svetovalca sta nadaljevala svoj govor v italijanskem jeziku. Izrazila sta svoje ogorčenje nad dejstvom, da ne moreta govoriti v materinem jeziku kljub določbam deželnega statuta. Oba sta terjala pravico po uporabi slovenskega jezika v imenu demokratičnih načel, enakopravnosti vseh državljanov in človečanskih načel na splošno ter izjavila, da se bosta za vse obveznosti, ki sta jih sprejela do svojih volivcev, vztrajno tudi naprej zavzemala.

Kaj bi deželni svet izgubil s tem, če bi bilo dovoljeno svetovalcem slovenske narodnosti, da spregovorijo v slovenskem jeziku? Ali bi izgubil kaj v svojem «nacionalnem» značaju? Ali bi bilo to protizakonito, ali nepraktično in nefunkcionalno?

Pravimo, ne samo, da ne bi deželni svet nič izgubil, ampak bi na svojem ugledu pridobil, ker bi začrtal jasnejšo črto ločnico med protidemokratično desnico in ostalim delom sveta in bi nudil dokaz široke strpnosti, človeškega razumevanja in popustljivosti ter plemenitih naporov, da je izpran strup, ki sta ga desetletja in desetletja sejala šovinizem in fašizem.

Kaj naj izgubi v «nacionalnem» smislu? Dežela Furlanija-Julijska krajina je v Italiji in nobena slovensko izgovorjena beseda v deželnem svetu tega ne more izpremeniti. Trije svetovalci bodo kot živ in otipljiv dokaz, da živijo Slovenci v deželi, ostali Slovenci, tudi če ne smejo izpregovoriti v svojem materinem jeziku. Da, ostali bodo Slovenci, toda ponižani in potisnjeni v položaj drugorazrednih državljanov.

Deželni svet je suveren in sam odloča v okviru statuta, kaj in kako bo delal. Sestavil bo svoj pravilnik, če tega še ni, bo lahko v trenutku sklepal, tako kot sklepa v drugih stvareh, torej tudi o uporabi slovenskega jezika. Slovenska beseda bi torej ne bila nezakonita.

Praktični razlogi in funkcionalnost, ki naj bi obstajali v tem, da bi bilo treba prevajati iz slovenskega v italijanski jezik, so samo pretveza tistih, ki načelno priznavajo pravice, toda nimajo volje jih uresničiti.

Doslednost današnje večine deželnega sveta v zadržanju do problemov slovenske manjšine se kaže tudi v vseh dosedanjih sklepih in odklanjanju predlogov in amandmajev, ki zadevajo ta vprašanja. Pa naj gre za paritetno komisijo, v katero je bil predlagan Slovenec in je bil od večine odklonjen, ali za predlog, naj bi se predsedstvu deželnega odbora dodelila posebna pristojnost za obravnavanje vprašanj, ki zadevajo manjšino, ali za amandma, naj se spremeni naziv oddelka «za splošne zadeve» pri predsedstvu deželnega sveta, ki naj bi se po zagotovilih večine ukvarjal z manjšinskimi vprašanji, v oddelek «za splošne zadeve in narodne manjšine», ali končno za predlog pravilnika (poslovnika), ki ga je večina pripravila in ki v svojih 104 členih ni omenjen niti slovenski jezik ali kaj drugega v zvezi s Slovenci.

Današnja večina v deželnem svetu, demokristjani in socialdemokrati, sicer priznava obstoj, za sedaj predvsem na Tržaškem in Goriškem, toda ne dopušča nobene manifestacije tega obstoja, bodisi z dopuščanjem uporabe slovenskega jezika na sejah, ali pa samo napisane in uzakonjene obveznosti. Oddelek za splošne zadeve bo po izgovorjenih zagotovilih urejeval zadeve manjšine, toda neobvezno, samo iz dobre volje, ker to v zakonu ne bo izrecno določeno. Obstoji obljuba predsednika sveta, da bo sprejemal pritožbe, amandmaje in podobno v slovenskem jeziku, toda v predlogu za pravilnik tega ni. Zopet je odvisno od dobre volje in možatosti tistega, ki je obljubo dal.

Nič čudnega torej, da povzroča to dogajanje v deželnem svetu ogorčenje slovenskega prebivalstva. Resolucije občinskih svetov podeželskih občin na Tržaškem in Goriškem so vidna manifestacija tega nerazpoloženja in ponovnega razočaranja. Vsi se upravičeno sprašujemo, čemu imamo deželo s posebnim statutom, če se ta posebnost noče potrjevati v vsakdanji praksi, v jasnih zakonskih določilih in pravilnikih. Vsem je na ustih demokracija, enakopravnost, ko je pa treba to v odnosih do Slovencev dokazati z dejanji, začuda vse odpove. Hvale vredna so načelna priznanja, toda brez doslednega praktičnega uresničevanja izgubijo tudi najlepša načela svojo vrednost in se spremenijo v svoje nasprotje. Ali je končno resničen tolikokrat poudarjeni strah pred desnico? Upravičeno je lahko ponosna na važnost, ki ji s tem pripisujejo, ker sodimo, da mora mnogo vplivnih ljudi, ki jih sicer ne prištevamo k desnici, premagati v prvi vrsti strah, ki je v njih samih.

Deželni svet je na začetku svojega dela. Dosedanji sklepi njegove večine so nas Slovence v deželi razočarali. Prizadelo nas je odklanjanje konkretnih predlogov, ki so bili stavljeni zato, da bi nam bil javno priznan položaj enakopravnih državljanov. Naj bo soglasno razpoloženje Slovencev resno opozorilo, da ne bo v svojih nadaljnjih sklepih današnja večina trmasto nadaljevala po poti, na katero je stopila.

BORIS RACE

DANES

V Skopju se danes spominjajo katastrofalnega potresa, ki je pred enim letom do tal porušil mesto in terjal nad tisoč človeških žrtev. V zvezi s to žalostno obletnico so prispele v Skopje delegacije iz vseh jugoslovanskih republik ter številne druge delegacije, ki bodo položile vence na skupno grobnico žrtev potresa. Poleg tega bodo številne druge manifestacije, ki bodo simbolizirale mednarodno solidarnost, ki je prišla do izraza ob potresu in pozneje. V Pulju, kjer se danes začenja filmski festival, bodo v začetku prikazali film «Skopje 63».

Okrog Cipra se znova širijo vznemirljive novice, da se Turki pripravljajo na izkrcanje na otoku in da v ta namen zbirajo vojake in padalce v Iskanderunu. Medtem je grški zunanji minister zanikal trditve o načrtu za prepustitev Rodosa ali Lezbosa Turčiji v zameno za priključitev Cipra h Grčiji.

Glavni tajnik OZN U Tant, ki je te dni obiskal Pariz in London ter je predvsem obravnaval z odgovornimi politiki ciprsko vprašanje, je včeraj prispel v Rangun, kjer se bo razgovarjal o položaju v Jugovzhodni Aziji, predvsem pa v Južnem Vietnamu. Že ob prihodu v Rangun je izjavil, da je nujno potrebno spore na tem področju reševati po politični in diplomatski poti, ne pa vojaško. Toda predsednik južnovietnamske vlade general Kan je poslal note 34 državam, s katero zahteva njihovo pomoč za vojno proti osvobodilnemu gibanju ameriški predsednik pa je odredil zaostritev vojne proti Vietkongu.

Tudi na karibskem področju skušajo ZDA v okviru organizacije ameriških držav znova razplamteti hladno vojno. Na seji zunanjih ministrov te organizacije so namreč pozvali vse države, naj prekinejo diplomatske odnose s Kubo in naj uvedejo proti njej gospodarsko blokado. Hkrati grozijo Kubi z oboroženim napadom.

Iz ZDA še vedno prihajajo poročila o demonstracijah črncev proti rasni diskriminaciji in proti policijskemu terorju. Včeraj je prišlo do izredno ostrih spopadov med črnci ter policijo in belci v mestu Rochester. Bilo je mnogo ranjenih. Oblasti so odredile izredno stanje in policijsko uro. V New Yorku je bilo včeraj mirno, vendar se za konec tedna bojijo novih neredov. Zato je vseh 27.000 policajev v pripravljenosti.

Jutri se v Kopru in drugih istrskih obalnih mestih prične V. jugoslovanski folklorni festival, na katerem bodo sodelovale številne skupine narodnih manjšin, ki živijo v Jugoslaviji, ansambel lužiških Srbov, izbrani folklorni ansambli iz Slovenije, Srbije, Bosne in Hercegovine ter Hrvatske in profesionalni ansambli «Lado» iz Zagreba, «Tanec» iz Skopja in «Kolo» iz Beograda. Z nastopom ansamblov narodnih manjšin, ki živijo v Jugoslaviji, so hoteli prirediteljі dati priložnost pripadnikom posameznih manjšin za prijateljsko srečanje, hkrati pa so hoteli poudariti načelo jugoslovanske politike, da se vsaka narodna manjšina po svoje kulturno razvija. Slika prikazuje prizor iz nastopa šiptarske skupine iz Zagradske Hoče s plesom s Šar planine.

sedem dni v svetu

Goldwater

Izvolitev senatorja iz Arizone Barryja Goldwaterja za predsedniškega kandidata republikanske stranke je nedvomno dogodek, ki ima lahko daljnosežne posledice za politično življenje Združenih držav Amerike. To še toliko bolj, ker ne gre samo za reakcionarnega desničarja ki mu je uspelo, da se je vsilil eni izmed obeh vodilnih tradicionalnih strank, s tem da je kandidiral na republikanski listi za najvišji, najvplivnejši in najodgovornejši položaj v Združenih državah Amerike, marveč za širši splet vzrokov in posledic, ki so omogočile, da se je na vrhu piramide ameriškega političnega življenja pojavila taka osebnost, kot je Goldwater. Njegov program, objavljen na konvenciji republikancev v San Franciscu poln groženj svetovnemu miru, pozivanja na križarsko vojno proti socialističnim državam, vštevši Jugoslavijo, poskusov, da bi notranji razvoj Združenih držav Amerike vrnili v prejšnje stoletje — odseva gledišča človeka, ki ni sposoben, da bi šel v korak z zahtevami časa, ki mu ni do prihodnosti sveta in čigar pustolovska politika bi lahko imela v primeru da bi pri tem uspel, zelo hude negativne posledice, in to prav v času, ko postaja politika krepitve svetovnega miru in sporazumevanja z državami z različnimi družbenimi sistemi vse bolj trajen proces, ko tudi same Združene države Amerike preživljajo obdobje razvoja, ki ga je po mnenju številnih opazovalcev ameriških razmer mogoče primerjati samo z najpomembnejšimi in najbolj usodnimi trenutki v preteklosti te države. S tem da se je ameriški narod posvetil lastnim notranjim problemom, do česar je prišlo po letih hladne vojne, ko je tako rekoč vse intelektualne in materialne zmogljivosti države pretežno namenil zunanjemu svetu njegovo prizadevanje, da uskladi potrošnjo z proizvodnjo v prihodnjih letih, razširitev državljanskih pravic tudi na črno prebivalstvo, do česar je prišlo skoraj po sto letih od Lincolnove deklaracije o odpravi suženjstva, «vojna proti revščini», katere namen je zboljšati gmotno stanje kakih 20 milijonov Američanov, ki so na najnižji socialni lestvici, to, da vrhovno sodišče razlaga ameriško ustavo na način, ki vse manj ustreza nazorom in koristim desnice — vse to je dokaz o pomembnih spremembah, do katerih je prišlo zadnja leta v Združenih državah Amerike. Goldwaterjev uspeh v San Franciscu, ki je toliko bolj nenormalen, torej ni samo posledica spretno pripravljene konvencije, marveč tudi močnega odpora zoper vsa ta progresivna prizadevanja, ki so od Kennedyjeve izvolitve za predsednika najprej kljub pomembnim nihanjem uradne politike vendar dajale poglavitno barvo življenju države. Kolikor so bila ta prizadevanja močnejša in vidnejša, toliko je bil tudi odpor proti njim odločnejši in bolj organiziran.

Stežka bi rekli, koliko je Goldwaterjeva zmaga na republikanski konvenciji dejanski odsev razmerja sil v tej stranki. Gotovo pa je da se je desnici ne glede na njeno dejansko številčno moč, posrečilo, da prevzame vodstvo stranke v svoje roke. Zdi se, da je s tem še bolj spodbudila proces polarizacije sil v sami stranki in tudi v ameriškem političnem življenju sploh. Že prej precej omajana vdanost črnskega prebivalstva Lincolnovi stranki, ki so ji zaradi steka zgodovinskih okoliščin desetletja pripadali, je doživela z Goldwaterjevo odkrito izjasnitvijo proti zakonu o državljanskih pravicah, odločilni udarec. Proces, v katerem črnci odrekajo podporo republikanski stranki in ki ga je že dolgo časa mogoče spremljati, bo s tem nedvomno samo pospešen.

Izjasnitev za zakon o državljanskih pravicah ali proti njemu pa vendarle ni samo vprašanje, ali naj se črnskemu prebivalstvu priznajo enake pravice kot belcem, marveč tudi vprašanje progresivne in demokratične usmeritve ameriških državljanov sploh — vprašanje njihove vesti. Zato ni izključeno, da se bo v zvezi s to preizkušnjo še naprej izvajala polarizacija sil v ameriški družbi, to še toliko bolj, ker je mogoče uvati, da bo to postala osrednja točka v bližnji volilni kampanji.

Stežka bi verjeti, da bi se mogel Goldwaterjev uspeh na republikanski konvenciji spremeniti tudi v njegov uspeh na predsedniških volitvah. Vendar pa je ameriški politični organizem tako zapleten in pogosto podvržen tolikim različnim vplivom in pritiskom, da presenečenja niso nemogoča. (O tem priča sicer tudi samo Goldwaterjevo imenovanje, ki je prišlo precej nepričakovano).

Zato lahko Goldwaterjeva ekstremistična politika vpliva tudi na dozoritev nekaterih radikalnih gledišč in jasnejšo opredelitev v zvezi z njimi, ob nekih okoliščinah pa tudi na delno opuščanje programa demokratske stranke in odstopanje od posameznih njenih naprednejših stališč.

Italija

Vladna kriza, ki je nastala 26. junija, se je končala 22. t. m., ko je poverjeni predsednik vlade Moro umaknil svoj pridržek in predložil v podpis predsedniku Segniju seznam ministrov nove vlade levega centra, ki so naslednji dan prisegli pred predsednikom republike zvestobo italijanski ustavi.

Pogajanja med delegacijami štirih strank levega centra so trajala od 7. t. m. in so se zaključila ob 3 zjutraj v soboto, 18. t. m. Sporazum se v bistvu ne razlikuje od sporazuma, ki so ga te stranke zaključile v preteklem novembru lani, ko so sestavili prvo vlado levega centra z neposrednim sodelovanjem socialistov, ker so vse programske obveze prejšnje vlade potrjene tudi v sedanjem programu, vendar pa bo tempo uresničenja tega programa še počasnejši, ko bodo dali prednost ukrepom za stabilizacijo gospodarstva.

V sporazumu je šest glavnih točk, ki jih moremo povzeti takole:

Konjunktura: *Ta vprašanja imajo prednost in zahtevajo zmanjšanje in omejitev državnih izdatkov, fiskalne ukrepe in izvajanje politike dohodkov; kar zadeva fiskalne ukrepe, gre za povišanje dopolnilnega davka na donodke, ki presegajo 10 milijonov letno, povišanje dohodninskega davka, povišanje davka na promet (IGE) od 3,33 na 4 odst., povišanje železniških in poštnih tarif ter za ukrepe, ki naj pospešujejo izvoz.*

Gospodarsko načrtovanje: *Vlada bo predložila do konca leta nov petletni gospodarski načrt.*

Deželne ureditve: *Zakonski ukrepi, ki so že pred parlamentom, bodo šli svojo normalno pot, predložili pa bodo še manjkajoče zakone, hkrati pa bodo predhodno ugotovili obseg finančnega bre-*

(Nadaljevanje na 2. strani)

Izredno stanje v ameriškem mestu Rochester po krvavih spopadih med črnci in belci

Nerede je izzvala policija skupno z belci, ki so napadli črnce - Okoli sto ranjenih, 80 črncev aretiranih - Vsi policaji v New Yorku v pripravljenosti - Zahteve črncev županu Wagnerju

ROCHESTER, 25. — V črnskem delu mesta Rochester (država New York) je prišlo danes do hudih neredov, med katerimi so se spopadli črnci in belci. Neredi so se začeli, ko so policaji skušali aretirati v neki plesni dvorani črnca, češ da je pijan. Ostali plesalci so takoj reagirali in v kratkem je v dvorani prišlo do prerivanja. Kmalu je na stotine črncev odšlo na ulice, kjer so začeli demonstrirati in razbijati izložbena okna. Kmalu se je zbralo okrog 2000 črncev, ki so demonstrirali proti policiji.

Čez nekaj časa pa je v črnski del mesta prišla velika skupina belcev, ki so napadli črnce in začeli razbijati izložbena okna. Sledili so krvavi spopadi, tako da je bila policija skoraj brez moči. Na pomoč so prišli štirje odredi gasilcev, toda tudi to ni mnogo zaleglo. V vseh glavnih ulicah mesta je nastal zastoj v prometu. Policijski poveljnik je v vsej nagliici prišel na kraj neredov, toda demonstranti so njegov avtomobil prevrnili, poveljnika pa pretepli. Oblasti so določile policijsko uro od 20 do 7 zjutraj v vsem mestu, razglasile so tudi izjemno stanje. Policaji so proti demonstrantom uporabljali solzilne bombe, demonstranti pa so metali v policaje vsakovrstne predmete. Guverner Rockefeller je odredil, naj na kraj neredov odide 200 policajev države New York, narodni gardi pa je dal ukaz, naj bo pripravljena. Po dosedanjih poročilih je bilo ranjenih okoli sto oseb, med katerimi 24 agentov. Aretirali so 80 črncev.

Demonstranti so uničili več avtomobilov in razbili mnogo izložbenih oken. Neredi, ki so se spočetka začeli v bližini omenjene plesne dvorane, so se naglo razširili na bližnja področja. Demonstranti so prevrnili 6 policijskih avtomobilov. V središču črnskega predmestja je izbruhnil požar, ne ve se pa, ali je v zvezi z neredi. Policija je obkolila črnsko četrt mesta.

Rochester je mesto, ki ima 311.000 prebivalcev in je v državi New York. Tu je sedež tovarne «Kodak». Približno kilometer od kraja neredov, v četrti belcev, so skupine belcev izkoristile zmedo in začele pleniti po trgovinah.

Po petih urah bitke med črnci ter policaji in belci je župan v Rochestru razglasil izredno stanje. Policija ni uporabljala strelnega orožja.

V New Yorku je bilo preteklo noč mirno, toda še vedno je zelo napeto. Načelnik občinske policije je sinoči prepovedal protestno demonstracijo pred policijsko postajo v Harlemu, ki je bila določena za danes. Voditelji črnske organizacije «Harlem Defense Council», ki so organizirali demonstracijo, so izjavili, da je prepoved protiustavna, in sporočili, da bodo demonstracijo kljub temu organizirali. Predstavnik omenjene organizacije je izjavil, da bodo na demonstraciji izvedli proces proti policijskemu agentu Gilliganu, ki je prejšnji teden ubil 14-letnega črnskega dečka. Vseh 27 tisoč občinskih policajev v New Yorku je v pripravljenosti, ker se pričakujejo novi neredi ob koncu tedna. Vsi policijski agenti, ki so zaposleni v uradih, so dobili ukaz, naj oblečejo uniforme in naj bodo pripravljeni za patruljiranje po ulicah. Župan Wagner se je sinoči dolgo razgovarjal z guvernerjem Rockefellerjem o možnosti nastopa narodne garde države New York.

Sinoči se je več sto črncev zbralo pred policijskim poveljstvom v Manhattanu. Demonstracija je potekala mirno in ni prišlo do incidentov. Demonstranti so nosili table z napisi, da je treba policaje razorožiti.

Kakor piše «World Telegram And Sun», bo prihodnji teden v New Yorku sestanek glavnih črnskih voditeljev, da pripravijo akcijski načrt, s katerim bi preprečili, da bi se akcija za izvajanje zakona o državljanskih pravicah kompromitirala z nasilnimi dejanji. Sinoči so imeli predstavniki črncev v Harlemu zborovanje in so nato postavili policijskemu poveljniku štiri zahteve: takojšnjo odstavitev Gilligana v pričakovanju izida preiskave; takojšnjo ustanovitev civilnega odbora z nalogo, da prouči obnašanje policije; posebni odred policije, ki nastopa med demonstracijami, naj se umakne iz Harlema; imenujejo naj se črnski policijski častniki, in prav tako naj bo za pomočnika policijskega poveljnika imenovan črnec. Poslali so brzojavko županu Wagnerju in zahtevali sestanek z njim. Hkrati so ostro obsodili Wagnerjevo prepoved napovedane demonstracije, vendar pa so pozvali organizatorje, naj demonstracijo odpovedo.

Goldwaterjev program

Skoraj dvesto mrtvih pri eksploziji egiptovske ladje «Star of Alexandria»

Doslej so ugotovili 85 mrtvih in 162 ranjenih - Škoda znaša skoraj 240 milijard lir

ALŽIR, 25. — Policijsko poveljstvo v alžirskem mestu Bona je sporočilo, da je pri eksploziji na egiptovski ladji «Star of Alexandria», ki je nastala včeraj, zgubilo življenje približno 200 oseb, mnogo pa jih je bilo ranjenih. Škoda znaša skoraj 200 milijard starih frankov (približno 240 milijard lir). Uradno pa so do sedaj ugotovili 85 mrtvih in pogrešanih ter 162 ranjenih.

Današnji «Alger Republicain» objavlja naslednje podatke o eksploziji, ki je nastala, ko so razkladali strelivo, ki ga je prevažala ladja: «Ladja je na pol potopljena in sinoči ni nobenemu potapljaču uspelo prodreti v njeno notranjost. Približno 50 članov posadke, ki so bili na ladji, je med žrtvami. Samo 10 od njih, ki so bili v trenutku eksplozije v mestu, se je rešilo. Življenje je zgubilo tudi okoli 100 pristaniških delavcev. Njihova trupla so vsa ožgana in razmesarjena. Kapitan ladje, ki ga je eksplozija zagnala v morje, je živ. Pristanišče Annaba (Bona) je skoraj popolnoma uničeno. Materialna škoda znaša skoraj 200 milijard starih frankov.»

Zatem piše list o pričanjih očividcev, in nadaljuje: «Bila je 22 ura, ko je močna eksplozija pretresla mesto. Nad palačami so se v višino nad 100 metrov dvignili veliki plameni, ki so razsvetlili nebo s svojimi švigajočimi jeziki in s slapovi isker. Po prvi močni eksploziji je skoraj dve uri sledila cela vrsta eksplozij v presledkih 2 ali 3 sekund, tako da se je vse mesto treslo. Ljudi se je na ulicah polotila panika in begali so na vse strani.»

Med številnimi pričevanji omenja časopis naslednje: «Pravkar smo se pripravljali, da ležemo, ko je nastala eksplozija. Ko smo mogli, smo šli k oknu in smo opazili, kako sta se dva vlačilca dvignila v zrak in zopet padla v vodo ter se razletela.» «Treba je bilo videti protituberkulozni zavod, ki je oddaljen več kot 500 metrov in je približno 60 metrov strmo nad pristaniščem,» nadaljuje list. «Desno krilo poslopja, ki je bilo dozidano nedavno, je bilo uničeno. Poslopje sloni na nekakih stebrih. Del ladjinega trupa v velikosti avtomobila je priletel kakih 100 metrov od teh stebrov. Ograja kovinskega mostu poleg poslopja je bila popolnoma odtrgana. Prizor v bližini eksplozije se ne da popisati, prav tako tudi v starem mestu. Ta del mesta, ki je strmo nad krajem katastrofe in oddaljen približno dva kilometra, je bil še posebno poškodovan. Močan zračni val, ki ga je povzročila eksplozija, je odtrgal stene in kose zidov. V tem delu mesta je več desetin ranjenih, mnogo ljudi pa je dobilo živčni pretres. Zaradi panike med prebivalstvom si ni bilo do sedaj še mogoče napraviti točne slike o škodi.

Danes je odpotovala iz Kaira tehnična komisija, ki io bo vodil glavni ravnatelj egiptovske ustanove za pomorski promet, da izvede preiskavo o vzrokih nesreče. Komisija bo delovala skupno s komisijo, ki jo vodi egiptovski vojaški ataše v Alžiru in ki je že od včeraj na kraju nesreče.

Motorna ladja «Star of Alexandria» je bila zgrajena v ladjedelnici Sv. Marka v Trstu. Splavili so jo januarja 1963. Odrivala je 3700 ton.

Cestne nesreče

RICCIONE, 25. — Pri cestni nesreči v predmestju Ricciona, ki se je dogodila danes ob 14 uri, so izgubile življenje 4 osebe. Od teh so bile tri v avtomobilu «600», ena pa v avtomobilu «Opel». Nesreča se je dogodila na ovinku, na katerem sta se avtomobila trčila.

MODENA, 25. — Pri trčenju med dvema avtomobiloma v bližini Modene sta zgubili življenje dve osebi, ena pa je bila laže ranjena.

FERRARA, 25. — Avtobus, v katerem se je vozilo kakih 40 mladih ljudi, je preteklo noč zletel s ceste. Vozač je zgubil življenje, več potnikov pa je bilo laže ranjenih.

Atomska sila

LONDON, 25. — V ponedeljek se bo v Londonu sestal vojaški pododbor, ki bo proučil predlog o ustanovitvi večstranske kopenske atomske sile dodatno k ameriškemu načrtu o mešani pomorski sili, opremljeni z izstrelki «Polaris». Pri razgovorih bodo sodelovali ameriški, zahodnonemški, italijanski, turški, grški, nizozemski, belgijski in angleški predstavniki; razgovori bodo trajali do oktobra. Kakor je znano, je načrt za kopensko večstransko jedrsko silo predložila Velika Britanija v začetku julija.

Turki pripravljajo izkrcanje na Ciper?

NIKOZIJA, 25. — Številni grški časopisi na Cipru pišejo o govoricah, da se v prihodnjih 24 urah ali pa prihodnji teden pričakuje turško izkrcanje na otoku. O tem pišejo tudi nekateri atenski desničarski listi, ki dodajajo, da je Grčija o tem obvestila glavni štab NATO in da je odredila vse ukrepe za vojaško pripravljenost. Ciprski časopisi pišejo tudi, da zbirajo Turki številne enote v pristanišču Iskanderun in med temi je tudi 1000 padalcev.

V Londonu pa v poučenih krogih znova govorijo o angleškem načrtu za Ciper. Na podlagi načrta bi ciprske Turke preselili na neki grški otok, ki bi ga Grčija odstopila Turčiji, Ciper pa bi se priključil Grčiji. Toda grški zunanji minister Kostopulos je odločno zanikal te trditve. Govori se namreč, da bi Grčija odstopila Turčiji otok Rodos ali pa Lezbos. Minister je ponovno poudaril, da Grčija ni pripravljena na nobeno ozemeljsko koncesijo Turčiji in da zahteva samo priznanje popolne neodvisnosti Cipra.

Novo izzivanje proti Kubi

WASHINGTON, 25. — Zunanji ministri organizacije ameriških držav so pripravili danes resolucijo, o kateri bodo glasovali še to noč in ki v glavnem sprejema zahteve tistih, ki so zahtevali oster nastop proti Kubi. Resolucija predvideva dolgo vrsto obveznih ukrepov za vse člane organizacije, in sicer: 1. obsodbo kubanske vlade «zaradi napada proti Venezueli», 2. prekinitev diplomatskih in konzularnih odnosov s Kubo, 3. prekinitev trgovinskega in pomorskega prometa s Kubo, razen kar se tiče hrane, zdravil ali «izrednih ali človečanskih primerov», 4. opozorilo kubanski vladi, da se bo v primeru «ponovitve prevratne in napadalne dejavnosti» uporabila pravica «zakonite obrambe» in po potrebi uporaba sile, 5. poziva vse zahodne države, naj sodelujejo pri trgovski izolaciji Kube.

Računajo, da bo 15 držav od 19 glasovalo za resolucijo. Druge štiri (Mehika, Čile, Urugvaj in Bolivija) pa bodo verjetno glasovale proti ali pa se bodo vzdržale.

U Tant v Rangunu

RANGUN, 25. Glavni tajnik OZN U Tant je prispel danes z letalom v Rangun na tridnevni obisk. Na letališču je izjavil: «Mislim, da je za južnovjetnamsko vprašanje moč najti rešitev s pogajanji in ne po vojaški poti.»

Glede svojih razgovorov z de Gaullom je U Tant izjavil, da sta se oba strinjala, da bi bilo treba v Južnem Vietnamu in v ostali jugovzhodni Aziji uporabljati politična in diplomatska sredstva ne pa vojaška.

Komemoracija žrtev potresa v Skopju

SKOPJE, 25. — Glavno mesto Makedonije bo jutrišnji dan posvetilo spominu na lanski katastrofalni potres, ki je terjal tisoč smrtnih žrtev in okrog 3.500 ranjenih. V zvezi s to obletnico so prispele danes v Skopje delegacije iz vseh jugoslovanskih republik, med temi iz Beograda, Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Titograda, Prištine, Novega Sada in drugih mest, delegacija JLA in družbenih organizacij, ki bodo jutri, skupno z zastopniki glavnega mesta Makedonije položile vence na skupno grobnico žrtev skupskega potresa. Pred komemoracijo na pokopališču bo slovesna seja mestnega sobranja.

Ob prvi obletnici strahovite katastrofe bodo v Skopju tudi številne manifestacije, ki bodo simbolizirale solidarnost in človečanstvo, ki je prišlo do izraza neposredno po potresu in kasneje pri obnovi porušenega mesta ne le v Jugoslaviji temveč v skoro vseh državah na svetu. Med drugim so nocoj v Delavskem domu v Skopju odprli razstavo dokumentov, ki prikazujejo to gesto solidarnosti in človečanstva.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje s. 1. strani)

mena, ki ga bo država morala prevzeti nase za uresničenje te reforme.

Urbanistični zakon: *Obvezna razlastitev bo zajela stavbna zemljišča, ki so že vključena v podrobne gradbene načrte; lastnik zemljišč se bodo mogli izogniti razlastitvi, če bodo začeli sami graditi v roku enega leta po uveljavljenju zakona, in če bodo dokončali delo najkasneje v roku dveh let. Odškodnino bodo določili tako, da bodo k tržni ceni zemljišča prišteli katastrsko oceno istega zemljišča, vsoto pa razdelili na polovico. Obvezna razlastitev bo najprej zajela večja mesta, kjer je pojav urbanizacije najobčutnejši.*

Zasebno šolstvo: *Vprašanje zasebnega šolstva bodo rešili z novim proračunom, do 30. junija 1965 pa bodo predložili zakon o zasebnem šolstvu, ki je izenačeno z javnim šolstvom.*

Krajevne uprave: *Sporazum poudarja, da je raztegnitev sodelovanja med štirimi strankami levega centra od središča na periferijo «logičen razvoj te politike», vendar pa se dodaja, da bo ta razvoj odvisen od volje strank in uspeha politike levega centra.*

V novi vladi so v bistvu isti ministri, ki so bili v prejšnji vladi; nova ministra sta le Mariotti (PSI) in Scaglia (KD), ki sta prišla v novo vlado na mesto Giolittija in Bosca, ki sta odklonila sodelovanje v tej vladi. Zaradi tega so bile potrebne nekatere spremembe v strukturi: Pieraccini, ki je bil do sedaj minister za javna dela, je prevzel ministrstvo za proračun, ki ga je do sedaj vodil Giolitti; javna dela je prevzel Mancini, ki je bil do sedaj minister za zdravstvo, to ministrstvo pa je prevzel novi minister Mariotti. Dosedanje ministrstvo je obdržal med socialisti le Corona (turizem in prireditve). Resore, ki so jih imeli demokristjani v prejšnji vladi, so prevzeli isti ministri, le ministrstvo za delo je prevzel Umberto delle Fave, ki je bil v prejšnji vladi minister za zveze s parlamentom; to ministrstvo pa je prevzel novi minister Scaglia. Vsi drugi resori so ostali v istih rokah.

Vlada je v petek imenovala nove državne podtajnike, 30. t. m. pa se bo predstavila parlamentu s programsko izjavo in pa zanjo postavila vprašanje zaupnice.

De Gaulle

General de Gaulle je na redni polletni tiskovni konferenci izjavil, da 188 mesecev stari sporazum o sodelovanju med Francijo in Zahodno Nemčijo ni pripeljal do skupne politike, bodisi da gre za obrambna vprašanja obeh držav, reformo atlantske zveze in jugovzhodno Azijo, bodisi za velike probleme sedanjosti v celoti. Kakor je dejal, je vzrok v «dejstvu, da doslej ZR Nemčija še ne verjame v to, da mora biti politika Evrope evropska in neodvisna.»

Če bo negotovost zastran tega trajala neskončno, bo to zbudilo «sumničenje v Franciji in vznemirjenje pri nemškem narodu,» je dejal de Gaulle. Francija čaka na obetane Erhardove predloge o združitvi Evrope in medtem «uveljavlja na svetu evropsko in neodvisno politiko.»

De Gaulle je naglasil, da se je položaj na svetu spremenil in da ni več tak kot po vojni, ko so ZDA neposredno ali posredno upravljale zahodne zadeve. Razdelitev sveta na dva bloka ne ustreza več novemu položaju. Zvezo z Ameriko je treba ohraniti, toda razlogi za podrejanje Ameriki odpadajo drug za drugim. Evropa mora biti evropska, živeti mora sama ob sebi in zase in izvajati neodvisno politiko. Te politike ne more določati nadnacionalno telo. Samo vlade evropskih narodov lahko to store in so tudi odgovorne za to.

Glede Vietnama je de Gaulle dejal, da vojaška rešitev ni mogoča in da ni druge poti, ki lahko pripelje do miru v jugovzhodni Aziji, kakor ta, da se skliče nova ženevska konferenca, ki bo po vrsti razpravljala o Laosu, Kambodži in Vietnamu.

De Gaulle je zagovarjal politiko Francije, ki hoče postati atomska država, rekoč, da so države, ki nimajo atomskega orožja, prisiljene privoliti v strateško, zaradi tega pa tudi v politično odvisnost od ene izmed dveh velikih atomskih držav. Prve francoske atomske letalske sile bodo ustanovljene letos. Francija ima lahko v šestih letih atomsko silo, ustrezajočo moči 2000 bomb, katerih vsaka ima jakost bombe, vržene na Hirošimo. Francija se uvršča med atomske države, temu pa razni nasprotniki v deželi oporekajo, je dejal de Gaulle, pri tem pa poudaril, da izdatki za udarne sile omogočajo, da se za polovico zmanjšajo vojaška obveznost in vojaški efektivi francoske vojske.

Harlem

V newyorškem predmestju Hallem, ki je črnski del mesta in kjer živi približno milijon ameriških črncev, so bili v zadnjem času številni neredi. Črnci so manifestirali za uveljavljanje zakona o državljanskih pravicah. Med manifestacijami je neki policaj ubil 14-letnega črnskega dečka. Ta dogodek je izzval med črnci veliko ogorčenje. Dan za dnem so se nadaljevale demonstracije, policija pa je surovo nastopala proti demonstrantom. Prihajalo je do pravih prizorov divjaštva. To je črnce še bolj razjarilo, tako da so začeli razbijati trgovine in pleniti. Na policaje so metali s streh steklenice in kamenje. Med večdnevnimi demonstracijami je bilo mnogo črncev ranjenih. Organizacije za rasno enakopravnost so zaman skušale pomiriti razjarjeno množico. Crnski voditelji so govorili na številnih zborovanjih in zahtevali odločen poseg vlade proti brutalnosti policije. Crnski nemiri v Harlemu so najobsežnejši in najsrditejši v zadnjih dvajsetih letih in imajo političen pomen. Saj je novi zakon o državljanskih pravicah postal glavni notranji problem države. Izvajanje tega zakona je bilo eno najvažnejših vprašanj, glede katerega so se pokazala velika nesoglasja na konvenciji republikanske stranke v San Franciscu. Predsednik Johnson je dal ravnatelju zvezne policije nalogo, naj uvede preiskavo o umoru črnskega dečka. Crnski voditelji pa so postavili zahtevo, naj se iz policije izločijo številni brutalni in zločinski elementi in naj se vanjo vključi večje število črncev. Nemiri so se zadnje dni razširili tudi na predmestje Brooklyn. Newyorški župan Wagner, ki se je nujno vrnil s svojega potovanja po Evropi, je izjavil, da se je vrnil tako zaradi samih dogodkov kakor tudi zaradi poudarka, ki ga je tem dogodkom dajal evropski tisk. V uradnih krogih so zatrjevali, da so neredi posledica «komunističnega hujskanja», toda voditelji gibanja za rasno enakopravnost so izjavili, da taki izgovori ne bodo mnogo pomagali v sedanjem trenutku. «New York Times» je tej novi tezi o vzrokih tragičnega harlemskega upora posvetil uvodnik, ki je zelo značilen. List poudarja, da bi pripisovanje odgovornosti za nerede izključno ali pretežno skupinam levih ekstremistov bila nevarna napaka. «To bi bilo preprosto poenostavljenje zelo zapletenega problema,» piše list in dodaja, da so najgloblji razlogi za upor strašni pogoji geta, ki vladajo v Harlemu. Ti pogoji obsojajo na tisoče človeških bitij, da živijo na ravni, ki je blizu živalski. Uvodnik opozarja na nevarnost zapiranja oči pred pravimi vzroki in dodaja, da se nekaj podobnega dogaja s panamskim uporom in tudi na ameriškem jugu, kjer so rasistične sile hotele prikazati sile gibanja za državljanske pravice kot «komunistično infiltracijo».

Afriški vrh

V Kairu se je prejšnji teden zaključilo prvo redno zasedanje državnih in vladnih poglavarjev organizacije afriške enotnosti. Na zasedanju so soglasno sprejeli resolucijo o nadaljnjih prizadevanjih za likvidacijo kolonializma na celini, o krepitvi organizacije afriških držav in o razvijanju med afriške enotnosti in sodelovanja.

V okviru kolonialne problematike, ki je bila osrednja tema afriškega vrha, so voditelji afriških držav sklenili zahtevati sodelovanje vseh držav in bojkot Južne Afrike. Od držav, proizvajalk petroleja bodo zahtevali, naj ustavijo pošiljke tej državi. Zahtevali bodo tudi, naj se spuste na svobodo aretirani voditelji in naj se pri generalnem tajništvu sestavi poseben urad za koordinacijo prizadevanj za bojkot južnoafriške republike.

Skupščina enotno nastopa proti vsakemu poskusu enostranske proglasitve neodvisnosti od strani vlade belih kolonialistov v Juž. Rodeziji. V primeru česa takega bo organizacija ukrenila vse potrebno, tudi priznanje afriške vlade Južne Rodezije ki bi se v tem primeru ustanovila v izgnanstvu. Afriški vrh je zahteval, naj vlada v Londonu čimprej skliče novo ustavno konferenco vseh političnih strank Južne Rodezije, da bi tako prišli do nove demokratične ustave za to državo na podlagi pravila en človek — en glas.

Afriški vrh terja od britanskih oblasti osvoboditev Joshua Nkoma ter drugih aretiranih južnorodezijskih voditeljev. Mimo tega je določil skupino afriških vlad, ki bo delala za združevanje nacionalnih gibanj v tej državi v enotno fronto.

Podobne sklepe je skupščina sprejela tudi glede portugalskih kolonij. Pri tem se je odločila ustanoviti poseben urad, ki bo skrbel za dosledno izvedbo že osvojenih sklepov o bojkotu Portugalske in ki si bo prizadeval pritegniti v bojkot čimveč prijateljskih držav.

Glede na nevarnost, ki preti od vlade Južnoafriške republike trem ozemljem pod skrbništvom, Svaziju, Basutu in Bečuaniji, je drugi afriški vrh sklenil, da bo v soglasnosti z oblastmi teh ozemlj zahteval, naj OZN zagotovi njihovo ozemeljsko celovitost, suverenost in neodvisnost.

Stalni sedež OAE bo v Adis Abebi. Za stalnega upravnega splošnega tajnika je bil izvoljen gvinejski diplomat Dialo Teli.

Sprejet je bil protokol o obveznem posredovanju, poravnavi in arbitraži organizacije afriške enotnosti v primeru spora med državami članicami. Mimo tega so ustanovili dve novi posebni komisiji, in to, komisijo za komunikacije ter telekomunikacije in komisijo pravnikov. Tako ima ta organizacija sedaj sedem posebnih komisij.

Uradni predstavnik konference je izjavil, da bodo vse afriške države, z izjemo ene ali dveh, sodelovale na drugi konferenci neezanih držav oktobra v Kairu. Naslednja konferenca voditeljev afriških držav bo v Akri septembra 1965.

JUTRI ZASEDANJE CENTRALNEGA ODBORA PSI

Razprava o vladnem programu in o vlogi strankinega glasila

Predaja poslov na ministrstvu za delo - PSDI o neodgovornosti desnice in skrajne levice - Cattani o smotrih levega centra

RIM, 25. — Predsednik poslanske zbornice Bucciarelli Ducci je sklical za 30. t.m. konferenco predsednikov parlamentarnih skupin, da bi se dogovorili o vrstnem redu vprašanj bližnjega zasedanja poslanske zbornice, zlasti v zvezi z razpravo o zaupnici, ki bo takoj po izglasovanju zaupnice v senatu. Na tej konferenci bodo proučili tudi druga vprašanja na dnevnem redu, predvsem vprašanje integracije 13. plače javnih nameščencev, ker je predsednik republike vrnil ta ukrep spričo dejstva, da v njem ni označen način kritja povečanih finančnih izdatkov.

Na ministrstvu za delo je dosedanji minister Bosco predal danes posle novemu ministru Umbertu delle Fave, ki je bil do sedaj minister za zvezo s parlamentom.

V ponedeljek bo zasedal centralni odbor PSI, ki bo razpravljal o rešitvi vladne krize in o nekaterih organizacijskih vprašanjih. Centralni odbor bo nedvomno odobril sporazum med štirimi strankami za sestavo nove vlade levega centra, hkrati pa bo moral nakazati način, kako naj se rešijo vprašanja, ki so nastala z ostavko Lombardija z mesto glavnega urednika strankinega glasila «Avanti!». Po sklepu vodstva PSI je tajništvo stranke začasno prevzelo urejevanje glasila v pričakovanju, da vodstvo stranke, po sklepu centralnega odbora, imenuje novega glavnega urednika.

V okviru pripravljalnih del za reformo državne uprave je minister Preti razpisal 21. aprila letos nagradni natečaj za nasvete in predloge o poenostavljenju upravnih postopkov v osrednjih in perifernih državnih upravah, vštevši tudi avtonomna državna podjetja. Natečaj je imel izredno velih uspeh, saj je urad za reformo javne uprave dobil več kot 2500 predlogov, ki zadevajo predvsem poslovanje zakladnega ministrstva, ministrstva za pošto in telekomunikacije, pravosodnega ministrstva, notranjega ministrstvo in ministrstva za obrambo. Ministrstvo za reformo javne mesta glavnega urednika strankine. ljev z denarnimi nagradami v višini od 50 do 100 tisoč lir.

Glasilo PSDI «Agenzia democratica» objavlja članek, v katerem pripominja med drugim, da «neodgovornost zavezniških in prijateljskih vlad v mednarodnih politiki, in neodgovornost desnice in skrajne levice v notranji politiki, postavlja pred trdo preizkušnjo čut odgovornosti italijanske vlade». Kar zadeva zunanjo politiko članekar polemizira z de Gaullom, ki je na svoji zadnji tiskovni konferenci zatrjeval, da se mora Evropa osvoboditi ameriške nadvlade, in se vprašuje, «kakšne nadvlade in katera Evropa». Če de Gaulle misli, da more graditi svojo strategijo na sovjetsko-kitajskem sporu, se zelo moti, hkrati pa da gre pri tem za «kavarniško strategijo», ki ji manjka vsakršna resnost. In prav na takih neresnih temeljih gradi Francija svojo politiko in «daje lekcije zaveznikom».

Kar zadeva notranjo politiko pa članekar pripominja, da naj se iztreznijo vsi tisti, ki lahkomiselno računajo s centristično ali desničarsko alternativo politike levega centra, ker zaradi neodgovornosti desnice in skrajne levice bodo demokratične stranke, tudi kljub težavnemu položaju, vodile politiko, ki bo zajamčila kupno moč mezd in splošno raven zaposlitve. «Na desnici imamo ljudi, ki računajo z razvrednotenjem denarja, medtem ko komunisti računajo z brezposelnostjo. Med obema hazarderjema je KPI tista, ki je močnejša. Naša desnica misli na človeka z železno pestjo in morda celo še na kaj slabšega. In se zaganja v predsednika Mora. V krajšem razdobju bi naša desnica utegnila imeti prav, toda pustolovščine brazilskega tipa bi pri nas ne imele nobene perspektive. Toda če bi podlost drugih ponižala plemenite napore pogumnejšega dela delavskega razreda za utrditev demokracije, bi se — ne takoj, ampak zatrdno — pojavila alternativa ljudske fronte, vertikalen razcep dežele . . .».

Podtajnik za kmetijstvo Cattani je govoril danes v Ferrari in zatrjeval med drugim ,da je nadaljevanje politike levega centra edina možna pot, da bi preprečili nadvlado desnice in da bi bili kos gospodarski recesiji, ne da bi pri zadeli raven delavske zaposlitve. Cattani je nato poudaril, da je za dosego teh smotrov, pa tudi za ostvaritev «naprednejših oblik svobode in blagostanja, ki bodo zagotovile stabilnost dela, socialno varnost, odpravo razrednih razlik, višjo in učinkovito raven izobrazbe, hkrati s čim širšo politično in gospodarsko svobodo» potrebna skupna in soglasna akcija med socialisti, socialdemokrati, demokristjani in levičarskimi demokrati, da bi se zoperstavili «tako komunistični ekspanziji, kakor tudi konservativnim in integralističnim težnjam KD».

DUESSELDORF, 25. — Aleksej Adžubej je napravil danes izlet v Duesseldorf. Skupina občinskih funkcionarjev mu je obrazložila urbanistični načrt mesta. Popoldne si je Adžubej ogledal kopanje lignita ob obrežju Rena.

Parlament bo začel preiskavo proti bivšemu ministru Trabucchiju

Gre za preiskavo o protizakonitem uvažanju tobaka iz Mehike

RIM, 25. — Rimsko državno pravdništvo je prekinilo preiskavo o uvažanju ali o tako imenovanem «legaliziranem tihotapstvu» mehiškega tobaka in je izročilo zadevne spise parlamentu, ki je za to pristojen, da se ugotovi morebitna odgovornost bivšega finančnega ministra senatorja Trabucchija. Parlament je namreč edini organ, ki lahko postavi pod obtožbo ministra ali bivše ministre, ki so izvršili kak zločin ali prestopek pri izvrševanju svojih funkcij. Senator Trabucchi je namreč leta 1962 izdal dovoljenje družbama SAIM in SAID, da pridelujeta mehiški tobak in da uvozita v Italijo 70.000 stotov tobaka, pri čemer so imeli dobiček, ki se računa na 6 milijard.

Omenjeni družbi sta zaprosili upravo državnega monopola za dovoljenje za pridelovanje mehiškega tobaka in za njegovo uvažanje v Italijo. Uprava monopola je izrekla nasprotno mnenje s pripombo, da bi lahko država neposredno uvažala tobak. Prav tako se je izrekel proti glavni ravnatelj dr. Pietro Cova. Zakonske določbe namreč prepovedujejo zasebnikom uvoz tobaka. Dovoljen je uvoz samo štirih kilogramov že pripravljenega tobaka. Kljub omenjenemu mnenju je bajе tedanji finančni minister Trabucchi dovolil, da se v petih letih uvozi 70.000 stotov tobaka. V zadevo sta vmešana tudi ravnatelja omenjenih družb Renato De Martini in dr. Mario Dini.

To je prvikrat v Italiji, da se uvede postopek, ki ga določa člen 96 ustave in ki ga ureja zakon št. 1 od 11. marca 1953. Zakon določa, da mora sodna oblast v primeru, da se nakaže morebitna odgovornost nekega ministra ali bivšega ministra pri izvajanju njihovih funkcij, izročiti spise parlamentu. Če je predsednik mnenja, da je obtožba upravičena, imenuje komisijo petih senatorjev in desetih poslancev, ki začne preiskavo in ima pri tem zelo široka pooblastila. Po končani preiskavi sporoči komisija svoje zaključke parlamentu, ki ima oblast, da lahko postavi na zatožno klop morebitne krivce, in to na skupni seji. V tem primeru se imenujeta dva komisarja, ki imata funkcijo državnega pravdnika in pripravita obtožnico, ki se nato pošlje zbornicama parlamenta, ki morata v dveh dneh poslati obtožnico ustavnemu sodišču skupno z zadevnimi spisi. Obtožnica se dostavi obtožencem, predsednik ustavnega sodišča pa istočasno imenuje sodnika, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno za spopolnitev postopka.

Dvajset dni po končani preiskavi je treba začeti sodno razpravo. Sodišče je sestavljeno iz 21 sodnikov vštevši predsednika. Proti razsodbi, ki jo izreče ustavno sodišče, ni pritožbe, vendar pa je mogoča njena revizija.

Proslave na Visu

VIS, 25. — Z odkritjem spominskega studenca v legendarnem Podšpilju in asfaltiranjem ceste od Podšpilja do Titove jame so se pričele na otoku Visu tridnevne slovesnosti v zvezi z 20. obletnico prihoda na Vis centralnega komiteja KPJ, narodnega komiteja in vrhovnega štaba NOV in partizanskih odredov Jugoslavije pod vodstvom maršala Tita. Proslave 20. obletnice preselitve CK KPJ in nacionalnega komiteja ter vrhovnega štaba NOV Jugoslavije in partizanskih odredov se bo udeležil tudi predsednik republike maršal Tito, ki bo jutri popoldne prispel na Vis.

V Pulju se danes začne filmski festival

PULJ, 25. — V puljski areni se bo jutri pričel 11. festival jugoslovanskega igranega filma, za katerega vlada veliko zanimanje med meščani Pulja in gosti iz inozemstva. Glede na to, da se festival začenja na obletnico skopske katastrofe, se bo pričel s predvajanjem filma Veljka Bulajića «Skopje 63». Na festivalu, ki bo trajal do 1. avgusta, bodko prikazali 12 igranih filmov, 4 filme v informativni sekciji in pa dokumentarne filme, ki so bili nagrajeni na letošnjem 10. festivalu. Enajsti festival v Pulju bo spremljalo okrog 250 novinarjev iz Jugoslavije in inozemstva in številni filmski delavci, Poljske, Sovjetske zveze, Italije, Madžarske, Nemčije, Belgije, Indije, Bolgarije, Češkoslovaške, Danske, Francije, Avstrije in drugih držav.

Neredi v Kongu

ELIZABETVILLE, 25. — Približno 500 bivših Combejevih žandarjev je danes demonstriralo pred predsedniško palačo, ki je sedež voditelja pokrajinskega izvršilnega urada za vzhodno Katango. Demonstranti so metali kamenje v okna in so skušali prevrniti več avtomobilov. Bivši žandarji zahtevajo svojo vključitev v kongoško vojsko.

SAJGON, 25. — Predsednik južnovietnamske vlade general Kan je poslal predsednikom vlad 34 držav zahtevo, naj povečajo svojo pomoč za vojno proti osvobodilnemu gibanju. Pismo je general Kan poslal raznim zahodnoevropskim državam (ne pa Franciji), petim državam Amerike, 12 državam Azije, Avstraliji in Novi Zelandiji.

SODNA RAZPRAVA PROTI «ATOMSKEMU DIKTATORJU»

Stanovanjske vile v Ispri za funkcionarje Evratoma

Vsem je bilo zano, da je CNEN zahteval od funkcionarjev Evratoma nižjo najemnino od one, ki jo je plačeval lastniku vil

RIM, 25. — Na sodni razpravi proti bivšemu glavnemu tajniku CNEN prof. Ippolitu in devetim njegovim domnevnim sokrivcem so danes zaslišali nekatere razbremenilne priče. Inženir Luigi Carpaneda, upravnik gradbenega podjetja «Odorigo» iz Milana je pričal v zvezi z zgraditvijo nekaterih stanovanjskih hiš v Ispri za račun CNEN. Na vprašanje odv. Vassallija, ali je vedel, da je CNEN dal v najem Euratom stanovanjske vile v Ispri po nižji najemnini od one, ki jo je dajal gradbenemu podjetju «Odorigo», je Carpaneda dejal, da je bilo to znano vsem; ko je vprašal razne funkcionarje Euratom, kje tiči razlog za tako nizko najemnino, so mu dejali, da gre očitno za politično ceno.

Nato so zaslišali prof. Gaetana Stammatija, sedanjega glavnega ravnatelja državnega zaklada, ki je pričal v zvezi z naročnino CNEN na revijo «Realtà del Mezzogiorno», ki jo je on urejeval. Stammati je dejal, da je ta revija večkrat obravnavala vprašanja, ki so zadevala jedrsko energijo in da je objavila številne članke univerzitetnih profesorjev. Na vprašanje ali so bili, razen CNEN, tudi druge ustanove naročene na to revijo, je odgovoril pritrdilno, vendar pa ni mogel navesti konkretnih podatkov, češ da se je za te stvari zanimal založnik Cappelli. Nato je, vedno na vprašanje obrambe, Stammati govoril obširno o skladih, ki jih javne ustanove imajo pri raznih kreditnih zavodih.

Na vprašanje, ali je član upravnega odbora Banca Nazionale del Lavoro, je to potrdil in pripomnil, da statut tega kreditnega zavoda predvideva udeležbo dveh predstavnikov zakladnega ministrstva. Na podobno vprašanje javnega tožilca, ki pa je zadevalo upravni svet Banco di Napoli, pa je Stammati to zanikal, ker pri Bancc di Napoli ni zastopnikov zakladnega ministrstva.

Po zaslišanju prof. Stammatija je odv. Gatti predložil sodišču nekaj številk revije «Realtà del Mezzogiorno», da bi moglo kontrolirati število člankov, ki jih je ta revija objavila s področja jedrske energije.

Na vrsti je bil nato geometer Edoardo Sculati, ki je izvršil nekatera dela v Ispri za račun Evratoma. Na vprašanje odv. Nencionija, ki je hotel vedeti, ali je ICP (Zavod za ljudske hiše) v Vareseju stavil ponudbo za najem hišic, je Sculati odgovoril pritrdilno in pripomnil, da Evratom te ponudbe ni sprejel, ker je zavod zahteval med drugim anticipirano najemnino za petnajst let, hkrati pa da je bila najemnina zelo visoka: za enodružinsko hišico so zahtevali 120.000 lir letno za vsak stanovanjski prostor.

Zadnje štiri priče na današnji razpravi so se omejile le na potrditev izjav, ki so jih dale v preiskavi. Vse te štiri priče so zaslišali v zvezi z okoliščino, da so «Kursaal palace» v Vareseju adaptirali za potrebe funkcionarjev Evratoma.

RIO DE JANEIRO, 25. — Brazilski predsednik Castelo Branco je po televiziji izjavil, da je pripravljen ostati na vladi do marca 1967, ko bo potekel njegov podaljšani mandat. Dodal je, da bi z osebnega ali političnega stališča rajši zapustil vlado do zapadlosti mandata, t. j. 31. januarja 1966.

šport šport

NA ATLETSKEM MITINGU V SIENI

Kubanec Figuerola 10"2 v teku na 100 m

Lievore četrti v metu kopja

SIENA, 25. — Danes se je začel mednarodni atletski miting prijateljstva, za katerega se je prijavilo veliko število atletov in atletinj iz vseh delov sveta. Tehnično najboljši rezultat je dosegel Kubanec Figuerola, ki je 100 m pretekel v 10"2. Izidi so naslednji:

100 M
1. **skupina:** 1. Giani 10"7; 2. Sardi 10"8.
2. **skupina:** 1. Zanfirescu (Romunija) 10"8; 2. Grevzjev (SZ) 10"8.
3. **skupina:** 1. Figuerola (Kuba) 10"2; 2. Giannattasio 10"7.

Finale: 1. Figuerola (Kuba) 10"2; 2. Giannattasio 10"5; 3. Giani 10"5; 4. Zanfirescu (Romunija) 10"9; 5. Grevzjev (SZ) 10"9; 6. Sardi 11".

SKOK V VIŠINO (moški)
1. Bogliatto 2,08; 2. Zamparelli 2,04; 3. Tauro 1,95.

MET DISKA (ženske)
1. Manoliu (Romunija) 52,13 m; 2. Ricci 49,24; 3. Fancelli 43,81

110 M OVIRE
1. **skupina:** 1. Palaro 15"3; 2. Drovandi 15"4.
2. **skupina:** 1. Ottoz 14"1; 2. Mazza 14"1; 3. Cornacchia 14"2; 4. Baličkin (SZ) 14"8.

SKOK V DALJINO (ženske)
1. Viscopoleanu (Rom.) 6,21 m; 2. Trio 5,94; 3. Vettorazzo 5,82; 4. Kovacs (Madžarska) 5,44.

MET KOPJA (moški)
1. Sidlo (Poljska) 80,68 m; 2. Popescu (Romunija) 75,44; 3. Radman 73,17; 4. Lievore 72,32.

100 M (ženske)
1. **skupina:** 1. Spampani 11"9; 2. Parmelgiani 12".
2. **skupina** 1) Cobian (Kuba) 11"5; 2. Govoni 11"8; 3. Gorega (Pol.) 11"8; 4. Carboncini 12"1; 5. Romey (Kuba) 12"1; 6. Gajda (SZ) 12"2.

800 M (moški)
1. **skupina:** 1. Riso 1'55"4; 2. Soccolini 1'57"7.
2. **skupina** 1. Jager (Švica) 1'52"4; 2. Bacham (Švica) 1'52"8; 3. Schiavi 1'53"8; 4. Kiss (Madžarska) 1'53"2.

400 M (moški)
1. **skupina** 1. Voir (Švica) 49"9; 2. Angelini 50"3.
2. **skupina:** 1. Bianchi 48"6; 2. Bossard (Švica) 48"7; 3. Ljubimov (SZ) 48"8

ŠTAFETA 4 X 100 m (ženske)
1. Mednarodna ekipa (Gajda, Gorecka, Fulgencia, Cobian), 45"4.
2. Italijanska ekipa (Spampani, Vettorazzo, Govoni, Trio), 45"6 (izenačen italijanski rekord).

ŠTAFETA 4 X 100 M (moški)
1. Esercito (Carboncini, Giannattasio, Montanari, Ottolina) 41".
2. Mens Sana Siena (Rabizzi, Castagnini, Franci, Camarrone) 42"3.

MET KOPJA (ženske)
1. Diaconescu (Romunija) 54,35 m; 2. Mazzacurati 42,18.

SKOK V DALJINO (moški)
1. Diaz (Kuba) 7,44 m; 2. Kolocsai Madž.) 7,37; 3. Grevzjiev (SZ)

TENIS

VIAREGGIO, 25. — Tudi današnji dan ženskega teniškega dvoboja Italija-Francija se je zaključil z Italijankami v vodstvu s 6:3. Lazzarinova je v singlu premagala Francozinjo Salfatijevo 6:1, 6:4, Fran. Rees — Lewis pa je odpravila Gordigianijevo 6:2, 6:4.

V doublu pa sta obe zmagi pripadli italijanskima dvojicama.

Izida:
Pericoli — Lazzarino (I.) : Durr — Lieffrig (F.) 7:5, 6:4.
Riedl — Bassi (I.) : De Labsalut — Larus (F.) 6:1, 6:1.

Turnir se bo nadaljeval jutri popoldne z dvema tekmama v singlu in z dvema v igri dvojic.

* * *

WIESBADEN, 25. — Za finalni teniški turnir za pokal De Galea, ki bo v Vichyju, sta se Nemčija in Češkoslovaška praktično že uvrstili. Nemci so po prvem dnevu v vodstvu nad Jugoslovani s 3:0, Čehi pa v svoji skupini prav tako vodijo pred Švedsko z istim rezultatom. V luksemburški coni pa je stanje dvoboja med Madžarsko in Španijo 2:1 v korist prvih.

AVTOMOBILIZEM

FRANCORCHAMPS, 25. — Italijanski šofer Pietro Frescobaldi je danes med avtomobilsko dirko «24 ur Francorchampsa» postal žrtev smrtne nesreče. Italijan je kmalu po 23. uri iz neznanih razlogov zavozil s svojo Lancio 1800 s ceste in končal v prepadu, kjer je bil na mestu mrtev.

DRSANJE NA KOTALKAH

TRST, 25. — Nocoj se je z obveznimi liki začel prvi del italijanskega prvenstva v drsanju na kotalkah. V moški konkurenci vodi sedanji prvak Merlo iz Busta Arsizija, v ženski pa prvakinja Mangili iz Brescie. Tržačanka Macorjeva je na sedmem mestu.

Jutri se bo prvenstvo nadaljevalo s prostimi izvedbami in z nastopom parov.

P. CHERNEY

POŠTENA POGODBA

Spike in Calagan sta imela privatni detektivski biro v 15. nadstropju na oglu Glavne in 23. ulice. Vrata biroja so bila nasproti dvigala. Bila so oguljena, toda Spike ni imel denarja, da bi jih pobarval. Razen tega njegovih klientov to ni posebno motilo.

V prvi sobi je Affie Pern pisala na pisalnem stroju. Nosila je deset centimetrov visoke francoske pete in rdeče lase. Bila je sex appeal na kvadrat. Klienti so jo gledali z izbuljenimi očmi, vendar jim to ni dosti koristilo, vsaj ne pogosto. Bila je zelo pametna.

Za njeno sobo je bila Spikova pisarna. Calagan je bil večinoma na terenu. Spike je sedel z nogami na mizi. Kadil je in razmišljal. Skozi vrata je bilo slišati, kako Affie piše na stroj. Jezilo ga je, ker sploh ni vedel, če mora zares tipkati.

Pravkar je zavijal novo cigareto, ko je vstopila Affie.

«Prišla je neka dama... Molly Phackit, Carryjevo dekle.»

Spike je tiho zažvižgal in umaknil noge z mize. Nasmehnil se je.

«Pripelji jo, lepotica. Morda bo kaj posla.»

Spike je z glavo pokazal ženi, naj sede.

«Kaj lahko storim za vas, draga?»

Sedla je. Bila je lepa kot slika, plavolaska s postavo, ki je človeka pripravljala do razmišljanja. Modre oči so se ji nenehno smejale.

«Poslušajte, mister Spike. Mnogo so mi pripovedovali o vaši organizaciji. Pravijo, da ste zelo sposobni. Glejte, za kaj gre: v neprilikah sem in mislim, da bi mi vi lahko pomagali.»

«Poslušam...» je rekel Spike.

«Jim Carriot je pokazal s prstom na mene. Ne vem, kako je prišel na bedasto zamisel, da sem bila jaz tista, ki je opozorila orožnike, ko so ubili Legnarda v Chicagu. To ni res, toda Jim je trmast. Tako sem pomislila, da zrak v Chicagu ni več čist, in sem prišla v San Francisco.»

Spike je spet položil noge na mizo.

«In potem?» je vprašal in jo gledal.

«Danes zjutraj so mi sporočili po telefonu iz Chicaga, da se je Carriot odpravil sem. Ve, da ga bodo tokrat ujeli, toda prej želi ubiti mene. Prihaja zvečer ob sedmi uri z vlakom.»

«To je v redu,» je rekel Spike. «Treba je samo obvestiti Colsona na upravi policije. Ta ga bo s svojimi ljudmi že počakal in ga strpal...»

Prekinil ga je njen glasni smeh.

«Kaj vi ne veste, kdo je Jim Carriot? Tudi če ga bodo zaprli, bo prišel ven vsaj za toliko časa, kot je potrebno, da me ubije, ali pa bo to storil kateri od njegovih ljudi. Dokler bo živ, ne bom varna.»

«Da... Predpostavimo, da ga počakam na postaji in ubijem na vaš račun. Ali hočete to?» je vprašal in se cinično nasmejal.

Ona je primaknila stol bliže in se nagnila proti njemu, da ga je vonj po parfumu dražil v nosnicah.

«Točno, to sem hotela. In glejte, kako. Ko bo vlak pripeljal na postajo, boste z menoj. All right: in kaj se bo zgodilo? Jim bo izstopil iz vlaka in me opazil. Kaj boste storili vi v tem trenutku? Zasvetila se bo pištola, kajne. In vi? Vi boste že pripravljeni in še preden bo potegnil revolver, boste že streljali. Kaj bo pozneje? Vi ste privatni detektiv, ki je ustrelil enega najbolj nevarnih ameriških gangsterjev. Ali razumete?»

«Da, dobra ideja. Poslušajte, gospa, koliko je po vašem ta zamisel vredna?»

«Deset tisoč dolarjev — tisoč vnaprej. Sprejmeš, možakar?»

«All right — odštej denar.»

Dala mu je bankovec za tisoč dolarjev, ki ga je takoj vtaknil v prsni žep.

«Kje stanuješ?» jo je vprašal.

Pudrala si je nos pred ogledalom, ki je viselo na steni. «V Chamindal Apartamentu v Ulici Penvors.»

«O. K.!» je rekel smeje. «Ob 18.40 pridem pote. In ob 19. uri in pol bom vzel še drugih devet tisoč!»

Ko je Molly Phackit odšla, se je med vrati pojavila Affie.

«Sijajna zamisel, Spike!»

«Si prisluškovala kajne?»

«Kakopak.» Sedla je in prekrižala nogi. — «Poslušaj, Spike. Veš, da te zelo cenim, hotela sem ti reči... toda mislim, da te je Calagan nevarno prehitel na tistem poslu v zvezi s Steinerjem.»

«Kaj praviš? Vem, da je slab partner, toda ne morem se ga rešiti. Preveč ve in prav toliko ve tudi njegova žena. Ne maram je.»

«Vem, saj tudi ona ne mara tebe. Poslušaj, Spike, zakaj ne urediš, da bi opravil ta posel na postaji Calagan. To je kot nalašč zanj. Dobro strelja.»

Spike jo je sumljivo pogledal.

«Kako misliš to?»

«Takole. Naj gre z dekletom na postajo in vse naj poteka, kot je predvidela ona. Samo premisli: Carriot nikoli ne zgreši, kamor strelja. Preden bo izvlekel revolver, bo Calagan streljal. Iz neznanega vzroka pa bo njegov revolver odpovedal in... Ugani kaj se bo zgodilo.»

«Pa... Carriot bo za hip pustil dekle v miru in bo streljal vanj...»

«Tako je... In potem... ga boš z druge strani, preden bo streljal nanjo, napolnil s svincem ti. Ali razumeš? Z enim zamahom se rešiš nezaželenega partnerja in dobiš deset tisočakov. Potrebno je samo vtakniti v Calaganov revolver nekaj slepih nabojev...»

«Odlično...»

«In kaj bom dobila za vse to jaz?»

«Ne skrbi, mala. Mislim, da bova ti in jaz zvečer odpotovala nekam na dopust.»

(Nadaljevanje na 10. strani)

PO ZAKLJUČKU TRŽAŠKEGA FESTIVALA ZNANSTVENO FANTASTIČNEGA FILMA

Slika iz enega od filmov na sporedu tržaškega festivala

Takoj širok odmev festivala v svetu

Poleg najnovejše produkcije je bila izredno zanimiva tudi retrospektivna razstava odličnih filmov

Od 9. do 18. julija je bil v Trstu II. mednarodni festival znanstveno fantastičnega filma. Ta festival ima v svetovni javnosti zelo širok odmev, kajti danes pomen znanstvene fantastike presega meje radovednosti. Zanimivost tega umetniškega izraza je v aktualnosti tem, ki jih mora obravnavati: kakšna obzorja se odpirajo človeku zaradi tehnološkega in znanstvenega razvoja? Človek se je že od nekdaj ukvarjal s problemi bodočnosti na zemlji in izven nje. To je dajalo duška njegovi fantaziji, ki je že pred tisoč in tisoč leti oblekla Ikarusa z voščenimi krili, da je lahko poletel v zrak proti soncu. In bogovi so takrat kaznovali Ikarusovo predrznost; sonce je namreč stopilo njegova voščena krila in Ikarus je spet padel na zemljo. A človeška fantazija ni odnehala; venomer je človek sanjal, kako bi rešil zagonetna vprašanja podzemlja, oceanskih globin, vesolja. Čutil je, kako ga pravzaprav obdajajo skrivnostne in mogočne sile, ki jim ni kos; pri tem si je ustvarjal mite, poosebljal sile narave in jih oboževal. Razvoj tehnike in znanosti je razjasnil človeku marsikaj in je tudi zrušil mite. Fizika je prodrla v skrivnosti narave in na obzorju sodobne zgodovine se je prikazala nova in velika človeška pridobitev: atomska energija. Je to zmaga ali smrt humanizma? Iz te dileme izhajajo tudi najzanimivejše teme v okviru znanstvene fantastike.

Filmska produkcija znanstvene fantastike je še marginalna in neurejena; vsekakor pa so skoraj vsi scenariji povzeti iz literature. Vendar literatura lahko da prosto pot fantaziji, ker ni vezana na vizualne realizacije filmske kamere. Producenti in režiserji se pri tem delijo na dva tabora: na tiste, ki se držijo znanstvene verodostojnosti in utemeljenosti, in na one, ki izrabljajo znanstveno fantastično temo v zgolj spektakularne namene. Tako smo videli po vojni filme, ki so vzbujali v široki nevzgojeni publiki «poceni grozo» zaradi namišljenih napadov bitij iz drugih planetov. Barvani film je to spektakularno «grozo» še bolj stopnjeval. Vendar dilema bodočnosti je vse prej kakor spektakularna in se vriva v našo podzavest kakor tragedija humanizma, ki ga je izpodrinila «mrzla preračunljivost» strojev. Bradbury, ki je priznan pesnik sodobne znanstvene fantastike, je sicer optimist in pravi, «da njega ne zanima, kako se dela atomska bomba, pač pa kako človek lahko uporablja atomsko energijo v boljši človeški bodočnosti» in še, «da ga ne zanima kakšni bodo stroji bodočnosti, ampak kakšna bo reakcija človeka pred temi stroji». Vendar njegovo literaturo in filme, ki bi bili po njej povzeti, kljub toliksni toplini in zaverovanosti v duševne vrednote človeštva, imenujejo sodobni kritiki «mrzlo» znanstveno fantastiko, kakor jazz. Vsa sociološka in tehnološka znanstvena fantastika (science fiction) se imenuje tako, medtem ko imamo anticipacijske zgodbe in dogodivščine (bitke v Vesolju, zavzetje Zemlje, apokaliptične bitke z atomskim orožjem) za «toplo» znanstveno fantastiko.

Znanstveno fantastični film ima svoj izvor že v prvih početkih filma (Méliès, Protazanov, Lang, Pabst); vendar je tak film danes začel ubirati drugačne poti od tistih, ki so bile vezane na katastrofalne in grozotne prizore v vesolju. Danes imamo že take primere znanstvene fantastike, kjer se družba, tehnično in znanstveno do skrajnosti razvita, giba v nekem ozračju tesnobne bodočnosti za človeka in človeštvo. Proste volje ni več, naravni zakon vesti je izginil in vsaka vez med družbo in posameznikom je določena po ukazu dehumanizirane znanosti. Te motive je že obdelal Aldous Huxley. Robert Shekley je v svojem romanu «Sedma žrtev», po katerem pravkar delajo film, opisal družbo v letu 2400, družbo, ki se je rešila vseh potreb, bede, vojne, bolezni, a ki je kljub temu vendar nesrečna. V takem svetu ki se je tehnološko neverjetno razvil, so se v človeku sorazmerno razvila njegova najnižja nagnenja; vsaka sled moralnosti je izginila in je celo umor legaliziran.

Danes se je v človeku pojavilo prepričanje, da so znanstvena odkritja, poskusi za raziskovanje kozmičnega prostora, možnosti življenja v drugih svetovih našega sončnega sistema, strah pred totalno katastrofo zaradi atomske vojne posledica «nebrzdanosti posameznika» (Huxley); in tako smo priča velikemu moralnemu nemiru, postopni alienaciji, pesimizmu, ki se izraža tudi v posameznih filmih Antonionija, Bergmana, Resnaisa.

Na tržaškem Festivalu smo videli najnovejšo produkcijo in pa zanimivo retrospektivno razstavo, na kateri so bili zastopani najvidnejši in najvažnejši znanstveno fantastični filmi od leta 1902. (Mélièsov film Potovanje na luno) do današnjih dni. Od sodobnih filmov so časnikarji nagradili Loseyev angleški film «The damned», ki je bil res najboljši in ki izraža strah in obup človeštva v perspektivi «atomske» bodočnosti. Krik otrok, ki sanjajo življenje pod soncem a so na svojo veliko nesrečo zaprti v podzemlju zaradi atomskega izžarevanja, nas presune in iztrezni; vendar bi ta krik moral presuniti in iztrezniti tudi tiste, ki imajo v rokah našo bodočnost in bodočnost naših otrok v atomskih laboratorijih. Človeštvo je že poizkusilo atomsko tragedijo v Hirošimi in Nagasakiju; Japonci so v svojih znanstveno fantastičnih filmih to poosebili z pošastmi, ki se vključujejo v izročilo starih, ljudskih elementov, ko so sile narave poosebljali bogovi. Žalostno dejstvo je kljub vsemu to, da danes pošasti pooseblja ljudi.

Poletne prireditve 1964 v organizaciji koprske Turistične zveze

JULIJ

Ponedeljek, 27. Piran
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
Slovesna otvoritev «ZEMLJA-ČLOVEK-PLES»
Skupine izvirne folklore narodnih manjšin, ki žive v Jugoslaviji

Torek, 28. Izola
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
«KOLO MLADOSTI», izbrani jugoslovanski folklorni ansambli
Srbija:
KUD «POLET», Beograd
Slovenija:
SKUD «TINE ROŽANC», Ljubljana

Torek, 28. Ankaran
«KOLO MLADOSTI», izbrani jugoslovanski folklorni ansambli
Bosna in Hercegovina:
OKUD «MITAR TRIFUNOVIĆ-UČO», Tuzla
Hrvatska:
OKUD «MILICA-PAVLIČKATA», Varaždin

Sreda, 29. Portorož
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
«MLADOST-RITEM-PLES-PESEM»
Zaključna revija izbranih jugoslovanskih folklornih ansamblov
KUD «POLET», Beograd
OKUD «MITAR TRIFUNOVIĆ-UČO», Tuzla
OKUD «MILICA PAVLIČKATA», Varaždin
SKUD «TINE ROŽANC», Ljubljana

Četrtek, 30. Koper
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
Festivalski gost
«VAL D'AKRAGAS», folklorno-plesni ansambel iz Agrigenta (Italija)

Petek, 31. Piran
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
«LADO», Zagreb

Petek, 31. Portorož
«TANEC», Skopje

Petek, 31. Izola
«KOLO», Beograd

AVGUST

Sobota, 1. Koper
V. JUGOSLOVANSKI FOLKLORNI FESTIVAL
«JUGOSLAVIJA PLESE IN POJE»
Uvod:
SKUD «TINE ROŽANC», «KOLO», «LADO», «TANEC»
Prenos za jugoslovansko TV, Evrovizijo in Intervizijo

Sreda, 5. Puran
LUŽIŠKI SRBI
Plesno-folklorni ansambel

Četrtek, 6. Koper
THOMAS CAREY — črnski baritonist iz ZDA
BRANKO SEPCIC — klavir, Zagreb

Nedelja, 9. Lipica
TRADICIONALNI JAHALNI IN VOZNI TURNIR

Sobota, 15. Portorož
PORTOROŠKA NOČ

Nedelja, 16. Koper
UKRAJINA PLESE IN POJE
Solisti kijevske drž. Opere

Petek, 21. Koper
PESMI IN RITMI JUŽNE AMERIKE
Luis Alberto del Parana in ansambel «Los Paraguayos»

Sobota, 22. Izola
PESMI IN RITMI JUŽNE AMERIKE
Luis Alberto del Parana in ansambel «Los Paraguayos»

Nedelja, 23. Portorož
OSLICKI NA STARTU
Tradicionalne dirke osličkov

PRED 90 LETI SE JE RODILA LJUDMILA POLJANČEVA

Pesnica, ki si je pridobila Aškerca čeprav ženskega duševnega dela ni cenil

Ker je pesnica že objavljala svoje prispevke v raznih revijah z različnimi psevdonimi, ji je Aškerc za Ljubljanski zvon sam izbral ime Nataša - Pomagal ji je tudi pripraviti zbirko pesmi, ki je izšla l. 1906

Letos — točno dne 6. julija — je poteklo 90 let od rojstva slovenske pesnice Ljudmile Poljanec. Čas na prelomu 19. in 20. stoletja še ni dajal ženi enakopravnosti ne v družbi ne v književnosti. In v tem času se je začela javljati kot pesnica Ljudmila Poljančeva pod imenom Nataša. Anton Aškerc, tedanji urednik vodilne slovenske revije «Ljubljanski zvon», pa je le izjavil, da je Nataša najboljša slovenska pesnica. Aškerc je bil Poljančevi tudi sicer naklonjen in je do nje celo čutil taka osebna nagnjenja, ki so med moškim in žensko že po prirodi običajna in opravičljiva.

Prve pesmi je Ljudmila Poljanec izročila uredniku Aškercu osebno. To prvo srečanje je bilo za oba precej usodno. Odtlej sta si postala prijatelja... To je bilo v decembru leta 1899.

Pred novim letom leta 1900 je Ljudmila Poljanec poslala Aškercu s Kapele nad Radenci, kjer je službovala, spet nekaj pesmi. Med drugim tudi pesem «Mornar», ki jo je Aškerc objavil v reviji «Ljubljanski zvon v februarski številki leta 1901 pod naslovom «Mornarjeva ljubica».

Po prejemu druge pošiljke pesmi pa ji je pisal pismo, ki dokazuje, kako je bil Aškerc tenkočuten urednik in kak odnos je imel do ženskih pesnic. Tako-le ji je pisal: «Vašo pošiljko sem prejel. Opazil sem, da napredujete, čeprav Vam moram reči, da imam, kakor sem Vam že menda v Ljubljani povedal, precejšnje predsodke zoper žensko duševno delo. Žensk samih pa, žal, ne sovražim.

Torej vam lahko rečem, da so nekatere med poslanimi prav čedne. Posebno mi ugaja balada (ali romanca) «Mornar», ki četudi nas spominja na narodno pesem, je vredna, da pride v ‚Zvon'.»

Nekaj let pozneje, ko je Aškerc že odložil uredništvo «Zvona in torej ni bilo več povoda za zgolj uredniško dopisovanje, sta bila se zmeraj prijateljsko povezana in ji je Aškerc celo pomagal pri urejevanju njene pesniške zbirke, ki je izšla leta 1906 pri ljubljanskem založniku Lavoslavu Schwentnerju.

V pismu z dne 5. oktobra 1904 ji je pisal med drugim:

«Odkrito Vam moram priznati, Vi ste res lirski talent. Med vsemi Slovenkami, ki so doslej pisale verze, ste Vi gotovo najnadarjenejša.»

Dostavil pa je spet pikro: «Ali — ženska ste vendarle.» Brez vsake obzirnosti ji je povedal svojo strogo oceno, da so njene pesmi še potrebne predelave... Bil je pač strožji kritik kakor le rahli oboževalec svoje literarne prijateljice.

Ljudmila Poljančeva je bila precej mlajša od svojega mentorja Antona Aškerca. Bil je od nje 18 let starejši in v času, ko sta se spoznala, je doživel pesnik Aškerc že usodne življenjske pretrese.

Pod pritiskom tete Ajke, ki mu je bila življenjska opora, je odšel v semenišče in je postal duhovnik. Za ta poklic pa ni čutil pravega nagnjenja. Ko je začel pesniti, je prišel navzkriž s svojimi predstojniki. Bil je pač preveč svobodomiseln. Studiral je budizem in mnogo potoval in se tako ob spoznanju sveta odtujeval verskim dogmam in svojemu stanu.

Zato je dal duhovniškemu poklicu slovo in je postal arhivar mesta Ljubljane. To mesto so ustanovili nalašč zanj na tajni mestni seji dne 3. marca 1898. Dva tedna pozneje je Aškerc vložil prošnjo za upokojitev v duhovniški službi in za arhivarja je bil imenovan dne 7. junija 1898. Kmalu zatem je postal tudi urednik «Ljubljanskega zvona».

Tisti časi so bili za Aškerca ugodni, ker je imel zaslombo pri takratnem naprednem ljubljaskem županu Ivanu Hribarju (1851—1941). Leta, ko je načeloval Hribar Ljubljani kot mestni župan (po potresu od leta 1896 do leta 1910), so bila za slovensko glavno mesto nad vse pomembna. To je bila doba velikega ustvarjanja in rasti Ljubljane.

V takem vzdušju je služboval Aškerc in je urejeval tudi «Ljubljanski zvon».

Ko se je spoznal s svojo mnogo mlajšo sotrudnico Ljudmilo, je pomenilo to novo obdobje v njegovem precej samotarskem in mrkem življenju. Natašo je vzljubil tudi zaradi njene življenjske preprostosti in borbenosti.

Ljudmila Poljančeva je bila hčerka učitelja, ki je ob njenem rojstvu služboval v Brežicah ob Savi. Tam se je očetu Poljancu rodil tudi sin Leopold, poznejši profesor in šolski inspektor.

Ljudmilin oče je umrl razmeroma mlad, ko je bilo hčerki komaj štiri leta. Mati vdova se je preselila na rodbinsko posestvo na Kapelo nad Radenci, kjer je znano zdravilišče Slatina Radenci, pri Radgoni. Na vinorodni in razgledni Kapeli je preživela Ljudmila svojo mladost in je tam obiskovala tudi osnovno šolo. Zatem je odšla v zaključne razrede še v Radgono. Čeprav si je močno želela, da bi jo mati poslala na učiteljišče, ker si je želela v vzgojiteljski stan, ji sprva te želje niso ugodili. Določena je bila za gospodinjo na domačem posestvu. V tistem času so dokončale mlade učiteljice svoje šolanje z 19. leti. Ljudmili pa je šele tedaj, ko je stopila v 19. leto, uspelo, da je pregovorila mater in jo je pustila na preparandijo.

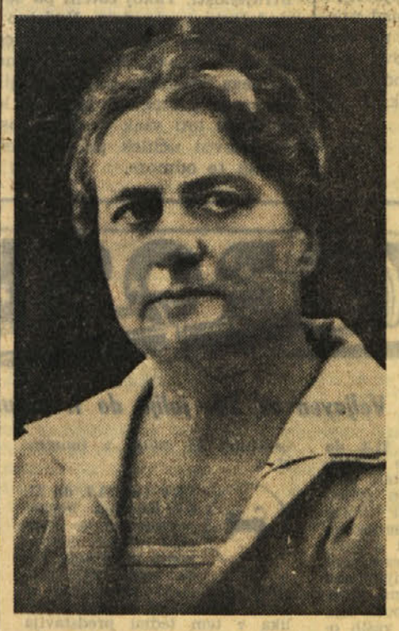

Ljudmila Poljančeva

1874-1949

Anton Aškerc

Učiteljišče je začela obiskovati najprej v Mariboru, zadnji dve leti pa še v Ljubljani. Tu se je spoznala z urednikom dr. Frančiškom Lampetom, ki ji je postal pozoren literarni mentor. Sodelovala je pri mladinskih listih «Angelčku» in «Vrtcu», pri reviji «Slovenka». pa tudi pri katoliško usmerjenem književnem glasilu «Dom in svet», ki ga je urejeval dr. Lampe.

Ljudmila je pri teh listih sodelovala pod različnimi pesniškimi imeni kot Ljudmila, Zagorska, Bogomila, Milka, Mira i. dr. V času, ko je prevzel proti koncu preteklega stoletja uredništvo «Ljubljanskega zvona» pesnik Aškerc, si je zaželela, da bi postala sotrudnica te vodilne slovenske literarne revije. Aškercu je izročila nekaj svojih pesmi sama in ko se je urednik Aškerc odločil, da jih bo objavil, ji je določil kar sam nov psevdonim. Preimenoval jo je v pesnico *Natašo*.

Aškerc je bil po svojem prepričanju vseslovensko usmerjen in je bil še prav posebej navdušen za Rusijo. V Rusijo je celo potoval večkrat in je potem še bolj vzljubil severne brate. Zato so mu bila všeč imena ruskih žena.

Po končanem šolanju na ljubljanskem učiteljišču je mlada učiteljica Ljudmila odšla domov na Kapelo in je tam sprejela službeno mesto.

Dne 3. januarja 1900 ji je pisal Aškerc na Kapelo: «Razgled s Kapele je diven. Jaz sem bil tam leta 1890.»

Nato ji je sporočil o njenem novem pesniškem imenu v Ljubljanskem zvonu: «Ker pišete pod imenom Bogomila v Slovenko in Dom in svet, s katerima listoma ne maram imeti nikakršne zveze, sem Vam ime spremenil. V Zvonu boste — ako Vam je prav — Nataša, kar je prav ljubko rusko ime.»

Odtlej je postalo glavno pesniško ime marljive pesnice Ljudmile le Nataša.

Pridno je pisala pesmi in se je pripravljala na izdajo prve pesniške zbirke. Sprva se je pesnik in urednik Aškerc branil, da bi ji pregledal, ocenil in razporedil pesmi. Njegov prvi odgovor je bil kratek in odbijajoč: «Nimam časa in nočem svojega okusa nikomur vsiljevati.»

Na ponovne prošnje pa je Akšerc Ljudmili le ustregel in je vestno pregledal vse za natis pripravljene pesmi. To ji je storil, ko sta se že bolj zbližala in si večkrat dopisovala in se tudi sestala. Ljudmila je prišla s Kapele v Ljubljano in Aškerc si je želel, da se je razvedril in pregnal samotarske, puščavniške dneve.

Lektorstvo in korekture je sprejel «njej na ljubo». Se več! Aškerc je tudi posredoval pri založniku Schwentnerju za čim prejšnji in hitrejši natis in večji honorar. Za knjigo, ki je obsegala sedem pol ji je obljubil založnik 300 kron honorarja.

Aškerc je imel na Ljudmilo velik vpliv. Saj je njemu na ljubo opustila celo uvodni moto, ki ga je že sestavila za svojo prvo knjigo pesmi, in se je glasil takole:

«Ni rož v pomladi brez solza
in brez bolesti ni mladosti —
Kdor pil v ljubezni ni bridkosti
sveta, življenja ne pozna.»

Ljudmila je res izpustila v knjigi moto in ko so njene pesmi izšle, se je seveda oglasila kritika. Nekatere ocene so jo zadele v živo. Rane so bile boleče, besede kritike trde..

Aškerc pa se ji je oglasil z dobrohotnim pismom dne 31. oktobra 1906 in ji je pisal na Kapelo pismo za okrepčilo in tolažbo:

«Razumem Vas, da so Vas razburile nekatere kritike, saj so Vas *prvikrat* kritikovali. Sčasoma se Vam koža že utrdi. Med nami Slovenci pa mora človek imeti nosorogovo kožo.

Ako Vas veseli, pišite brez ozira na desno ali levo pesmi in jih objavljajte še v bodoče.» Nato je dostavil ogorčeno: «Jaz poznam ljubljansko literarno kliko do dna in zato jo — preziram.»

Natašino pesniško zbirko so ob izidu ocenili v revijah dr. Tominšek, Vladimir Levstik, dr. Lampe i. dr. Najbolj pa jo je prizadela ocena dr. Robide, ki ji je očital, da preveč posnema Otona Župančiča in Dragotina Ketteja.

Aškerčevo pismo je res potolažilo pesnico Ljudmilo, brž mu je odgovorila in se je zahvalila za duševno oporo. Teden dni kasneje se ji je Aškerc spet oglasil in ji dal priznanje, ker se je odločila, da bo z literarnim delom nadaljevala.

Prijateljska beseda mentorja Aškerca je dala učiteljici na samotni odročni Kapeli pogum, da je s «pesnjenjem» nadaljevala. Še več: poglobila se je v studij in je odšla celo na dunajsko univerzo: poslušala slavistiko in postala v Mariboru profesorica. Pozneje je izdala še več knjig. Zdaj sniva v grobu na razgledni Kapeli... in ni pozabljena.

JOŽE ŽUPANČIČ

Mornarjeva ljubica

«Ljubica, ali si zabila,
da bi na pir me povabila?»...
««Nisem te zabila; dragi moj
pridi med svate nocoj!»»

Prišel je ljubček sredi noči,
vanjo uprl je lepe oči...
«Ljuba nezvesta, kaj ti je mar,
danes hodila si pred oltar!» —

Usta zapri mu je bridek nasmeh...
«Čuješ ti, ali ni bilo to greh:
pila poljube si moje, dekle —
drugemu dala pa svoje srcé?» —

Dal ji je roko, zarajal je ples,
v strahu drhtelo je dvoje teles...
Dalje in dalje sta rajala,
ljubezen gorkejša je vstajala...

Prsi na prsi slonita si spet,
z usten ljubezni si pijeta med. —
Ah, kako mil je ljubezni napoj —
morda poslednji nocoj?

Zjutraj je line odpirala
in se po morju ozirala —
morda pa pride še enkrat
oni sinočnji svat? —

Ni ga, ah ni ga dočakala —
zaman po dragem je plakala
On si hladi sedaj želje srca
v mehkem valovju, na dnu morja...

NATAŠA

Ameriški «copatarji» se borijo za enakopravnost

Ustanovili so društvo NAOERFMEDM, kar je kratica imena društva za enakopravnost mož, posebno ločencev

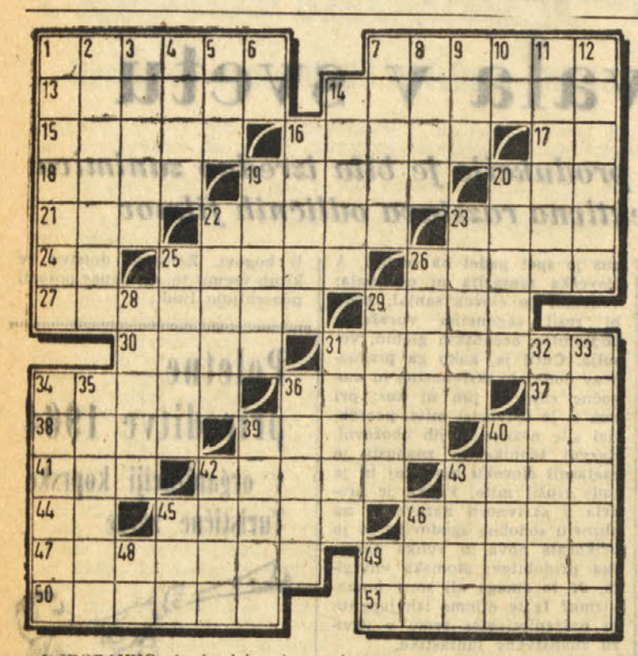

VODORAVNO: 1. dvodelna ženska obleka, 7. pomorščak, 13. glavno mesto Turčije, 14. pritok Save pri Zidanem mostu, 15. spoji, kontakti, 16. prostor za žene v muslimanski hiši, 17. kemični znak za antimon, 18. del stopala, 19. črešlovina, 20. organ sluha, 21. makedonsko kolo, 22. poskočen slovanski ples, 23. jutranja zarja, 24. kemični znak za silicij, 25. velika vodna površina, 26. izraz pri taroku, 27. uteha, 29. veliko sibirsko jezero, 30. koralni otok v tihomorskem otočju Tuamotu, 31. smolarska snov, 34. hazardna igra s kartami, 36. ladjica, 37. kemični znak za iridij, 38. predstojnik samostana, 39. najvišja zmaga pri taroku, 40. duhovnik starih Perzov, 41. vprašalnica, 42. slavni francoski slikar in grafik (Edgar), 43. raca, 44. začetnici po vojni umrle slovenske pesnice, 45. pekoča začimba, 46. karta pri taroku, 47. jesenski mesec, 49. mesto v ameriški zvezni državi Alabami, 50. pijača grških bogov na Olimpu, 51. nekdaj pomembno mestece nad Reko.

NAVPIČNO: 1. poznost, zapoznelost, 2. eno od petih velikih kanadskih jezer na meji z ZDA, 3. otroško vozilo, 4. čut za spodobnost, 5. reka na Peloponezu, 6. kemični znak za mazurij, 7. [illegible] Schell, 8. staroveško rušilno orožje, 9. preso[illegible]ica ob Tiberi, 10. oznaka za neznanca, 11. starogrški pisatelj tragedij, 12. težko delo, 14. zimsko prevozno sredstvo, 16. delovna obleka, 19. vrsta prtljage, 20. podaljšek mehkega neba, 22. divjanje ognja, 23. znojna kaplja, 25. francoski slikar (Edouard), 26. krilo poslopja, 28. uniformiran strežnik, 29. glavno mesto francoskega departmaja Pas-de-Calais, 31. obredno oblačilo duhovnikov in sodnikov, 32. reka v Severni Ameriki, ki pada z znamenitim slapom, 33. jesensko opravilo v vinogradu, 34. darilo, 35. poletno obuvalo, 36. stroj za zemeljska dela, 39. merjasec, 40. vrsta opice, 42. era, 43. divja koza, 45. steza, 46. stvarnik sveta v mitologiji starih Egipčanov, 48. kratica za «teniški klub», 49. kratica za «akademski klub».

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO 1. poplava, 8. ta, 20. taca, 21. kolo, 23. Novi, 24. ena, 25. remont, 27. Nen, 28. LT, 29. Kijev, 30. Atika, 32. pas, 33. he, 34. loj, 35. tolpa, 37. Anton, 39. KZ, 41. Ana, 42. Nan San, 44. kal, 45. jata, 47. biči, 48. mama, 49. stava, 51. ki, 52. laket, 53. Kanada, 55. Niagara, 57. osarij, 58. arhivar.

V tako napredni in bogati ter toliko opevani demokratični Ameriki je marsikaj, kar se nam zdi skoro neverjetno. V tej deželi niso zgolj sami superlativi, sami nebotičniki in nesluteno bogastvo, marveč je tudi marsikaj, zaradi česar Amerikancev prav nič ne zavidamo.

In med to štejemo tudi «suženjstvo», v katerem živi večina ameriških zakonskih mož, posebno pa še ločencev.

Nedavno je odgovarjal ms. Ferrar na številna vprašanja radovednih časnikarjev. Bilo je to kmalu zatem, ko je dal pobudo za ustanovitev društva, ki naj bi branilo pravice družinskih očetov, ki naj bi doseglo njih enakopravnost, proti suženjstvu, zapostavljanju, zatiranju...

Larston D. Farrar, ima 49 let in je spisal že 12 knjig. Spričo tega ni med Američani docela neznano ime. Gibanje, ki ga vodi je, bi lahko rekli v izkušenih rokah. In v resnici se sklicuje na svoje osebne izkušnje, ki niso prav majhne, saj je bil poročen celih 21 let. Ms. Farrar zatrjuje, da so v vseh ameriških družinah, od Aljaske do Teksasa, razmere popolnoma enake.

KDOR SE PROTIVI — OSTANE BREZ ZAJTRKA

Mož, ki je poročen kakih deset ali pa morda celo 15 let, sme doma komajda sesti edinole v kak oddaljen kot. Otroci ga imajo za neumnega, nesodobnega, in jim je dober le v toliko, da služi denar, ki ga potrebujejo za svoje zabave oziroma nakupe. Kadar gre za kako važnejšo odločitev, je on, družinski oče in poglavar, zadnji, ki ga vprašajo za mnenje. Ako pa si drzne odločitvi ,ki jo je izrekla v kaki zadevi njegova žena, ugovarjati, tvega, da bo naslednje jutro moral na delo brez zajtrka. Če ga ne zadene še kaj hujšega, seveda.

Tako trdi Larston Farrar. «Žene v tej deželi (Ameriki) obvladujejo svoje može v taki meri, da reveži ne vedo, kaj na bi počeli s svojo «svobodo», če se vobče more tisto imenovati svoboda, o čemer se vsaj za prihodnost more močno dvomiti. Prej je življenje ameriških mož podobno suženjstvu.»

V poletni sezoni se vrstijo prireditve na prostem v raznih krajih: na tržaškem gradu, v Koprščini, v ljubljanskih Križankah, v Opatiji itd. Pred dnevi je z velikim uspehom gostoval v Kopru in Portorožu (pa tudi v Ljubljani in drugih krajih) holandski državni balet. Izvajal je dva različna programa. Zaradi stavke pri časopisih nismo mogli toliko slediti vsem prireditvam, kakor bi radi. (Na sliki: prizor iz baleta «Džungla»; glasba: H. Badings; koreografija: R. Dantzig). Pri tej priložnosti opozarjamo na prireditve v Koprščini in tem in naslednjih tednih

Le nekaj je še hujše kot oblastnost zakonskih žen, a to je njih sorodniki. Po teh je bil Larston, se zdi, posebno močno prizadet. Saj se je začelo že koj po poroki. «Moj tast — milijonar mi je napisal skrajno žaljivo pismo še preden sem se poročil z njegovo hčerjo, češ da mi je zgolj do dote. To bi zadostovalo, da bi si premislil, a moja nevesta je iziavila, da je noseča. in tako sem se kljub vsemu odločil za takojšnjo poroko.»

«V vseh 21 letih zakona s svojo ženo Marigrace Salyer nisem niti enkrat videl svojega tasta. Toliko bolj pogosto pa je prihajala v najin dom tašča». In po toliko letih zakonskega življenja ni bil spor s tastom poravnan, kljub temu, da sta zakonca Farrar imela že tri otroke, ki so tedaj že obiskovali visoko šolo. «A Marigrace ni pri nobenem najinem prepiru pozabila zagroziti, da bo šla domov k svojim staršem. Toda tudi jaz sem ji vsakokrat odločno izjavil, da bo v takem primeru najinega zakona konec, kajti tistega žaljivega tastovega pisma nisem še do današnjega dne pozabil».

«Nekoč sva bila z Marigrace zopet ločenega mnenja glede nekega vzgojnega vprašanja. In zopet je bila tašča, ki je ,prilivala olja na ogenj' in podpihovala svojo hčer, češ da nikakor ne sme dovoliti, da bi z njo tako ravnal in da se naj povrne domov.»

Ko se je drugega dne Larston vrnil z nekega poslovnega potovanja, je našel svoj dom prazen. Tašča je odpotovala s svojo hčerjo in obenem sta odpeljali s sabo celo vse pohištvo. «Zmešnjave, ki sta jo v stanovanju pustili za seboj, ni moč popisati. Tri polne mesece sem urejeval svoje knjige. Zakonska sreča je, seveda, bila s tem končana. Odpravil sem se k ločitvenemu sodniku, kjer sem naletel na svojo ženo Marigrace, ki je prav tako prišla tja, da bi vložila tožbo za ločitev najinega zakona.»

Larston je potek sodne obravnave za razvezo njegovega zakona opisoval s posebno ostrimi besedami. Čeprav je upal, da bo dobila njegovo zadevo v roke sodnica, za katere meni, da so v takih zadevah uvidevnejše, kajti sodniki so po navadi vsi pod vplivom svoje žene in tašče, se to ni zgodilo. Zato ni bilo nič čudnega, da ga je sodnik kaj strogo obsodil: plačevati mora svoji ločeni ženi po 325 dolarjev na mesec vse življenje. In to, kljub temu, da je ona milijonarjeva hči.

MOŽJE SO BOJAZLJIVI ALI PA RAVNODUŠNI

Brž po ustanovitvi NAOERFMEDM — društva za moško enakopravnost, je Larston dobil sicer precej prijav od raznih strani, vendar pa kakega posebnega navala za vpis v društvo ni bilo. Glede tega je Larstom dejal takole: «To pravzaprav ni nič čudnega Vena mož je ali brez vsakega poguma ali pa je ravnodušna za kako maščevalno akcijo proti ameriškim ženam.»

Ms. Farrar je ves zadovoljen ugotovil, da mu bo prav njegova nekdanja zakonska žena nehote in nevede pripomogla k uspehu in k povečanju premoženja. Larston namreč že piše novo knjigo in sicer o smoli, ki jo je sam imel v zakonu. Roman bo imel naslov Hiša na deželi. Vedno je bil namreč njegov daljni sen majhna hišica nekje v zalenju. In tako hišo si je tudi kupil. Toda v njej biva sedaj Marigrace. Tista hišica je bila namreč tudi del njune poravnave.

Časnikarjem je tudi ob tisti priložnosti pokazal sliko neke prikupne dame. Komaj kakih trideset let bi ji prisodil. «Moja bodoča prijateljica». A ko so nekateri med njimi hoteli vedeti, če ne bo pozneje postala njegova žena, jim je takole odvrnil: «Nikdar in nikoli! Enkrat je bilo dovolj!»

Taki so ti ameriški «copatarji».

Mrve in drobiž

☆ ZALJUBLJENI REKRUT

Mladenič Pasquale Braulla je bil potrjen k vojakom in je moral pred kratkim oditi v Sasale, da bi odslužil svoj vojaški rok. To se pravzaprav dogaja mladeničem po vsem svetu in ni nič posebnega. Toda Pasquale je imel mlado in mično ženo, od katere se ni mogel ločiti. A tudi njej je bila že sama misel na tako dolgo ločitev neznosna. Zato se je odločila in šla z mladim rekrutom v vojašnico. Tam je izjavila, da bo sprejela vsakršno opravilo v vojašnici, samo da bo blizu svojega ljubega Pasquala. «Delala bom v kuhinji!» je dejala Toda poveljnik ni hotel o tem nič slišati. Ko pa je postajal Pasquale, ki je slutil, da se ne bo izpolnila njegova želja, vedno bolj nadležen, je poveljnik kar na kratko opravil z njim. Vtaknil ga je najprej za nekaj dni v luknjo. Kdove če se je potem kaj bolj pomiril!

★ SVETLEČI SE DEŽNIK

S črnim dežnikom v temni deževni noči hoditi po cesti je lahko prav nevarno. Saj se tako lahko zgodi, da takega pešca avtomobilist zagleda šele zadnji hip, ko ne more preprečiti nesreče. Nekemu domiselnemu Japoncu se je posrečilo napraviti dežnik, ki se ponoči sveti. V držaju ima majhno baterijo, ki je zvezana z žarnico na vrhu razprtega dežnika. Tak osvetljen dežnik je videti na precejšnjo daljavo in je pešec pod njim varen. Da, ti Japonci!

☆ ZARADI LJUBEGA MIRU

John Stivens ima v New Yorku lepo restavracijo, ki je vedno polna bolj ali manj petičnih gostov. Njegov lokal je priljubljen še zlasti zaradi tega, ker se odlikuje z neko posebnostjo. Vsakemu gostu namreč izdajo tam potrdilo, kdaj je prišel v restavracijo in kdaj jo je zapustil. S tem dokumentom more namreč sleherni zakonski mož «uradno» dokazati svojo odsotnost zdoma. In mir v družini je na tak način zajamčen. Seveda ni v tistem potrdilu nič govora ne o družbi, ki je bila z njim ne o zapitku. Glede tega je «dokument» pravzaprav nepopoln. Morda pa tudi zaradi ljubega miru.

★ AVTOMATIČNI VODIČI

V zgodovinskih stavbah, ki jih obiskujejo tujci, imajo že od nekdaj cicerone, ki vodijo obiskovalce ter jim razlagajo vse, kar v posameznih prostorih vidijo. Tako je v Rimu, v Benetkah, v Firencah in drugod Ti vodiči opravljajo svojo nalogo seveda v več tujih jezikih in so zaradi svojega znanja kar dobro plačani. Kaže pa, da bo povpraševanje po teh vodičih vedno manjše. Ne zaradi tega, ker bi se tujci za te zgodovinske zanimivosti ne zanimali več, temveč zato, ker so začeli uvajati v vseh večjih zgodovinskih stavbah avtomatične cicerone. V doževi palači v Benetkah so npr. že uvedli tako napravo. Obiskovalec dobi ob vstopu v palačo škatlico, ki jo nosi skozi vse prostore s seboj in ki mu natanko razlaga vse zanimivosti, ki jih vidi Prav tako kot so to delali pravi ciceroni. Razlaganje tega avtomatičnega cicerona traja celo uro. Ob izhodu obiskovalec potem vrne napravo. Nekaj podobnega je tudi v cerkvi sv. Justa v našem mestu. Le da je ta naprava kot telefonski aparat pritrjena na steno. Obiskovalec vrže v špranjo novec in vzdigne slušalko, nakar mu jame aparat razlagati vse zanimivosti, ki jih v cerkvi vidi. Izbirati se morejo trije jeziki: nemški, angleški ali francoski.

★ ODMOR ZA ZEHANJE

Iz lastne izkušnje najbrž ve vsakdo, da mu po nekaj časa trajajočem napetem delu pride želja po zehanju. Poleg tega pa si želi še nekoliko pretegniti ude in podobno. Zdravniki so ugotovili, da nastaja taka potreba zaradi utrujenosti. Zehanje torej ni vselej znamenje dolgočasja, marveč bolj znamenje utrujenosti. Takoj zatem pa se človek počuti bolje in tudi lažje nadaljuje svoje delo. Vodstvo nekega velikega tokijskega podjetja, ki ima veliko nameščencev, je zaradi tega uvedlo «zehalne odmore». Vsakih 90 minut označi poseben zvonček začetek «zehalnega odmora», in naslednjih 30 sekund se, po vsej tovarni vsevprek preteguje, zeha ali kako drugače steguje. Potem pa se zopet loti vsak svojega posla. Vodstvo tovarne zatrjuje, da je delovni učinek pri vseh občutno večji, odkar so pri njih uvedli te odmore.

RIŠE Vlado Pirnat

Storžkove pustolovščine

PIŠE Josip Jesih

Na vratih je stal jagvar in od lakote so se mu cedile sline. Storžka je odrevenelost trenutno minila in kot pravi športnik se je spretno pognal na štedilnik. Tam je zaprtih oči s strahom pričakoval svojega konca. Rešitve ni bilo in zazdelo se mu je, da sliši botro Smrt, kako se približuje naglih korakov. Bridka solza mu je stekla po licih, ko se je spomnil očeta in mamice. Zadnjikrat je vzdihnil...

... potem pa se začudeno ozrl. Zverina se je bila meni nič tebi nič zleknila po mizi in namesto po Storžku, hlastala po njegovem kosilu. Storžek je kar zazijal od presenečenja. Ob pogledu na ostre sekalce, ki so se sem pa tja zabliskali v lačnem gobcu, ga je sicer obhajala negotovost, toda le-ta je popolnoma splahnela, ko se je po končanem obedu mrcina primajala k dečku in ga zadovoljno oblizala.

Storžku, ki položaja kar ni mogel razumeti, se je skala odvalila od srca. Ni pa mu šlo v glavo, kako more biti krvoločna žival tako prijazna. Pocuknila ga je celo za hlačnico in se pričela igrati z njim. Nazadnje je počenjala take norčije, da je dečka minil ves strah in hočeš nočeš so se mu usta raztegnila v širok nasmeh. Ko sta se oba utrudila, se je jagvar zleknil k Storžkovim nogam in zadremal. Šele takrat je deček opazil ovratnik na jagvarjevem vratu.

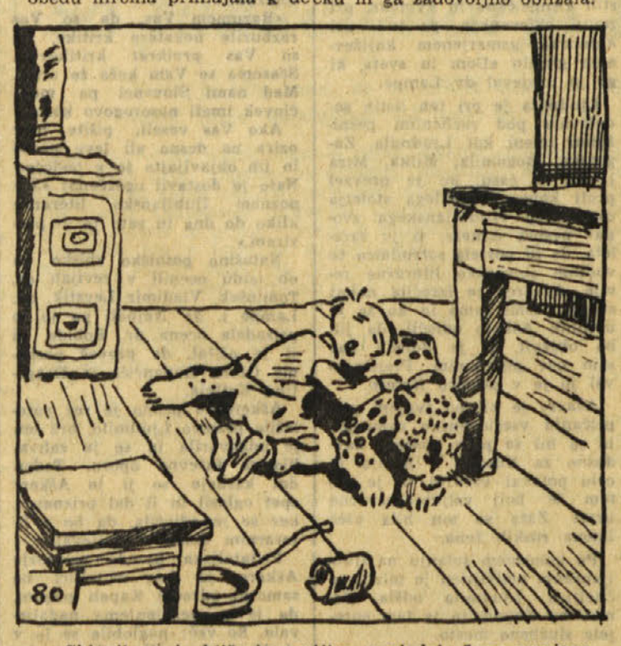

Sklonil se je bliže in pazljivo pogledal: Lepa usnjena ovratnica s srebrnimi zakovicami in z značko. na kateri je pisalo: Cirkus «Arena» — Jagi. Zdaj je Storček razumel od kod taka krotkost in igrivost. — Kljub praznemu želodcu, katerega muzika je bila tako glasna, da je Jagija prav gotovo uspavala, je Storžek brezskrbno zadremal.

HOROSKOP

Veljaven od 26. julija do 1. avgusta

OVEN (od 21.3. do 21.4.) Vaše življenje bo postalo zelo razgibano in prijetno. Prebili boste namreč marsikako srečno urico v družbi z ljubljeno osebo. Nudi se vam tudi prilika, da utrdite prijateljske vezi z vplivnimi osebami, katerih mnenja in nasveti bodo zelo koristili pri reševanju vaših osebnih problemov. Čas je posebno ugoden za reševanje raznih pravnih zadev.

BIK (od 22.4. do 21. 5.) V vašem čustvenem življenju se odpirajo nova obzorja. Prav zaradi izredno razgibanega življenja morate biti zelo oprezni pri vseh pobudah. Vse to se bo seveda odražalo pri vsej vaši dejavnosti ter morate zato skrbno proučiti vsak korak, ki ga boste napravili. Na splošno se vam obeta plodonosno delo, ki bo doživelo kak zastoj le na redkih področjih. Ne bodite zaprti sami vase, temveč družabni in vljudni z delovnimi tovariši in sodelavci.

DVOJČKA (od 22.5. do 21.6.) Vaše duševno življenje bo podvrženo precejšnjemu nihanju, vendar pa boste imeli tudi določeno srečo pri ljubezenskih zadevah. Če pa hočete, da bi vaše življenje izskočilo iz vsakdanjega tira, izogibajte se običajne druščine ter navežite stike z drugimi ljudmi. Pri tem pa ne pozabite na resnične prijatelje. Kar pa zadeva vaše gmotne koristi bodite zelo oprezni. Stedite in ne razsipajte denarja.

RAK (od 22.6. do 23. 7.) Izleti, zabave in srečanja z osebami, ki so vam pri srcu, bodo izredno obogatili vaše doživljanje v tem tednu. Toda čeprav so vam zvezde naklonjene, ne smete pozabiti, da je marsikaj odvisno tudi od vaše volje. Zato se potrudite, da boste navezali stike z ljudmi z močno osebnostjo. Gojite pa še naprej iskrena prijateljstva, posebno z osebami, ki živijo v inozemstvu.

LEV (od 24.7. do 23. 8.) Izredno bogate perspektive se odpirajo vašemu čustvenemu izživljanju. Toda bodite zelo previdni, ker ni vse zlato, kar se svetli. Marsikaka zamujena prilika v tem tednu predstavlja za vas pravcati dobitek na loteriji, saj vas utegne rešiti hudih nevšečnosti. Vaše delo bo potekalo zelo ugodno, kar se bo poznalo tudi na finančni plati. Na tem področju se ne ustrašite malenkostnih zaprek.

DEVICA (od 24.8. do 23.9.) Prihodnji dnevi ne bodo izredno ugodni za vas. To se bo poznalo predvsem v vašem duševnem stanju, za katero bosta značilni čemernost in črnogledost. Zato napnite vse svoje sile, da bi se otresli neprijetnih misli. Poslušajte svoje prijatelje, ki vam želijo dobro. Če boste ravnali po redkih, toda posrečenih navdihih, se bo vse izteklo dobro ter boste želi marsikak uspeh, ki bo ostal kot svetla točka v vašem spominu.

TEHTNICA (od 24.9. do 23.10.) Odnosi z ljubljeno osebo se bodo ugodno razvijali. Obetajo pa se tudi nova srečanja in marsikaka prijetna urica v družbi s prikupnimi osebami drugega spola. V poslovnih in delovnih zadevah pa bodite zelo previdni: nasvete prijateljev in znancev pretehtajte z največjo pozornostjo ter se jih držite le po treznem preudarku. Ne pozabite pa opraviti zamujeno delo ter rešite korenito svoj finančni položaj.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21.11.) Zvezde vam ne obetajo preveč uspehov na čustvenem področju. Bodite precej previdni, ko navezujete stike z neznanimi osebami. Sploh naj vas spremlja največja previdnost pri vseh opravkih. Izogibajte se sporov z delovnimi tovariši in nadrejenimi. Doživeli boste mogoče kako nevšečnost gospodarskega značaja in potrošili nekoliko več denarja kot ste nameravali. Toda ne bojte se: po dežju bo spet zasijalo sonce.

STRELEC (od 22.11. do 22.12.) Tudi za vas ni ta teden preveč ugoden. To se bo poznalo tudi na čustvenem področju. Izogibajte se tveganih pobud na vseh področjih. Rajši počivajte, da si boste nabrali svežih sil za bližnjo bodočnost, ki vam bo gotovo naklonjena Tudi pri delu bodite zelo previdni in oprezni, ker bi sicer naleteli na večje nevšečnosti ter utrpeli tudi gmotno škodo.

KOZOROG (od 23.12. do 21.1.) Sreča v ljubezni vam je ta teden zelo naklonjena ter bo zato vaše čustveno življenje zelo razigrano. Naj vas ne ustraši nobena zapreka, ker se bo vse srečno izteklo Poravnajte pa takoj vsak nesporazum, ker bi se vam sicer morebitni spori bridko maščevali Imeli boste srečo tudi na gmotnem področju. Tudi v tem primeru bodite smeli in ne bo vam žal.

VODNAR (od 22.1. do 19.2.) Tudi vam je boginja ljubezni zelo naklonjena. Izkoristite razne prilike, ki se vam bodo nudile, toda bodite le nekoliko previdni. Sicer bodo prihodnji dnevi na splošno ugodni, toda sem pa tja boste doživeli kako nevšečnost. Ne bojte se, saj gre le za malenkostne zadeve, ki vas ne bodo globlje prizadele. V poslovnih zadevah in pri delu pa bodite izredno pazljivi.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Spremenljivost in nevšečnosti bodo značilne za vaše čustveno izživljanje. To bo seveda vplivalo na vaše duševno stanje ter vas sililo k črnogledosti. Da bi se rešili iz tega položaja, se morate opirati samo na lastne sile, ker vam prijatelji ne bodo mogli pomagati.

NAŠA ZEMLJA

MESEČNA PRILOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA ZA NAŠE PODEŽELJE Štev. 6

DA SE BODO ZARES OHRANILI VRTOVI PRI SP. MAGDALENI

Občinska uprava v Trstu mora držati svojo obljubo

Tržaški občinski svet je na svoji seji 26. junija razpravljal samo o vprašanju vrtov pri Spodnji Magdaleni pod Rovtami; razprava o tej zadevi pa se je začela že na prejšnji seji. Povod za to sta bili interpelaciji, ki sta ju predložila občinska svetovalca dr. Pincherle in Mario Grbec. Predlog dr. Pincherleja za priziv na Državni svet proti znanemu dekretu ministra za javna dela Pieraccinija je občinski svet sicer zavrnil z večino glasov, češ da ni za to nobene pravne poti, podžupan prof. Cumbat in župan dr. Franzil pa sta zagotovila v imenu odbora, da bo občinska uprava storila vse, da se ohranijo vrtovi na omenjenem področju. Seji občinskega sveta je prisostvovalo lepo število prizadetih vrtnarjev, ki so z zanimanjem sledili diskusiji, v katero so posegli zastopniki vseh skupin v občinskem svetu, nekateri svetovalci in odborniki ter župan. Vzeli so na znanje svečane obljube in zdaj pričakujejo, da bodo obljubam sledila dejanja.

Podžupan prof. Cumbat je obljubil, da bo občinska uprava poskrbela, da se bo delno spremenil novi regulacijski načrt, in sicer tako da bodo področje pri Sp. Magdaleni pod Rovtami (Piani S. Anna), ki je namenjeno za visoke gradnje in novo naselje, spremenili v kmetijsko. Tako bi se izognili gradnji novega naselja in razlastitvam vrtov. Za gradnjo ljudskih stanovanj na podlagi zakona štev. 167 pa bi našli druga področja.

Vsi občinski svetovalci brez nobene izjeme, so poudarili, da je treba ohraniti vrtnarstvo na omenjenem področju. Občinski odbor je dal svečano obljubo, da bo rešil zadevo. Zdaj mora obljubo držati. Prizadeti vrtnarji in njihove strokovne organizacije ter stranke in skupine, ki so zastopana v občinskem svetu in ki so se za to zadevo zavzemale, bodo budno sledile razvoju dogodkov in rešitvi vprašanja. Vsako slepomišenje, izigravanje in spletkarjenje bi bilo zelo škodljivo in nevarno za tistega, ki bi se v to spustil. Prepričani smo, da bi se sam občinski svet takemu načinu najprej uprl.

Vprašanje je nastalo lansko pomlad, ko je občinski svet z večino glasov odobril sklep, da se tudi področje pri Sp. Magdaleni pod Rovtami vključi v načrt za gradnjo ljudskih stanovanj, medtem ko je izključil področje v Barkovljah (Bovedo). Če bi že takrat izključil tudi to področje, bi bila zadeva rešena. Naš list je takoj opozoril na nevarnost in škodo, ki bi nastala. Nastopile so strokovne organizacije, stranke in razne ustanove, prizadeti vrtnarji so vložili prizive in občinski svet je lanskega julija soglasno sprejel prizive ter sklenil, da se področje izključi iz omenjenega načrta. Sklep so poslali v odobritev ministru za javna dela, ki ga je zavrnil z neutemeljenimi ugovori. Prizadeti vrtnarji so se spet razburili in so iskali poti, da bi se temu dekretu uprli, toda juristi so ugotovili, da ni nobene pravne poti. Do te ugotovitve je prišel tudi občinski svet.

Če ni nobene pravne poti, mora priti do izraza politična volja. Nastopiti morajo politični predstavniki tako v krajevnem kot v vsedržavnem merilu, ki lahko to vprašanje rešijo, seveda s takojšnjim posegom na pristopnem mestu.

Albin Bubnič

PRIJAVITE SE DO 5. AVGUSTA

Izlet v Ljubljano in Velenje

Obisk mednarodne vinske razstave in pivovarne v Laškem - Lepa priložnost

Kmetijska zadruga, Kmečka zveza in Zveza malih posestnikov priredijo avtobusni izlet v Ljubljano in Velenje.

Izletniki bodo obiskali mednarodno vinsko razstavo v Ljubljani in si bodo lahko ogledali tudi pivovarno v Laškem.

Odhod iz Trsta bo v soboto, 29. avgusta, popoldne. Po prihodu v Ljubljano obisk vinske razstave. Prenočevanje verjetno v Celju. V nedeljo ogled pivovarne v Laškem, nato odhod v Velenje. Povratek v nedeljo zvečer.

Vpisovanje na tajništvu Kmečke zveze in Zveze malih posestnikov v Ul. Geppa 9 do 5. avgusta.

Ne zamudite lepe priložnosti in se pravočasno prijavite.

Druga izmenjava zemljiških knjig

V sredo, 22. julija, je bila v Trstu druga izmenjava zemljiških knjig nekaterih katastrskih občin na obmejnem področju na Tržaškem. Italijanska delegacija je jugoslovanski delegaciji izročila zemljiške knjige za katastrske občine Miljski hribi, Plavje in Gročana, v kolikor spadajo pod jugoslovansko področje. Jugoslovanska delegacija pa je italijanski delegaciji izročila dokumentacijo za male predele devetih katastrskih občin na Krasu, ki spadajo pod Italijo. Delgaciji se bosta ponovno sestali v oktobru, da bosta nadaljevali z delom za rešitev tega važnega vprašanja, ki ni še v celoti rešeno. Glavno delo je sicer že opravljeno, ker so zdaj zemljiške knjige katastrskih občin, ki so v glavnem pod italijansko upravo, že v Trstu, za jugoslovansko podrocje pa v Kopru.

OD 14. DO 17. AVGUSTA

VINSKA RAZSTAVA V MILJAH

V petek, 31. julija, bo otvoritev vinske razstave v Miljah. Razstava, ki bo na dvorišču bivšega kina «Evropa», bo odprta do ponedeljka 3. avgusta. Poleg vinske razsave bo letos tudi razstava sadja in zelenjave.

Vsak razstavljavec bo imel na razpolago svoj kiosk. Razen nagrad za vino, sadje in zelenjavo bodo podelili tudi eno nagrado za najlepše urejeni kiosk.

RAZSTAVE IN NAGRADE

Tudi dr. de Rinaldini je čestital vinogradnikom iz nabrežinske občine

Na III. vinski razstavi, ki je bila bila v Nabrežini od 27. do 29. junija, je s svojimi vini sodelovalo 20 vinogradnikov iz nabrežinske občine.

Nagrajeni so bili:

ZA BELA VINA

Mirko Radovič — Nabrežina 67 (I.), *Alojz Lupinc* — Praprot 11 (II.), *Celestin Pertot* — Nabrežina - Kamnolomi 65 (III.). Vsi ostali so dobili 4. nagrado.

ZA ČRNA VINA

Franc Semec — Prečnik 5 (I.). Vsi ostali so dobili II. nagrado. Posebno priznanje je za svoje vino prejel *Avgust Radetič* — Medja vas 10.

Letošnje razstave so se s svojimi vini udeležili: *Avgust Caharija* — Nabrežina 62, *Ivo Pertot* — Nabrežina - Kamnolomi 2, *Lambert Pertot* — Nabrežina 88, *Mirko Košuta* — Sv. Križ (Nabrežina) 19, *Alberto Zandonai* — Nabrežina 135, *Danilo Radovič* — Nabrežina 79, *Celestin Pertot* — Nabrežina - Kamnolomi 65, *Dušan Radovič* — Nabrežina 16, *Mirko Radovič* — Nabrežina 67, *Ivan Terčon* — Cerovlje 30, *Avgust Radetič* — Medja vas 10, *Karlo Doljak* — Praprot 26, *Alojz Škerk* — Praprot 20, *Alojz Lupinc* — Praprot 11, *Ivan Kralj* — Slivno 9, *Just Terčon* — Slivno 22, *Josip Marušič* — Slivno 20, *Bruno Kante* — Praprot 3, *Franc Semec* — Prečnik 5, *Rado Kosmina* — Šempolaj 30.

Na prazniku terana in kraškega pršuta v Repnu (18. in 19. julija) so bili za teran nagrajeni naslednji vinogradniki iz repentaborske občine:

Milan Purič — Repen 6, *Stanislav Ravbar* — Repen 2, *Zofija Škabar* — Repen 30, *Karlo Škabar* — Repen 23, *Rudolf Purič* — Repen 47, *Emil Purič* — Repen 15, *Anton Škabar* — Repen 32, *Franc Guštin* — Repen 22, *Edvard Guštin* — Col 5, *Josip Lazar* — Repen 60, *Ivan Škabar* — Repen 1, *Josip Bizjak* Col 10, *Anton Guštin* — Col 9, *Alfonz Guštin* — Col 12, *Silvester Škabar* — Repen 20, *Ivan Guštin* — Repen 10.

PO USPELIH VINSKIH RAZSTAVAH NA TRŽAŠKEM

Koristna bi bila pokrajinska razstava najboljših vin

Samo tržaška in zgoniška občina nista še priredili takih razstav

Vinska razstava v Dolini je bila 3. in 4. maja, kot običajno, ob tradicionalnem prazniku «Pod mlajem». V Nabrežini so imeli razstavo 27, 28. in 29. junija, v Repnu je bil «Praznik terana in kraškega pršuta» 18. in 19. julija, v Miljah pa bo vinska razstava 31. julija, 1., 2. in 3. avgusta. V Miljah bodo ob tej priliki priredili tudi razstavo zelenjave, sadja in cvetlic. Razstava bo na dvorišču bivšega kina na prostem «Europa». V pripravljalnem odboru so 4 vinogradniki, 1 predstavnik občinske uprave in 1 predstavnik Kmetijskega nadzorništva. Praznik terana in kraškega pršuta v Repnu sta priredila repentaborski občina in Pokrajinska turistična ustanova, ki je tudi letos kakor lani, odkupila od vinogradnikov vino. Na tem prazniku so sodelovali pevska zbora iz Repna in Proseka-Kontovela, pevski zbor «Montasio» in dve godbi na pihala iz Trsta.

Občinske vinske razstave, za katere je že pred leti dala pobudo miljska občina, zelo spodbudno vplivajo na vinogradnike, obenem pa prispevajo k valorizaciji domačega pridelka, ki ga vsi, zlasti pa meščani, vedno bolj cenijo. Kakor je razvidno, prirejajo zdaj vinske razstave vse podeželske občine na Tržaškem, razen zgoniške. Dobro bi bilo, da bi se tudi zgoniška občina tega lotila, ali pa da bi se dogovorila na pr. z nabrežinsko občino za skupno razstavo, saj imajo tudi v zgoniški občini dobra vina. Prav tako se na vinskih razstavah ne morejo še uveljaviti vinogradniki iz tržaške občine, ker jih pač tržaška občina ne prireja, čeprav imamo v nekaterih krajih, ki spadajo pod tržaško občino (na pr. Prosek, Križ itd.) prav odlična vina. Če male podeželske občine prirejajo vinske razstave, bi to lahko napravila tudi tržaška. Pričakujemo da bo pobuda prišla iz občinskega sveta. Če pa ne bi prišla, bi po našem mnenju lahko organizirala vinsko razstavo s področja tržaške občine na pr. Društvena gostilna s Proseka, ali Gospodarsko društvo s Kontovela. Za letos je sicer že prepozno, misliti pa je treba za prihodnje leto. Kakor imajo v repentaborski občini praznik terana in kraškega pršuta, tako bi lahko na primer na Kontovelu imeli vinsko razstavo in cvrte ribe, ali samo kalamare z radičem.

Prav tako bi morali že misliti na pokrajinsko razstavo vin. Za to razstavo bi lahko izbrali najboljša vina z raznih področij, ali pa, kar bi bilo še bolj priporočljivo, vina najboljših sort, ki so najbolj primerna za naše ozemlje. S tem bi dali spodbudo za gojitev primernih sort trt, za selekcijo in dobro kletarstvo. Dobro bi bilo, da bi o tem sklepali čimprej, tako, da bi se vinogradniki že od zdaj pripravljali in skrbeli, da bi na razstavo poslali svoj najboljši pridelek. Vsak namreč dobro ve, da se vino «pripravlja» že zdaj, že s škropljenjem trt. Za tako razstavo bi seveda morale biti tudi primerne nagrade, kmetijski strokovnjaki pa bi morali biti še bolj na razpolago vinogradnikom za nasvete. Kakor so za občinske razstave dale pobudo posamezne občine s sodelovanjem kmetijskega nadzorništva, tako bi za pokrajinsko razstavo morala dati pobudo pokrajinska uprava s sodelovanjem vseh občin, trgovinske zbornice, kmetijskega nadzorništva in Pokrajinske turistične ustanove.

Da bi bila pokrajinska vinska razstava potrebna in koristna je omenil tudi nabrežinski župan ob razdelitvi nagrad vinogradnikom iz nabrežinske občine.

Pokrajinska razstava vina bi bila tudi dobra priprava za vinsko razstavo v deželnem merilu, ki bi jo lahko prirejali vsaka 3 leta.

A. B.

SPODBUDNE BESEDE POKRAJINSKEGA ODBORNIKA

Kmetje, združite svoje sile!

Kakor smo že poročali, je bilo od priliki razdeljevanja nagrad vinogradnikom iz dolinske občine, zelo prijetno vzdušje. Ob kozarcu izvrstne domače kapljice se je razvijal prijateljski pogovor med vinogradniki in občinskimi upravitelji, zastopniki strokovnih organizacij, pokrajinskim odbornikom, ravnateljem kmetijskega nadzorništva itd. Sledile so zdravice, slovenske in italijanske narodne pesmi. Nagovori so bili kratki, omenjali pa so vse probleme in težave, ki tarejo naše kmete, pa tudi perspektive in upanja. Omeniti hočemo le spodbudni nagovor, ki ga je imel pokrajinski odbornik Corberi, zaradi njegove važne vsebine. Kot smo že omenili v prvem poročilu, je pokrajinski odbornik Corberi spodbujal kmete, naj združijo svoje sile, naj najdejo zadružne oblike sodelovanja, da bodo lahko kljubovali težavam in napredovali. Poudaril je potrebo zadružništva zlasti pri nabavi kmetijskih strojev in prodaji pridelkov. Stroj, ki ga posameznik ne more kupiti, ga laže kupi več kmetov skupaj. Svoje pridelke bodo kmetje lažje in dražje prodali, če se bodo združili in prodali svoje pridelke neposredno potrošniku brez posredovalcev, ki imajo največje dobičke. Pri tem je omenil kmete iz severnih dežel, ki so tako napredovali prav zaradi tega, ker so se oprijeli zadružništva. Pobuda mora seveda priti od samih kmetov, da bo lahko dosegla uspeh. Kmetje sami lahko ugotovijo, kje in v kakšen namen morajo združiti svoje sile.

Kakor zadnji srpanj vremeni, tako se cela jesen drži.

Besede odbornika Corberija niso bile namenjene samo dolinskim kmetom, ampak vsem kmetovalcem na Tržaškem. Marsikdo govori o nujnosti zadružnega sodelovanja, toda pobude ni še nobene. Zakaj? In vendar so za nekatere dozorели vsi pogoji. Pomislimo samo na kmetijske stroje. Prav te dni smo slišali pritožbe, da si jih mali posestnik ne more kupiti in da mora drago plačati storitve. In mleko? Vsi se pritožujejo in tarnajo zaradi prenizkih cen in težav, vendar ne pomislimo na združenje sil. Marsikaj bi lahko napravili in lahko bi preprečili slabe posledice, če bi se zavedali, da je obstoj in napredek kmetijstva odvisen predvsem od skupnega sodelovanja in združitve.

A. B.

Na prazniku terana in pršuta v Repnu

Jure Podravčič

V nedeljo, 14. junija je v Kopru zaradi srčne kapi, v komaj v 52. letu starosti, preminil znani veterinarski strokovnjak in šef obmejne veterinarske postaje Jure Podravčič. Njegovi izredni sposobnosti in vgilnosti se imamo zahvaliti, da se niso v času njegovega službovanja širile in prenašale z enega področja na drugo kužne bolezni živine. Pokojni Jure je bil mož v pravem pomenu besede. Skrbel je za vse in delal ne samo toliko kot mu je velel stan, temveč kolikor je mogel. V narodnoosvobodilni borbi je dosegel čin kapetana. Priljubljen je bil pri ljudeh in stanovskih tovariših v Kopru in Trstu. Koper in njegova rojstna vas Šentvid pri Stični sta se od njega poslovili tako kot se poslavlja ljudstvo od svojih najzvestejših sinov.

V imenu uredništva in tržaških kmetov, za katere je tudi Jure žrtvoval marsikatero uro, izrekamo ženi in sorodnikom naše globoko sožalje.

Filodendron, ljubitelj dreves

Filodendron (ime pomeni «ljubitelj dreves») raste po gozdovih tropične Amerike kot vzpenjalka. Pri nas je najbolj udomačena vrsta «Filodendron deliciosa» z velikimi listi temnozelene barve. Dokler so listi mladi so celi, pozneje pa so razrezani. Poleg lista se razvijajo dolge zračne korenine, ki jih rastlina rabi za sesanje vlage in za oporo. Če dospejo do tal se ukoreninijo.

Filodendron ljubi zelo svetlo, vendar ne neposredno sončno svetlobo. V tem je dosti bolj zahteven od podobne, a dosti bolj skromne, aralije, o kateri je bilo govora v zadnji številki «Naše zemlje». Mnoge gospodinje se pritožujejo, da jim ta rastlina poganja preveč v višino z malo listov. To se večkrat dogaja tudi z drugimi sobnimi rastlinami, katerim primanjkuje svetlobe in posebno če prihaja svetloba od zgoraj. Na vsak način moramo določiti filodendronu svetel kotiček, kjer lahko tudi pleza po steni ali sobni opremi. Kar se tiče zemlje ni preveč zahteven. Najbolje uspeva v prsti, sestavljeni iz humusa (komposta), kateremu primešamo nekaj peščene ilovice. Torej zemlja ne sme biti zbita. Filodendron naj se zelo počasi razvija, da postane močan. V primeru, ko imamo opravka s slabotno rastlino z dolgimi poganjki, je najbolje, da jo prikrajšamo zelo nizko, da požene nove poganjke. V zimskem času imamo filodendron v sobi, kjer ne sme biti pod 10 stop. C toplote. V poletnem času zalivamo rastlini po potrebi, tako kot priporočam v posebnem članku.

Če veter nam avgust zvedri, se dolgo brez dežja trpi.

Dr. F. J.

Še tole

Likalnik se prijemlje ovlaženega perila in ne drsi gladko. To preprečimo tako, da denemo v vodo, s katero poškropimo perilo ali smo v njej pripravile škrob, ščepec soli. Potem se likalnik ne bo zatikal več in bo gladko tekel po perilu.

* * *

Ogledalo je postalo motno in ga ni moč obrisati. Moramo ga zdrgniti s špiritom ali čistim alkoholom, pa bo zopet svetlo in čisto.

* * *

Jajce, ki smo ga deli kuhat, rado poči. To pa se ne bo zgodilo, če jajca, preden jih damo v krop, pomočimo v mrzlo vodo ali pa jih samo obrišemo z mokro krpo.

Če je na Lovrenčevo grozdje mehko, bo vino sladko.

* * *

Jed kaj rada prekipi, če jo kuhamo na močnem ognju. To preprečimo, če namažemo notranji rob posode s kako maščobo.

ZADRUŽNIŠTVO

To rubriko vam nudi Kmetijska zadruga v Trstu - Ul. Foscolo 1

OD 31. JULIJA DO 3. AVGUSTA

Kmečki tabor na Opčinah

Letos bo od 14. do 17. avgusta na Opčinah 6. Kmečki tabor, ki ga organizira Kmetijska zadruga. Letošnji tabor bo še bolj obsežen, zanimiv in pester kot prejšnja leta.

Uvod bo v petek, 14. avgusta, ko se bo ob 19.30 začela ljudska veselica, ki bo trajala do 24. ure.

V soboto, 15. avgusta, bo ob 10. uradna otvoritev, nato klasifikacija razstavljavcev. Ob 17.30 bodo pozdravni nagovori voditeljev zadružništva na Tržaškem in v sosednjih krajih. Ob 18.30 bo nastopil pevski zbor. Od 19. do 24. ure bo ljudska zabava in ples.

V nedeljo, 16. avgusta, bo ob 9.30 praktično prikazovanje s poskušnjo novih kmetijskih strojev. Ob 17. uri bo razdeljevanje nagrad razstavljavcem, nastop godbe na pihala in pevskega zbora. Ob 18. se bo začela ljudska veselica s plesom do 24. ure. Ob 20. uri bo predavanje kratkometražnih barvnih filmov o cvetlicah. Ob 23. uri bo žrebanje nagradne loterije z lepimi dobitki.

V ponedeljek, ob 9.30 bo spet praktično prikazovanje s poskušnjo novih kmetijskih strojev. Ob 20. se bo začela ljudska veselica s plesom. Zaključek ob 24. uri.

Kakor vsako leto bo tudi letos v okviru tabora razstava kmetijskih strojev raznih tvrdk, razstava zelenjave in povrtnine, razstava domačih vin, ki jih bodo prodajali vinogradniki sami.

Zlasti vrtnarjem priporočamo, naj poskrbijo, da bodo na razstavi imeli lepo zelenjavo in povrtnino. Prav tako bi bilo koristno in umestno, če bi kakšen cvetličar razstavljal cvetlice, posebno lončnice, za katere je vedno večje zanimanje.

Za zabavo in ples bo igral orkester s Tržaškega. Nagradna loterija. Pristna domača kapljica, Laško pivo, hladne pijače, kraški pršut, čevapčiči, ribe itd.

Na našem kmečkem taboru bo prijetno in domače vzdušje ter veselo razpoloženje. Udeležite se ga!

Vstop brezplačen!

Mednarodna vinska razstava v Ljubljani

Kakor vsako leto, bo tudi letos konec poletja v Ljubljani na Gospodarskem razstavišču tradicionalni mednarodni sejem vin, žganih pijač, sadnih sokov in opreme. Letošnji sejem, ki bo od 29. avgusta do 6. septembra bo potekal v posebno slavnostnem vzdušju, saj je letos ta prireditev jubilejna — sejem je namreč že 10. zapovrstjo.

Zanimanje za letošnji mednarodni vinski sejem je zelo veliko in bo na njem sodelovalo nad 20 držav Evrope, Azije, Afrike, Amerike in Avstralije, ki so prijavile vzorce svojih vin in raznih pijač. V veliki kupolni dvorani bodo razstavljeni sodobni stroji in naprave za vinogradništvo in kletarstvo, v drugi veliki dvorani bo razstava in pokušnja vin ter žganih pijač, na obsežnem dvorišču pa kioski za hrano in pijačo.

OBVESTILA KMETIJSKE ZADRUGE

Vinogradniki! Kdor namerava kupiti novo posodo (sode, čebre, kadi itd.), naj jo čimprej naroči. Tako bomo lahko pravočasno dobavili zadostno količino in po bolj ugodnih cenah.

* * *

** Bruno Kante iz Praprota št. 3 je kot nagrado za svoje vino na vinski razstavi v Nabrežini dobil škropilko, ki jo je podarila Kmetijska zadruga.*

* * *

Osrednja trgovina Kmetijske zadruge v Trstu in njeni poslovalnici v Ul. Flavia ter v Miljah bodo zaradi uvedbe kratkega tedna vsako sredo popoldne zaprte.

OPOZORILO

Tisti člani, ki so dobili opomin za plačilo družinskega davka in imajo opomine v naši pisarni, naj se javijo med uradnimi urami, da ne bodo zamudili roka.

Tajništvo
Kmečke zveze in ZMP

NEKAJ ZA NAŠE GOSPODINJE

BUČKE, BUČKE.....

Bučke (zucchini, zucchette) so izrazito poletna vrtnina, čeprav jih ponekod pridelujejo že aprila. Gospodinje se bučk zelo razvesele, ker so tako dobrodošla jed v poletni vročini. Morda poreče kdo, da bučke niso kaj prida hranilna jed, češ da ne vsebujejo ne beljakovin ne maščobe. To je sicer res, toda vsebujejo precej vode in pa velik odstotek rudninskih soli, ki so prav poleti za naše telo nadvse dragocene. Nazadnje pa niti niso kalorije tisto, kar pri bučkah najbolj cenimo. Saj si lahko pogasimo žejo tudi s takimi živili, kot so bučke in ne zgolj s tekočinami. A zdravniki menijo, da je tak način odžejanja bolj priporočljiv, ker ima te vrste živilo še vrsto drugih zdravilnih snovi, ki so našemu organizmu zelo potrebne in mu koristijo.

Poleg tega, da so bučke osvežujoče, vsebujejo mnogo kalcija, fosfora, železa ter vitamina C, A in B2. Celuloza, ki jo vsebujejo bučke, pa ugodno vpliva na prebavo in jih prav zaradi tega močno priporočajo posebno tistim, ki imajo s tem težave.

Najprimernejše so bučke, ko so kakih 15. do 20. cm dolge. Večje in debelejše bučke niso več primerne za jed, ker so pretrde in ne vsebujejo več toliko osvežujočih in zdravilnih snovi.

Bučke pripravljamo na mnogo načinov. Uživamo jih kuhane in cvrte, dušene in nadevane, same in z drugimi vrtninami.

OCVRTE BUČKE

Mlade bučke skrbno olupimo, jih narežemo na centimeter debele rezine, jih osolimo, povaljamo v moki, zatem še v stepenem jajcu ter jih hitro ocvremo v vročem olju.

FRITATA IZ BUČK

Bučke narežemo na kocke ter jih prepražimo na surovem maslu. Zatem jih pustimo ohladiti. Ko so hladne jim dodamo stepeno jajce, osolimo in potresemo s ščepom sesekljanega majarona s česnom. Temu dodamo še pest namočene kruhove sredice in potresamo z naribanim sirom.

Vse to stresemo v kozico, v kateri smo prej močno razbelili surovo maslo. Fritato cvremo najprej na obeh straneh na močnem ognju, zatem pa še na zmernem.

NADEVANE BUČKE Z OMAKO

Bučke očistimo, izdolbemo in nadevamo z zmletim mesom, zmešanim s strokom česna, skodelico riža, ki smo ga predtem na pol skuhali, osoljenim, popopranim in potresenim s peteršiljem.

Posebej pripravimo redko paradižnikovo omako, v katero denemo nadevane bučke ter jih kuhamo na zmernem ognju približno tričetrt ure.

SOLATA IZ BUČK

Bučke skuhamo v slani vodi. Ko so kuhane, jih odcedimo in pustimo, da se ohladé. Nato jih zrežemo, jim dodamo sesekljan zelen peteršilj, po potrebi sol, poper in po želji česen ali čebulo, zabelimo z oljem, okisamo in zmešamo ter serviramo.

Na Pesku in v Gročani se pritožujejo...

Gročana, Pesek in Draga spadajo pod dolinsko občino, toda imajo slabe zveze s središčem in sedežem občine. Razen tega pa se prebivalci iz teh vasi čutijo nekoliko zapostavljeni in očitajo občinski upravi, da jih zanemarja. Ne bomo se spuščali v ugotovitve niti utemeljevali očitke ter navajali ugovore, ali opravičila. Navedli bomo le nekaj pritožb, ki smo jih te dni slišali od vaščanov. Vsekakor pa se nam zdi, da bi bilo še najbolj primerno in učinkovito, če bi domačini sestavili pismo in navedli vse svoje pritožbe ter ga poslali občinski upravi v Dolini.

V vseh treh vaseh se ljudje pritožujejo, ker nimajo zdravniške ambulante. Pred nekaj meseci je sicer bila na Pesku, pa so jo zaprli, ker ni

Če se lastovke v avgustu selijo, pred hudo zimo bežijo.

bila primerna. Zdravnik bi prihajal redno, če bi bila ambulanta. Dokler je ni, pa ne bo mogel sprejemati bolnike na kakšnem dvorišču. Poiskati bi morali primerno sobo in jo urediti. Kdor potrebuje zdravniško pomoč, mora zdaj v Log, kar pa je zelo nerodno, saj mora napraviti cel krog v Trst in iz Trsta v Log, ali pa z avtobusom do Bazovice, nato peš skozi Ricmanje v Log. Še zdrav človek bi se dvakrat prej premislil. Kaj še bolnik. In tako gre marsikdo, čeprav je socialno zavarovan in ima pravico do zdravniške oskrbe, rajši na svoje stroške k zasebnemu zdravniku v Trst.

Druga zadeva, ki sicer ni tako «strašna», a dela slabo kri, je postajališče za avtobuse na Pesku. Ko žge sonce, ali dežuje, sneži ali piha burja — in na Pesku še kako piha in kako zebe — morajo potniki čakati na prostem, ker ni čakalnice. Pa tudi zaradi tega, ker ti avtobus kar zbeži pred nosom.

Pot s Peska v Gročano «polževo» asfaltirajo, kljub vsem obljubam in visokim obiskom. Prometa je precej, za vozili pa se dviga oblak prahu. Ubogi šofer, ki vozi zadaj, in otroci, ki hodijo v šolo, ali pastirji, ki ženejo živino na pašo itd. In v Gročani imajo več živine kot v vsaki drugi vasi, ali v več vaseh skupaj. Imajo več glav živine, toda po vasi tudi več odpadkov kakor drugod. In nihče jih ne pobira, ker nihče ne skrbi za snago po vasi. To ni lepo in ni higiensko.

Nekatere stvari bi lahko občinska uprava uredila, za druge, ki ne spadajo med njene dolžnosti, pa bi lahko posredovala na pristojnem mestu.

Natečaj za kokošerejo

Pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo je razpisalo 3. nagradni natečaj za izboljšanje kokošereje.

Vpisovanje do 31. avgusta. Natečaja se lahko udeležijo kmetje-kokošerejci, ki imajo najmanj 20 kokoši in ki nameravajo zgraditi nov kokošnjak ali izboljšati starega.

Uspehi in težave z domačim vinom

Črno gre bolj kot belo - Da ne bo manjkal prigrizek - Razstave

Spomladi so se naši kmetovalci pritoževali, da imajo še polne kleti vina in da ne vedo, kam z njim. Gostilničarji so se namreč iz našega vina takorekoč norčevali, češ da imajo pri domačem vinu premalo dobička. Raje kupujejo furlanska vina, ki so bolj poceni, a glede okusa daleč zaostajajo za našim vinom. Kmetje so proučili vse možnosti in prišli do zaključka, da se za zdaj še najbolj splača odpirati osmice.

Tu so nastale nove težave, ker so se morali kmetje vrstiti z odpiranjem osmic, da je šlo vino bolj od rok. Tako se je zgodilo, da so morali nekateri kmetje odpreti osmico v največjem poletnem delu. To so občutili toliko bolj večji kmetje, ki so imeli v kleteh veliko količino vina, a so ga morali točiti v največjem poletnem delu.

Če ima kmet dobro vino, ga kmalu stoči. Prijatelji in znanci kaj kmalu zvedo za dobro vino in ga radi pijejo. Doma potem med tednom govorijo s prijatelji in jih pripravijo, da naslednjo nedeljo, mogoče pa že kak večer prej, obiščejo osmico. Tako se čuje v vročih poletnih večerih v naših vaseh veselo petje iz osmic, ki pomeni zadovoljstvo pivcev nad našim vinom. Večkrat se tudi zgodi, da si nakupijo zlasti Tržačani večje količine vina in ga potem v steklenkah peljejo domov. Taki pivci so pri naših kmetih še najbolj zaželeni, ker pripomorejo, da gre prodaja hitro od rok.

Zadnje čase je bilo večkrat opaziti, da zlasti gostje iz Trsta povpraševajo za prigrizkom, ker se da tako spiti še kak polič. Kmetje pa v osmicah ne smejo prodajati obloženih kruhkov. Prav bi bilo, da bi kmetom, ki odpirajo osmice, dovolili prodajati tudi prigrizek, recimo pristen domači kraški pršut, salamo in podobno. Mnenja smo, da bi lahko tudi naše strokovne organizacije posredovale v tem smislu in tako napravile veliko uslugo našim kmetom.

Še do drugega neprijetnega pojava je prišlo pri odpiranju osmic na naših vaseh. Večina kmetov toči na osmicah črno in belo vino. Dejstvo pa je, da gre črno kraško vino, ali teran, hitreje v prodaj, čeprav je njegova cena znatno višja. Tako pride do tega, da ostane kmetu samo belo vino, s katerim ima potem težave za prodajo. To kaže, da imajo ljudje zelo radi kraški teran, ker ni premočan, ima pa poseben prijeten okus. Močnejše belo vino pa v tej hudi vročini ne gre dosti v prodaj in večkrat kmetom ostaja.

Kako rešiti to vprašanje? Nekateri kmetje so mnenja, da bi se dalo na Tržaškem ustanoviti širše zasnovana zadružna klet, ki naj bi skozi vse leto odkupovala vino pri kmetu po primerni ceni in skrbela, da ga med letom spravi v promet bodisi s prodajo gostilničarjem, bodisi z neposredno prodajo potrošnikom. V tem drugem primeru bi bilo moč prirejati pogosteje vinske sejme in razstave. Pa tudi sicer bi lahko tako zasnovana zadruga sezonsko odpirala nekake osmice v širšem pomenu besede. Vse to bi se dalo narediti z ustanovitvijo take zadruge. S.

Kraški vodovod...

Že od 18. t. m. dalje odpove vodovod (ne vemo če povsod) v popoldanskih in večernih urah. Mogoče je to iz previdnosti, da bi se voda ne trošila po nepotrebnem in zaradi nizkih padavin tudi ne primanjkovala. Ukrep je umesten, le načina izvajanja ne moremo odobravati. Uprava vodovoda naj bi bila zaporo na primeren način javila, da bi se potrošniki pravočasno oskrbeli s potrebno količino vode za hišno potrebo. To je toliko bolj potrebno v vročih dneh, ko je voda nujno potrebna za osebno rabo. Kako naj si potrošniki pomagajo, če vodovod naenkrat odpove in ni v bližini vodnjaka, kot je danes malone povsod?

NABREŽINA

Nedavno ste pisali, kako kmetijstvo v naši občini močno propada. To je posebno vidno pri zmanjšanju števila glav goveda, torej v stroki, brez katere je v naših razmerah uspešno kmetovanje popolnoma izključeno. Pred 50 leti je bilo v vaseh naše sedanje občine okrog 750 glav goveda, 350 prašičev, nekaj konj in precej ovac. Živina je bila slabša od današnje, vseh mogočih pasem, a razmeroma lepa. Gospodarji so bili ponosni na svoje močne in lepe vole, gnoja je bilo dosti, čeprav ne tako skrbno pripravljenega kot danes, in njive pognojene.

Prva svetovna vojna, politični dogodki med prvo in drugo svetovno vojno in preobrat po drugi vojni, zlasti v gospodarskem in socialnem pogledu, so življenje po naših vaseh preusmerili. Število živine se je stalno krčilo in se do lanskega septembra skrčilo na 367 glav goveda, 72 prašičev, 7 konj in nekaj ovac.

Skupina nagrajenih vinogradnikov iz nabrežinske občine

Nekaj iz Lonjerja

Pred nekaj tedni smo spremili k večnemu počitku 64-letnega Karla Čoka. Pokojnik je izhajal iz stare in zavedne lonjerske družine. Bil je dober družinski oče in skrben gospodar. Med zadnjo vojno je bil eden izmed prvih aktivistov. Bil je zvest čitatelj našega dnevnika in se je vedno zanimal za dogodke v domačih krajih in v tujini. Zapustil je

ženo in dve hčerki, katerim izražamo naše globoko sožalje.

V nedeljo, 12. julija, se je zbrala kar čedna skupina domačinov in je na novo prekrila streho sedeža prosvetnega društva. Sodelovalo je tudi precej mladine.

Lonjerci, zlasti pa tisti, ki stanujejo blizu otroškega vrtca, se pritožujejo zaradi močnega pokanja in eksplozij v kamnolomu. Večkrat se strese vsa vas, kakor da bi bili na fronti. Zaradi tega priporočamo podjetju, ki izkorišča kamnolom, naj bolj upošteva mir in varnost domačinov in naj poskrbi, da ne bodo mine tako močne.

BRIŠČKI

Ponovno se oglašamo iz naše vasi s pritožbami, ker dosedanje niso še zalegle. Predvsem moramo omeniti, da so poti po vasi v zelo slabem stanju in ne delajo lepe reklame občini, saj prihaja v našo vas vedno dosti izletnikov, ki obiščejo našo znano kraško jamo. Na občinski upravi je bilo pred meseci govora, da bodo te poti asfaltirali. Toda kdaj? Prav tako je občinska uprava obljubila, da bo postavila dve novi luči za javno razsvetljavo. Toda...

Pokrajinska uprava, ali železniška uprava, bi morali dokončno urediti cesto Briščki-Opčine, zlasti pod železniškim mostom. Luknje so take, da je vožnja zelo nevarna in neprijetna. Cesto so napravili, ko so premaknili železniško progo. Zato se nam zdi, da bi tudi uprava železnic morala poskrbeti, da se delo dokonča kot je treba.

Kmečki koledarček za avgust

Zaradi suše mora kmetovalec v tem odločilnem mesecu še bolj upoštevati navodila glede rahljanja zemlje in namakanja. Prav tako je treba takoj ukrepati in se ravnati po navodilih strokovnjakov v primeru toče.

NA NJIVI kopljemo krompir. Letos se ni bati, da bomo spravili pod streho vlažen krompir, pač pa moramo paziti, da ga bomo hranili na suhem prostoru in ne v prevelikih kupih. V dobro pognojeno zemljo sejemo repo in sadimo zelje, cvetačo, ohrovt, brokelj.

V VINOGRADU dokončamo okopavanje trt. «Enkrat trto okopati velja toliko kakor jo dvakrat zaliti.» Po dežju škropimo in žveplamo zlasti mlade trte. Žveplalnika ne bomo še odložili in bomo vsaj še enkrat požveplali grozde, kar je ravno v tem času še bolj nevarno, da napadeta grozde strupena rosa in grozdna plesen. Opleti moramo plevel, ker pozneje ni priporočljivo delati v vinogradu.

V KLETI naj bo hladno. Velika vročina je zelo škodljiva vinu. Klet naj bo podnevi zaprta, v hladnih urah pa jo odprite, da se prezrači. Klet dobro očistimo in pobelimo. Pokvarjeno posodo popravimo. Če bomo potrebovali novo posodo, jo moramo že naročiti, da ne bomo ostali ob trgatvi praznih rok.

NA VRTU — Poberemo rumeno čebulo, presadimo na njeno mesto cvetačo, zelje, ohrovt, glavnato solato. Sadimo broklje, solato endivijo in sejemo motovilc, zimsko špinačo in navadno solato. Zeleno odgrni, ji odstrani gornje korenine. Rastline dobro okopavaj. Pazi in škropi s preparati paradižnike, če jih napada peronospora.

V SADOVNJAKU zrahljamo zemljo rodovitnih in oslabelih dreves. Še je čas, da cepimo sadno drevje na oko. Ako se je na breskvah, češpljah in češnjah pojavila smolika, okoplji okoli takih dreves in pognoji z apnom. Smolo obriši s cunjo in rano operi. Nato napravi čez rano nekaj podolgastih zarez, globokih do lesa.

DA NE POZABIMO...

15. avgusta zapade rok za plačilo davkov.

Več skrbi za razvoj prašičereje

Z namenom, da bi zmanjšala uvoz goveje živine za zakol in s tem v zvezi tudi deficit plačilne bilance s tujino, skuša italijanska vlada zadnje čase prepričati potrošnike, naj bi porabili več prašičjega in kokošjega mesa, a manj govedine.

Kokoši, oziroma kokošje meso so do nedavnega morali v velikih količinah uvažati iz tujine, a zadnje čase se je število rejcev kokoši tako povečalo, da skoro ni več potrebno uvažati niti jajc niti kokoši. Uvaža se le v obmejnih krajih, a v zelo skrčenem obsegu. Tudi prašičereja se je v Italiji zadnje čase zelo razvila. To pa zato, ker je vzreja prašičev cenejša kakor vzreja goveje živine. Zaradi tega svetujemo tudi našim čitateljem—živinorejcem, naj se tudi oni pričnejo ukvarjati z vzrejo prašičev in naj vzgajajo za prodajo mesarjem predvsem prašiče do 100 kg žive teže. Kar gre čez, se ne izplača. Prašiči za zakol ne smejo biti preveč mastni, sicer jih s težavo prodamo. Dober prašič nemastne pasme bo s primernim krmljenjem dosegel težo 100 kg v 5—6 mesecih. Pa tudi prašiči naših domačih pasem bodo dosegli enako težo v približno istem času.

Hlev za prašiče naj ne bo vlažen. Ograja je lahko cementna, pod pa naj bo iz opeke in nekoliko nagnjen proti žlamborju, da se bo z lahkoto odcejala voda. Korito je lahko tudi iz cementa. V primeru, da je iz cementa, dajmo v en kot nekaj desk, da bo prašič na njih ležal. Če je mogoče, naj bo v zvezi s hlevom primerna kad, v kateri se bo prašič kopal. Prašič je zelo čista žival in se zelo rad koplje, zlasti v poletni vročini. Poleg hleva naj bo tudi primeren izpust, ker prašič zelo rabi zrak, in pa rad rije po zemlji, kar je za zdravje zlasti doraščajočih prašičkov zelo koristno.

Prašiče, katere izberemo za pleme, naj imajo dolg in istočasno širok trup. Poleg tega pazimo, da bi imela vsaka svinja vsaj 12 seskov. Prasica skoti namreč tudi 12-14 in včasih še več prašičkov. Prasico, ki je dobra za pleme, lahko držimo 4-5 let, nakar jo prodamo za zakol. Prasice se prasijo že pri 5-6 mesecih, vendar bomo svinje dali oploditi šele, ko bodo stare 7-8 mesecev. Tudi samci so pri 5-6 mesecih že godni za pleme, vendar jih bomo pričeli tozadevno uporabljati šele ko bodo 7-8 mesecev stari. Vsakemu merjascu dodelimo letno cca 40-50 svinj v oploditev. Brejost pri svinjah traja cca 115 dni (tri mesece, tri tedne in tri dni). Med brejostjo pokladajmo prasici precej sveže detelje in pa mineralnih soli. Poleg tega naj se breja svinja giblje precej na prostem. Porod je pri svinjah običajno lahek in se izvrši v nekaj minutah. Mladi prašički so zelo živahni in tehtajo ob rojstvu od 0,700 do 1,500 kg. Takoj po porodu obrišimo jih s čisto krpo in položimo jih v zaboj, v katerem naj bo čista pšenična slama. Pametno je tudi, da ob isti priliki razkužimo popkovino z jodovo tinkturo. Dojenje prašičkov traja približno 60 dni.

V primeru, da bi svinja žrla male zaradi razbolelosti po porodu, kar je živčnega izvora, dajmo ji nekoliko sala.

Prvih 30 dni naj prašički uživajo samo materino mleko, a pozneje, poleg sesanja, pokladajmo jim tudi zelo redek koruzni ali ovseni močnik. Doraščajoči prašički bodo tako dobili dovolj beljakovin v hrani. Beljakovine so namreč nujno potrebne za njihovo rast in razvoj. Odstavitev od dojenja naj ne bo takojšnja, ampak naj se izvrši polagoma. Pri 60 dneh starosti bodo prašički tehtali od 15 do 18 kg. Prašičke, ki niso določeni za razplod, bomo dali skopiti nekaj časa pred odstavitvijo, in sicer pri 5-6 tednih. Skopiti damo tako samčke, kakor tudi samičke. Skopljenje, zlasti samičk, pa naj izvrši le živinozdravnik.

Prašiče krmimo s hrano, ki naj bo zelo prebavljiva. V ta namen naj vsebuje le malo celuloze. Torej detelja naj bo mlada in ne stara. Doraščajoči prašiči naj dobijo precej beljakovinske hrane, zlasti v obliki raznih otrobov ali pa celo v obliki ribje in kostne moke. Za doraščajoče prašiče je zelo primerna deteljna moka, katero dobimo s semletjem mlade suhe detelje. Deteljna moka je zelo bogata na beljakovinah in pa na rudninskih snoveh.

V zvezi s tem pripominjamo še enkrat, da gojitev prašičev preko 120 kg, ali pa celo preko 150 kg, je zelo nerentabilna in stane preveč, da bi se izplačala.

Dr. D. R.

Posvet o mleku

Poglaviten nasvet nad 1000 izvedencev oziroma strokovnjakov iz sedemnajstih držav za mleko in mlekarstvo, ki so se pred nedavnim zbrali v zahodnonemškem mestu Kiel je bil, da bi moralo postati mleko ne samo hrana za otroke, temveč tudi za odrasle. Kot rečeno izvedenci in strokovnjaki ter znanstveniki in zdravniki, ki so se zbrali na nekakšnem svetovnem kongresu, so razpravljali predvsem o perečih problemih gospodarjenja z mlekom in da bi izmenjali izkušnje. Uradni naslov tega sestanka je bil «Teden gospodarjenja z mlekom»

PRIDELUJMO VEČ REPE

Žitaricam in krompirju sledijo strniščni posevki. Nekoč sta bili na prvem mestu ajda in repa, danes so krmske rastline (pitnik, inkarnatka). Če ajda dobro obrodi, da dosti, ker je njena moka zelo cenjena. A dobre letine ajde so bolj redke, ker je ta rastlina zelo občutljiva za sušo, slano in veter. Bolj bi našim razmeram odgovarjala repa, ki je v vsakem primeru bolj sigurna in je po njej večje povpraševanje. Potrošniki so se namreč spametovali in vedo kaj je okusno in zdravo. A naše «kraške» repe, ki si je meščani želijo, češ da je posebno dobra, je na trgu zelo malo, ali je skoro ni, ker so jo poljedelci že davno opustili, saj je postala odvečna tudi za domačo potrebo (kisla repa). Postopno pa se ta zađeva obrača, potrošnik postaja bolj oprezen in vedno bolj ceni naravno hrano. Tako se repa vrača na naš jedilni list. Nekateri naši gospodarji so to zavohali in spet uvrščajo repo v kmetijski kolobar, ker se da prodati po primerni ceni. Treba je torej poskrbeti za čim boljši pridelek in streči temu posevku po njegovi zahtevi. Prvo, kar storimo, je takojšnje preoranje strnišča, da se izgubi čim manj vlage, ki je nujno potrebna, da seme lahko vskali. Če sledi za žitom, ji je treba gnojiti z gnojem. Suho vreme in pregosta setev jo zadržujeta v rasti, kar pomeni slabši pridelek. Raste 3—3 in pol meseca. Ako je zemlja suha jo povaljamo, toda takoj nato pobranamo in sejemo. Ko napravi 5—6 listov, pregoste rastline odstranimo na razdaljo 20-25 cm, ostalo dobro okopljimo! Po kakih treh tednih jo ponovno okopljemo in po potrebi razredčimo. Le redka repa bo debela. Če slabo raste, ji pomagamo s solitrom. Zelo ji prija kalijevo gnojilo (kalijeva sol) vsaj okrog 10 kg na 1000 kv. m. Proti bolhačem in gosenicam so razni pripravki. Sejmo v vrste, ker je okopavanje tako sejane repe mnogo lažje.

NEKAJ NASVETOV ŽIVINOREJCEM

Razne bolezni na seskih

Mlečna žleza, katere proizvod je mleko, ki igra pri prehrani človeka tako važno vlogo, je podvržena različnim boleznim. Pomisliti moramo, da je mlečnost goveda po odstavitvi telička nekaj nenaravnega. Naravno bi bilo, da bi laktacija-mlečnost trajala samo toliko časa, dokler tele še potrebuje materino mleko, kot se to godi pri divjačini. Z neprestano molžo pa se mlečna žleza, to je vime goveda, stalno draži in proizvod teh dražljajev je mleko tja še do pozne brejosti. Nič ni čudnega, da so bolezni na vimenu pri tej nenaravnosti precej pogosta stvar. Oglejmo si torej nekatere bolezni na seskih goveda.

Vnetje na koži seskov so prav pogosta stvar. Neprevidna molža in zamazano ležišče so največkrat vzrok takih obolenj. Drži vime snažno, odstavi tele ako se to zgodi v času dojenja, molzi previdno in rabi nekoliko borovega vazelina, pa bodo ta vneja na seskih izginila.

Bradavice na seskih, katere opažamo pogostokrat, so zelo neprijetne, otežkočajo molžo. Dokazano je, da se morejo te bradavice tudi prenesti od goveda na govedo z molžo. Kaj naj naredimo s takim vimenom? Kravo z bradavicami pomolzimo najzadnjo. Zdraviti pričnemo te bradavice takrat, ko krave zaradi visoke brejosti več ne molzemo. Majhne bradavice namažemo z jodovo tinkturo ali pa z mazilom sestavljenim iz polovice lesnega katrana in polovice špirita. Večje bradavice more odstraniti le živinozdravnik.

Pogostokrat najdemo tudi rane na seskih, ko se živinčeta odrgnjeno na ostrih predmetih. Male rane ozdravijo navadno hitro, posebno za časa, ko živali zaradi visoke brejosti ne molzemo. Bolj nevarne so rane blizu izliva iz seskov, ker utegnejo grinte zožiti in zapreti odtok mleka. Za zdravljenje ran na seskih rabimo borov vazelin. Ako bi bili seski preveč boleči in bi bila molža nemogoča bi mogel živinozdravnik pustiti primešati mazilu nekoliko kokaina, kar bi imelo za učinek, da bi bil sesek bolj neobčutljiv in bi bila molža olajšana.

Zgodi se tudi, da se cel sesek vname zaradi surove molže, udarca sosedne živali ali zaradi tega, ker se žival nerodno vleže na posamezen sesek in ga preveč pritisne. Sesek se lahko vname tudi zaradi okuženja z glivicami. Opažamo sledeča znamenja obolelosti: sesek je boleč bolj rdeč in bolj topel. Mleko priteka prav malo, ali pa sploh usahne; vime zateče. Včasih občutimo kot svinčnik debelo stvar v sesku. Kaj se zgodi pozneje s takim seskom in tako otečenim vimenom? Znamenja nabreklosti vimena in seska izginevajo počasi, mleko se izgublja v tisti četrti vimena, kar ima za posledico, da se ta del vimena prične sušiti. Ozdravljenje nastopi samo od sebe, toda z izgubo mleka iz enega seska. Operacija na vimenu, ki bi povzročila morebitno ozdravljenje, se zaradi nevarnosti okuženja rane po gnilobnih glivicah, katerih je v hlevu na milijarde, raje opusti. Bolje je gotovo ozdravljenje vimena z izgubo enega seska, ako vimena nič ne zdravimo, kot pa nevarnost operacije z dvomljivim izidom in hudimi komplikacijami. Izguba mleka iz enega seska ni pri govedu tako huda stvar, ker se mlečnost v ostalih treh četrtih vimena po taki izgubi pomnoži.

Ali vse zgorim,
ali vse zorim.

Zaradi stavke tiskarskih delavcev ni priloga «Naša zemlja» izšla 28. junija.

Soparica in peronospora

Velika toplota z visoko zračno vlago nam da soparico. Takih soparnih vremen je pri nas v Primorju mnogo, ker smo na takšni zemljepisni točki. Soparni dnevi so nezaželeni, ker so utrudljivi. Enako slabo učinkujejo na živali in rastline. Posebno občutljive za soparico pa so močno listnate rastline, ker jim ta naglo izsrka vlago in naglo uvenejo, in to zlasti na nezračnih ali malo zračnih (rahlih) tleh, ker se z zemeljsko vlago ne morejo osvežiti. V takšnem vremenu se razbohotijo razne glivične bolezni, posebno strupena rosa — peronospora, in ni čudno, če se je vinogradniki letos tako bojijo. Sicer je resnica kot pravijo izkušeni vinogradniki, da so peronospora v vročini ni tako nevarna. Najbolj se namreč razpase med 18 in 23°C pri zračni vlagi okrog 70 odst.. Nad 24°C pa ta nevarnost pada; pri toploti nad 29°C se trosi več ne pojavijo, ker so listne reže pri tako veliki toploti stalno zaprte.

To pa pove, da moramo biti stalno na preži z ozirom na toploto in vlago, in da glede škropljenja trte ni pravila. Edino pravilo je: škropi po potrebi! Če ni nevarnosti za peronosporo ali če ni pogojev za njen razvoj (če je hladno vetrovno vreme, nizka zračna vlaga) ni potrebno škropiti. Takšna poletja pa so tod bolj redka. Potrebno pa je opozoriti na škorpljenje, ki je večkrat napačno in zato premalo učinkovito. Treba je torej škropiti zlasti spodnjo stran listov zelo temeljito, in sicer tako, da pade škropivo v obliki najdrobnejših kapljic. Poškropiti pa je treba tudi grozde, ker so tudi ti podvrženi okužbi.

POSTRANSKE DREVESNE VRSTE

Cedra je med iglavci ena izmed redkih gozdnih vrst, ki dobro uspeva v območju kostanja in hrasta. Ni čuda zaradi tega, če to lepo drevo uporabljajo ne samo za okrasitev vrtov in parkov, temveč tudi pri pogozdovanju srednjegorskega pasu.

Pri nas poznamo tri vrste cedre in sicer: tako imenovano afriško ali atlantsko cedro (Cedrus atlantica), indijsko (C. deodara) ter libanonsko cedro (C. Libanotica). Večkrat ni lahko ugotoviti, h kateri vrsti spadajo cedre v tukajšnjih parkih in nasadih ker imamo mnogo primerov križanja. Indijsko cedro-deodaro na vsak način spoznamo že na prvi pogled iz njenih dolgih po navadi svetlosivih iglic. Libanonska cedra ima nasprotno kratke in temne iglice. Atlantska cedra pa je po zunanjosti nekako med omenjenimi vrstami.

Med vsemi je atlantska cedra najbolj skromna glede zemljišča in vlage. V naravnem rastišču jo dobimo v severni Afriki, predvsem v Maroku. Uporabljajo jo z uspehom na pustih kraških zemljiščih. Indijska cedra ima nekaj večje zahteve, ker je hitre rasti, vendar je tudi ta vrsta zelo odporna proti suši. V njeni naravni domovini Indiji jo imenujejo «dar božji» — deodara — in jo zelo cenijo. Libanonsko cedro sadijo zlasti v parkih.

Cedra je zelo odporna proti vsem rastlinskim boleznim in proti mrčesu. Njen les lahko uporabljamo za vsakovrstna mizarska dela.

Za nasade uporabljamo po navadi štiriletne sadike, ki so bile v drevesnici presajene po dveh letih rasti. Pripomniti je, da je cedra pri presaditvi zelo občutljiva in da moramo zaradi tega pri nasadu paziti, da to opravilo točno in skrbno izvršimo. Cedra zasluži pri nas vso pozornost. Uporabljati bi jo morali zlasti za zboljšanje opustošenih nizkih gozdov. V ugodnem okolju se ta vrsta drevja razmnožuje s semeni.

ŠVEDSKA

Švedska, največja med nordijskimi državami, se od ostalih zahodnoevropskih dežel zaradi posebne zemljepisne lege močno razlikuje. Med severnim in južnim delom države so velike razlike v zemlji, prebivalstvu in v načinu kmetovanja oziroma obdelovanja zemlje. Švedska meri 449.750 kv. km in ima blizu 7.500.000 prebivalcev.

V švedskem narodnem gospodarstvu ima kmetijstvo najmanjši delež in še ta naglo pada. Zakaj na Švedskem je le 10% orne zemlje, 55% od celotne površine je gozdov, ki dajejo skupaj z rudniki poglavitni vir dohodka v narodem gospodarstvu.

Presenetljiva zanimivost in posebnost švedskega kmetijstva pa je tudi zelo naglo zmanjševanje števila kmečkega prebivalstva. Najbolje je to razbrati iz številk: leta 1880 je bilo na Švedskem od skupnega števila prebivalcev kar tri četrt ljudi, ki so se bavili s kmetijstvom, leta 1940 je bilo le še 24% kmetov, zdaj pa je od 48% prebivalcev, ki žive na podeželju, le še 12% kmetov. Razlog? Švedska industrija močno prodira na podeželje. Zato predvidevajo, da bo leta 1970 na Švedskem le še 8% ljudi, ki se bodo ukvarjali izključno s kmetijstvom. Še v številkah: leta 1940 je bilo 1,540.000 kmečkih prebivalcev, od tega 721.000 aktivnih, leta 1960 pa je bilo 840 tisoč kmečkih prebivalcev, od tega le 370.000 aktivnih.

Razmeroma hitro pa se na Švedskem manjša tudi število kmetij: v dvajsetih letih jih je za 20% manj. Vendar akcijo za združevanje zemlje in za njeno boljšo strukturo podpira država. Zato tisti, ki združujejo zemljo ali ki hočejo smotrno izkoriščati zemljo, dobe ustrezne kredite, posebna strokovna služba pa kmetom, zlasti tistim, ki ustanavljajo večja posestva, tako imenovane farme, pomaga s strokovnimi nasveti.

Švedski kmetje so domala vsi člani izredno močne švedske zadružne organizacije, ki je bila ustanovljena že leta 1917 in ima 13 različnih združenj.

T. B.

TEDEN

Minuli teden je potekel v znamenju mrzličnih zasedanj izvoljenih upravnih organov: deželnega, pokrajinskega, občinskega in okoliških občinskih svetov, prav tako pa tudi v znamenju ostrih sindikalnih borb predvsem v pristanišču in v ladjedelniški industriji.

Po znani prepovedi slovenskima svetovalcema dr. Šiškoviču in dr. Škerku, da bi v deželnem svetu govorila v slovenščini, kar je vzbudilo veliko ogorčenje med slovenskim prebivalstvom in med italijanskimi demokrati, je deželni svet v četrtek in v petek razpravljal o pristojnosti deželnega predsedstva in deželnih resorov in nato prešel k sprejemanju oz. k odobritvam posameznih členov pravilnika. Pri tem je svetovalec dr. Škerk postavil zahtevo po namestitvi slovenskih uradnikov v upravni aparat dežele, komunisti pa so se zavzeli za stvarno izvajanje čl. 3 posebnega statuta o manjšinah. Predsednik deželnega sveta dr. de Rinaldini je zagotovil, da bodo zahtevo po namestitvi slovenskih uradnikov obravnavali «dobrohotno». Komunistična slovenska svetovalca dr. Šiškovič in Jarc sta tudi predlagala ustanovitev posebnega urada za narodne manjšine v obliki spreminjevalnega predloga k čl. 6. Za njun predlog so poleg komunistov glasovali še socialisti in dr. Škerk, vsi ostali svetovalci od socialdemokratov preko demokristjanov in fašistov pa proti.

V tržaškem občinskem svetu so v ponedeljek demokristjani nastopili proti zahtevi komunistov, naj se v okolici postavijo dvojezični napisi krajev, župan pa je poročal o postopnih odpustih v ladjedelnici Felszegy v Miljah. Na petkovi seji pa so svetovalci praktično soglasno odobrili regulacijski načrt pri čemer je socialist Pittoni postavil zahtevo po posvetovalnem sestanku s predstavniki ostalih občin glede izvajanja načrta.

Na dveh sejah pokrajinskega sveta so razpravljali v glavnem o pokrajinskem proračunu za leto 1964, na sejah repentaborskega in dolinskega občinskega sveta pa so svetovalci sprejeli ostri protestni resoluciji, v katerih obsojajo prepoved slovenskima svetovalcema v deželnem svetu, da bi govorila v slovenščini. Podoben protest so sprejeli na svojem sestanku tudi predstavniki liste Slovenske skupnosti. Na seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta pa je župan poročal o prošnji 22 mater za otvoritev slovenskega otroškega vrtca v Sesljanu. Občinski svet je to prošnjo upošteval in sprejel sklep o ustanovitvi vrtca z začetkom prihodnjega šolskega leta. Kot znano je prvotni sklep o slovenskem vrtcu v Sesljanu zavrnil osebno vladni komisar Mazza s povsem neutemeljenim izgovorom.

V okviru odnosov med obema sosednima državama v korist obeh narodnih manjšin je prišlo v torek do uradnega podpisa sporazuma o sodelovanju na področju manjšinskega šolstva. Ta sporazum predvideva med drugim namestitev posebnega pedagoškega svetovalca (jugoslovanskega na slovenskih šolah v Trstu in italijanskega na italijanskih šolah v Istri) s precej širokimi pooblastili kar zadeva pouk v materinščini in pouk narodne zgodovine, dalje predvideva recipročne seminarje za profesorje in izlete za študente (ta točka sporazuma se praktično že izvaja), izmenjavo knjig, štipendij itd. Sporazum je pomemben korak naprej v medsebojnih odnosih. Potem ko so italijanski profesorji iz Istre že bili na seminarju ob Gardskem jezeru in italijanski dijaki iz Istre na študijskem izletu po Italiji, je prav v torek odpotovala na študijski izlet v Jugoslavijo večja skupina slovenskih maturantov, v septembru pa bo na Bledu seminar za slovenske učitelje in profesorje iz Trsta.

V sredo je prišlo do podpisa protokola o nadaljnji izmenjavi katastrskih knjig med Italijo in Jugoslavijo za nekatera obmejna področja.

Na sindikalnem področju so se vztrajno nadaljevale stavke nameščencev Javnih skladišč in solidarno z njimi pristaniških delavcev, zaradi starega spora o obnovitvi delovne pogodbe in priznanju dokiade za prisotnost na delu. Komisarska uprava Javnih skladišč je dolgo časa bila gluha za zahteve delavstva, toda pod pritiskom njihovih borb, ki so pomenile hud udarec za že itak kritičen položaj tržaškega pristanišča, so končno le pristali na pogajanja, ki so v petek privedla do podpisa sporazuma, ki ga je odobrila tudi skupščina delavcev. Spor v pristanišču je s tem začasno rešen, še vedno pa se nadaljuje stavkovna borba delavcev ladjedelnice Felszegy, kjer so že odpustili prvih 40 delavcev, nad 100 drugih pa postavili v dopolnilno plagajno. V tem tednu so stavkali tudi kamnarji in delavci lesne stroke.

Na področju gibanja cen se je povišala cena skodelice kave na 55 lir, pokrajinski odbor za cene pa se je sestal v zvezi z morebitnim znižanjem cene telečjega mesa na drobno.

Huda vročina je povzročila zaradi večje potrošnje občutno pomanjkanje vode, tako da je vodstvo Acegata bilo prisiljeno vodo racionirati in da so bili nekateri višji mestni predeli in okolica brez nje.

Navzlic izredni vročini, ki je s svojimi skoraj 37 stopinjami dosegla rekord v Gorici, javno življenje ta teden ni docela zamrlo. Zgodilo se je ravno nasprotno, da je huda vročina povzročila dozoritev vprašanja, ki je zorelo celo vrsto let: vprašanje mestnega avtobusnega prometa. Občinski svet je z navadno večino glasov (KD, MSI, PLI in SDZ) preklical konvencijo, sklenjeno med občinskim svetom in ATA, na podlagi katere je bila tej družbi podeljena koncesija za vožnje na mestnih avtobusnih progah. Svetovalci ostalih skupin (PSI, KPI in PSDI) so zapustili sejno dvorano pred samim glasovanjem.

Namesto družbe ATA bo vožnje vzdrževalo neko zasebno podjetje, dokler ne bo občina v dobi kakšnih sedmih mesecev prevzela uslugo v svoje roke. Postavila jo bo na gospodarsko osnovo, se pravi, da bo vzdrževala samo takšne proge in toliko voženj, kolikor bodo dovoljevali dohodki. Ker se bo zmanjšalo število prog, postaja problematična proga Gorica-Sovodnje, ki ne spada v pristojnost goriške občine, ampak nadzorništva za motorizacijo v Vidmu. Prebivalstvo sovodenjske občine zahteva, da ostane v veljavi dosedanja proga v njihovo vas. Na eni izmed prihodnjih sej bo občinski svet razpravljal o nadaljnjih ukrepih, ki izhajajo iz odvzema koncesije dosedanjemu prevozniku.

V Steverjanu je prosvetno društvo «Briški grič» priredilo prejšnjo soboto, nedeljo in ponedeljek zabavo s plesom. V nedeljo zvečer je zabavni ansambel «Rudi Bardorfer» iz Ljubljane nastopil na koncertu, kateremu je prisostvovalo veliko število občinstva, zlasti domačinov. Zadnji večer so izvolili zvezdico z družicama. Včeraj, danes in jutri pa prireja ples športno društvo Juventina iz Štandreža. Vse tri večere bo ples, drevi pa koncert znanega primorskega pevskega zbora «Branik» iz Jugoslavije.

Po osmih mesecih in pol so v polovici tega tedna našli v Soči med Štandrežem in Sovodnjami ostanke trupla Armanda Breganta, ki je lani skočil v naraslo reko. Del njegovega telesa (roko) je skupno z gramozom povlekel iz struge delavec podjetja Vriz, ki ima na tistem mestu gramoznico.

V NEDELJO 2. AVGUSTA NA PROSEKU

Proseška godba bo svečano proslavila 60-letnico svojega obstoja in delovanja

Na proslavi bo nastopilo 6 godb in trije pevski zbori - Sledila bo prosta zabava s plesom

V začetku našega stoletja je bilo prosvetno delovanje v naših krajih zelo razgibano. Skoraj vsaka vas je imela svoj pevski zbor, v mnogih, posebno pa v večjih vaseh, so delovale tudi dramske skupine, sokolska in godbena društva. Godbeno društvo na Proseku je bilo ustanovljeno dne 23. maja leta 1904, ter je torej letos preteklo 60 let plodnega delovanja naše godbe, 2. avgusta pa bo na Proseku slovesna proslava te važne obletnice.

Za ustanovitev naše godbe si je zelo prizadeval pokojni Drago Starc. Ko je poslušal in užival glasbo pri veselicah in drugih zabavah onih vasi, ki so že imela lastno godbo, si je mislil, zakaj bi bil Prosek, ki je tako napredna vas, brez godbe Toda časi so bili težki, denarja za draga glasbila in za vse ostalo pa nikjer. Toda nekega dne je naš ustanovitelj Drago slučajno prisostvoval pogrebu nekega častnika v Trstu in poslušal vojaško godbo, ki je po poti od bolnišnice do trga Goldoni igrala žalostinke. Ko se je godba vrnila v vojašnico, je zaigrala znano koračnico «Mladi vojaki». V tem hipu je v našem ustanovitelju dozorel sklep, da tudi Prosek mora čim prej imeti svojo godbo. To misel je pokojni Starc razodel pozneje Josipu Čuku, ki je bil od leta 1919 do leta 1930 godbenik in blagajnik društva, od tedaj pa in vse do danes delujoči član in predsednik, le s presledkom štirih let, in sicer od leta 1945 do leta 1949, ko je društvu predsedoval še danes delujoči član Franjo Kapun. Se istega dne je Drago povabil mlade može in mladeniče na sestanek na svoj dom. Sestanka se je udeležilo okoli 50 ljudi, in sicer okoli 30 mladeničev in približno 20 mladih mož. Pok. Drago nam je z lepimi besedami razložil namen sestanka in predložil, da bi tudi na Proseku ustanovili Godbeno društvo. Vsi so bili z njegovim predlogom sporazumni in zato je Drago vesel in zadovoljen predlagal, naj bi se takoj na tajnih volitvah izvolil odbor. Za predsednika je bil izvoljen Drago Starc, za podpredsednika pok. učitelj Alojz Sonc, za tajnika pok. Ivan Nabergoj, poštni uradnik, za blagajnika Jakob Skabar, za odbornike: pok. Javomir Bizjak, pok. Stefan Cibic in pok. Ivan Rebula. V naše društvo se je takoj vpisalo 24 delujočih in 16 podpornih članov. Deset dni po sestanku so se že pričele redne vaje pod vodstvom pred. Starca in v njegovih prostorih, po domače v Puntarju. Seveda začetek je bil težak, ker posebno mladina ni imela še niti pojma o teoriji in notah. Tudi z disciplino je bilo v začetku težko. Sam Starc se takrat še ni spoznal na nobeno godalo, razen nekaj malega na klavir. Toda mož je imel in tudi mi vsi za godbo trdno voljo in veliko veselje. Vsakemu godbeniku je priskrbel za vsako godalo odgovarjajočo metodo in vsak dan je hodil v Trst in se učil glasbe, zvečer pa je učil člane društva. Po enem letu je sprejel vodstvo godbe Ferdo Majcen doma iz Istre. Pod njegovim vodstvom je naša godba naglo napredovala in že 1. maja 1905 prvič javno nastopila v domači vasi. Nastopali pa nismo samo doma in na Kontovelu, sami ali pa skupno z domačim pevskim zborom «Hajdrih», temveč tudi v drugih okoliških vaseh, na Krasu in na Vipavskem. Sodelovali smo z godbo pri sokolskih nastopih. Posebno moram omeniti svečano proslavo 25-letnice obstoja pevskega društva «Hajdrih» dne 25. avgusta 1912. Naša godba je igrala od ranega jutra do poznega večera. Zjutraj je sprejemala in spremljala pevske zbore, ki so prihajali iz vseh krajev, popoldne in zvečer pa igrala pri koncertu in plesu. Popoldne je prišla na proslavo tudi godba Narodne organizacije iz Trsta in z nami sodelovala. Omenim naj tudi, da je pok. prvi predsednik priskrbel za vse člane godbe značilne kroje. Igrali smo tudi pri svečanih cerkvenih procesijah in pri mnogih pogrebih.

26. julija 1914 je izbruhnila prva svetovna vojna in naša godba je utihnila skoraj za 52 mesecev, ker so vsi člani morali k vojakom. Toda že 8. novembra 1918 smo se zbrali vsi tisti, ki smo se zdravi in srečno vrnili iz vojne vihre, v gostilni pri pok. Mariji «Zajki» po domače rečeno. Pri kozarčku dobrega vina smo se dogovorili, da bomo igrali na dan sv. Martina, to je 11. novembra istega leta. Na ta dan točno ob dveh popoldne, so naša godala zopet zaživela po dolgem in hudem času v veliko veselje vaščanov in nevaščanov, ki so poslušali naše koračnice. Pokazali in dokazali smo, da vojna ni strla v nas veselje do glasbe. Tri mesece pozneje so se pridružili društvu mnogi mladeniči in zaradi tega smo zaprosili pok. učitelja Ivana Lavrenčiča iz Trsta, da sprejme vodstvo naše godbe. Pod njegovim vodstvom smo hitro napredovali, toda na žalost je naš učitelj 5. januarja 1922 umrl in za naše društvo je pomenila njegova smrt hud udarec. Za njim je žalovala vsa vas in spremljala ga je na poslednjo pot — na proseško pokopališče.

Vodstvo je prevzel domačin Ivan Rebula, ki nas je zapustil po drugi svetovni vojni in odšel v Jugoslavijo, kjer deluje kot vojaški učitelj. Od takrat pa vse do danes vodi godbo domačin Zdravko Kanté.

Pod spretnim vodstvom Ivana Rebule se je naš repertoar zelo razširil in vsi člani so pridno prihajali k vajam. Dne 24. avgusta 1924 smo se udeležili proslave gasilcev v Sežani. Igrali smo tudi prelepe skladbe pok. Lavrenčiča, ki jih je on tudi skomponiral. Fašisti so začeli razgrajati in napadati, ker so hoteli preprečiti proslavo. Ranjeni so bili trije godbeniki, enega pa so odpeljali v zapor, ker je protestiral proti žlavskemu početju. Toda Prosečani se nismo ustrašili fašističnega nasilja in že 7. septembra istega leta smo svečano proslavili 20-letnico obstoja naše godbe. Pri proslavi so sodelovale godbe iz Nabrežine ,Barkovelj, Velikega Repna in Vrhovelj; pevski zbori «Hajdrih» iz Proseka, «Danica» iz Kontovela in iz Barkovelj. Kljub fašističnemu terorju je na tej svečanosti odmevala slovenska pesem in slovenska beseda je fašistom dokazala in pričala, da smo tu Slovenci in da Slovenci hočemo tudi ostati.

Med vso dobo fašizma smo vzdržali in z godbo kljubovali nasilju in budili slovensko zavest in odpor. Igrali nismo samo doma in na Tržaškem, temveč po vsem našem ozemlju od Trsta do Postojne. Večkrat pomislim, odkod nam toliko moči in sile, saj smo igrali po deset in še več ur zaporedoma in večkrat tudi vso noč do jutra .Zaradi druge svetovne vojne je 10. junija 1940 morala naša godba zopet utihniti in to za dolgo dobo petih let. Med to vojno nam je še hujše predla kot med prvo, Nemci bi nas vsega oropali, če ne bi poskrili vseh godal, not in ostale društvene lastnine. Toda že v prvih dneh meseca maja 1945 smo se spet združili in sodelovali pri vseh proslavah, povorkah in budnicah v Trstu in okolici. Leta 1946 smo se udeležili povorke v Ljubljani skupno z godbo iz Nabrežine in Sv. Križa. Kakor sem že omenil, je vodstvo godbe zapustil Ivan Rebula leta 1945 in na njegovo mesto je stopil naš domačin Zdravko Kanté. Tudi pod njegovim vodstvom godba lepo napreduje in je zelo aktivna. Meseca julija 1947 je sodelovala pri proslavi 50-letnice godbenega društva Nabrežina, 1. julija 1950 proslave 60-letnice godbenega društva iz Sv. Križa. 1. avgusta 1954 smo proslavljali 50-letnico naše godbe. Proslava je bila zelo svečana, saj so na njej sodelovale: godba iz Sv. Križa, Nabrežine, iz Trebč-Gropade, Ricmanj, Boršta in iz Barkovelj; pevski zbori: Prosek-Kontovel, iz Sv. Križa, Barkovelj; sodelovala sta tudi oktet Prosek-Kontovel in foklorna skupina Prosek. Proslavo so zaključili vsi pevski zbori in vse godbe s «Hej Slovani».

Udeležencev je bilo ogromno in mnogi trdijo, da je Prosek doživel s to proslavo eno od najlepših prireditev. Ob tej priložnosti je bil nagrajen naš član Ivan Daneu, ki sodeluje pri godbi od prvega dne njenega obstoja do danes. V naši vasi prirejamo koncerte sami ali pa skupno s pevskim zborom Prosek-Kontovel. Udeležili smo se več proslav: avgusta 1957 60-letnice godbenega društva Nabrežina, septembra istega leta 10 letnice godbenega društva Doberdob, 28. julija 1963 50-letnice godbenega društva Trebče-Gropada. Decembra 1955 smo imeli skupen koncert s pevskim zborom Prosek-Kontovel in ob tej priložnosti sta bila nagrajena dva člana društva in sicer danes že pokojni Karel Bukavec in Andrej Stoka, oba takrat že 50 let delujoča člana naše godbe. Ob enaki priložnosti aprila 1960 je bil nagrajen sedanji predsednik društva Josip Čuk, ki je takrat bil že 53 let delujoči član — godbenik.

Godba je imela pred prvo svetovno vojno povprečno 24 godbenikov, v času med prvo in drugo vojno povprečno 32, sedaj pa ima samo 20 godbenikov. V tem številu so všteti tudi štirje mladinci, ki prihajajo iz Barkovelj in Grete.

Če pregledamo življenje našega godbenega društva, smo lahko ponosni na njegovo 60-letno delovanje. Lahko trdimo, da smo vedno in povsod služili in pomagali svojemu narodu, kolikor je bilo v naših močeh. Žalostni in zaskrbljeni smo, samo zaradi pičlega števila naraščaja. Današnja mladina raje pasivno gleda in posluša radijske in televizijske oddaje, kot da bi sama z vztrajnim in pridnim delom nekaj ustvarjala. Upajmo, da bo mladina kmalu spoznala, da le lastno delo in lastni uspeh dvigata duha in človeka resnično osrečujeta. Znake tega spoznanja že opažamo.

Godba na Proseku je torej srečno dočakala svoj lepi praznik, ki ga bo svečano proslavljala dne 2. avgusta tega leta. Sodelovali bodo: godbe iz Nabrežine, Doberdoba, Sv. Križa, Trebč-Gropade in iz Divače; pevski zbori iz Proseka, Kontovela, Sv. Križa in Velikega Repna.

Vabimo na proslavo tudi vas.

JOSIP ČUK

V Mostu na Soči odprt lep in prijazen hotel

Popolnoma so obnovili in povečali staro gostišče ob bistri Soči in krasnem umetnem jezeru

Predsednik tolminske občine pozdravlja goste ob otvoritvi hotela

V Mostu na Soči so pred dobrim tednom odprli nov hotel «Soča», ki ima izredno lepo lokacijo tik ob bistri Soči in blizu umetnega jezera. Novi gostinski obrat, ki je lepa pridobitev ne samo za prijazno vas, ampak za vso tolminsko občino, je zgrajen v prijetnem alpskem slogu, ima 54 ležišč, veliko restavracijo in krasen vrt s terasami navpično nad Sočo.

Hotel in kraj sta kot nalašč za dopust tistih, ki ljubijo izlete v naravo, ribolov, lov, hribe, vožnjo po jezeru, svež zrak, mir in dobro kuhinjo. Hotel je tako urejen da je v njem prijetno domače okolje, gost pa ima vse udobnosti. Vse sobe imajo toplo in hladno vodo, nekatere imajo prhe, druge pa kopalnice. V restavraciji nudijo bogato izbiro hrane; specialiteta hotela «Soča» pa so soške postrvi, ki so dobro znane po svetu, ter vina Rebula, Merlot in Vipavec. Ob sobotah in nedeljah igra godba za ples na terasi, ali pa v veliki dvorani v primeru slabega vremena.

Gostom so na razpolago čolni in motorni čolni, vodstvo hotela izdaja ribiška dovoljenja, za lov na divjačino (srnjake, gamse itd.) pa lovska družina. Pošta prihaja vsak dan, avtobusne zveze so dobre, v Mostu na Soči je tudi železniška postaja, vsako uro pa je krajevna avtobusna zveza s Tolminom. Kdor se pripelje z avtom z goriške strani, mora kreniti s ceste ob Soči pri Uršniku na desno proti Tolminu.

Nov hotel so zgradili na mestu starega gostišča zaradi vedno večjega dotoka turistov in obmejnega prometa. Prav gotovo se bo dotok domačih in tujih turistov še povečal in novi hotel bo brez dvoma privabil vedno več gostov.

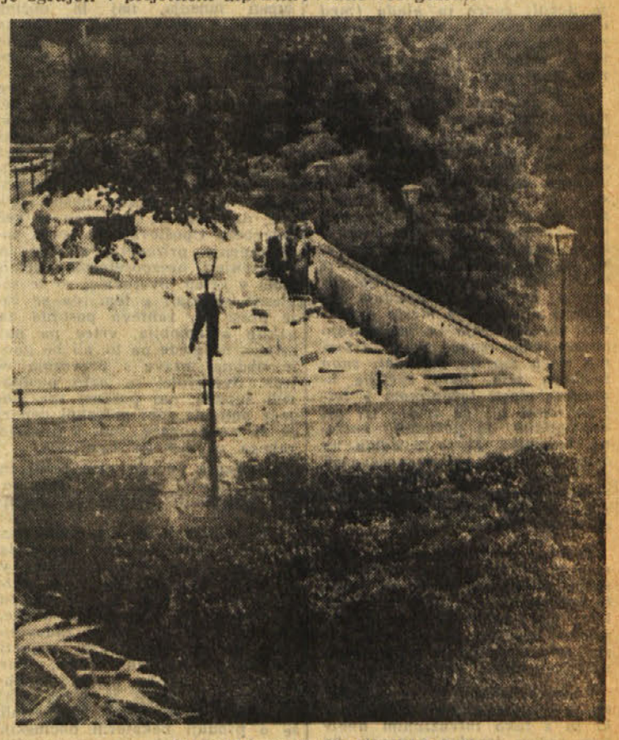

Del velike terase tik ob bistri Soči

NA POBUDO P.D. «BRIŠKI GRIČ»

Nad 120 Števerjancev na izletu v Longarone

Prosvetno društvo «Briški grič» iz Steverjana se ne odlikuje samo po svojem pevskem zboru in po odlično uspelih prireditvah v domači vasi, ampak tudi v prirejanju izletov. Preteklo nedeljo so Steverjanci napolnili dva avtobusa (izletnikov je bilo nad 120) in se napotili na izlet v Cadore in v Karnijo. Glavna točka izleta je bila vas Longarone, pod Vajontom, kjer se je 8. oktobra lani zgodila strašna nesreča, ki je popolnoma uničila vas in zahtevala čez dva tisoč mrtvih.

Izletnike je v Longaronu, v odsotnosti župana Arduinija, sprejel odbornik Giacomo De Bettio, ki je izletnikom povedal vrsto zanimivosti o nesreči, prikazal maketo o bodočem Longaronu, ki ga bodo še ta mesec pričeli grraditi, tako da bodo do zime dogotovljene vsaj stanovanjske hiše. Steverjanci so nato odšli na pokopališče v Fortogni, kjer je pokopanih 1352 žrtev nesreče, in položili venec pred majhnim spomenikom. Čuvaj pokopališča je povedal, da so 8 mrličev prepeljali na pokopališče šele pred dvema dnevoma, ker so jih šele sedaj našli. Prav tako sta odbornik in čuvaj izletnikom opisala požrtvovalno delo, ki so ga opravili člani znane ljubljanske zdravniške ekipe pri ugotavljanju identitete žrtev. Člani te ekipe so bili na obisku v Longaronu pred nekaj dnevi.

Ugotovljenih žrtev v Longaronu je 2017; računajo pa, da manjka nekaj nad 400 oseb, o katerih ne vedo ničesar. Kar se urbanističnega načrta tiče, je odbornik De Bettio povedal, da je delo arhitekta Samona, in ga je vlada že odobrila, kakor tudi izdatek 30 milijard za popolno obnovo Longarona in ostalih porušenih vasi. Težave so nastale zaradi birokratičnega postopka raznih rimskih uradov. Kar se pomoči tiče, so ponesrečenci dobili razne vladne podpore, podporo je razdelil tudi milanski dnevnik «Corriere della Sera»; o prispevkih, ki jih je zbrala italijanska radio-televizija (približno 2 milijardi) pa nihče ne ve še ničesar.

Steverjanci so se po obisku te ponesrečene vasi napotili proti Calalzu, kjer je bilo kosilo, nato pa so odšli v Karnijo čez prelaz Mauria. Ustavili so se v Tolmeču, kjer so v veliki dvorani gostišča Karnijske zadruge prepevali slovenske pesmi. Pozno zvečer so se izletniki vrnili domov, zadovoljni nad organizacijo agilnih odbornikov «Briškega griča».

PHILIPS

več vrednosti vašemu denarju

gospodinjski stroji-radio-TV

To je nasvet tvrdke

KNEZ VALTER NABREŽINA

Tel. 20-123 *Za izvoz poseben popust*

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAŠKIH VASI

Slivno v preteklosti in sedanjosti

Slivno je staro okrog 450 let - Kako je bilo pod grofi - Skrb prednikov za kmetijstvo - Vino, sadje in oljke, pa še kaj

Stari Slovani in torej tudi Slovenci kot najzahodnejša veja južnih Slovanov so se kot poljedelci močno bavili tudi s sadjarstvom, kjer so bili za to pogoji, so gojili razno sadno drevje in med tem tudi slive (češplje). Nešteto je naselij z imenom po tem ali onem sadnem drevju, n.pr. Jablanica v Istri, Hruševica na Krasu, Hruševje na Notranjskem. Od Notranjske do Štajerske, v Istri in drugod naletimo na Slivice, Slivje, Slivnico, Slivno, Celo v Bolgariji je mesto Slivno. Nedvomno so že prvi Slovenci gojili dosti sliv; ta sad je bil zaradi svoje hranilne vrednosti, okusa in uporabnosti še v tem stoletju tod zelo cenjen.

Iz neke italijanske revije smo zvedeli, da se Slivno imenuje tudi «Villaggio del Castelliere». To ime nam je znano. Po našem bi rekli Gradec ali Gradišče. Gradec pa rečemo griču, oddaljenem 3 do 4 km jugovzhodno od vasi, znanem po naselbini starih narodov Ilirov, ki so za časa Rimljanov živeli med Jadranskim morjem in Donavo. Po hudih borbah so jih Rimljani malone zatrli. Takih selišč je bilo polno na tržaškem in ostalem Krasu ter po drugih slovenskih in istrskih krajih. Spričo tega je toliko naselij z nazivom Grad, Gradec, Gradišče. Tudi ledinska imena, (zemljišča) se tako glasijo. Naš Gradec ima torej lep kos zgodovine, a zastrte s tajno, ki toliko bolj zanima zgodovinarje in druge, ki jih mikajo starine in bi radi dobili vsaj skromno sliko iz davne preteklosti. Zato prihajajo izletniki k nam in mnogi povprašujejo po «Villaggio del Castelliere». Pod bivšo Avstro-Ogrsko so tudi dunajski arheologi poznali to ilirsko naselbino, a pod imenom Gradec, jo temeljito prebrskali in baje tudi dobili nekaj pomembnega gradiva. Pri tem je sodeloval najstarejšemu rodu znani pleskar Heler (Hrvat), bivajoč v Nabrežini, ki ga je to izredno zanimalo.

Prve slivenske naseljence moramo uvrstiti v dobo nastanka Mavhinj in Vižovelj. Verjetno so se oddvojili od tod in so se jim kasneje pridružile družine iz drugih krajev in zasedle odvečne prosto površine. To domnevo potrjujejo priimki Mokole, Kralj, Sardoč, ki jih v teh dveh vaseh prvotno ni bilo. Za priseljevanje so nedvomno skrbeli zemljiški gospodarji, v tem primeru devinski, ki jim je bilo za to, da so imeli čimveč podložnih kmetov in so jim njih dajatve čimveč prinašale.

Slivno je torej staro okrog 450 let.

Kraj je s svojo posrečeno lego proti jugozahodu, polkrožne oblike, ki se položno dviga proti severovzhodu, z nadmorsko višino 156 m, sončen, zdrav in prikupen. Naseljencem je nudil ugodne naravne pogoje za njihovo kmetovanje. Temu je odgovarjala tudi dobra kremenica, takrat še močno nasičena s humusom, ki so ji ga bili skozi stoletja preskrbljali gozdovi. Vse to je usposobilo tla za poljedelstvo, sadjarstvo in vinarstvo ter kasneje tudi oljarstvo. Oljke so Slivenci gojili predvsem ob nabrežinski obali (v Bregu), ki je bila določena za trto. Graščinska uprava je namreč zelo skrbela, da je bila grajska klet polna čim boljšega soka. Bregi in Slivno so dali znatno količino vina. Že ledinsko ime Brajde (njive nad vasjo) spominja na nekdanje latnike. Trto so gojili še pred dobrim stoletjem tudi više nad Brajdami — na Korpah, kjer so kasneje imeli senožeti in gozd. Še v tem stoletju so bili tukaj stasiti hrasti.

Še je kakšna oljka kot poslednja trmasta priča o svoji važni gospodarski vlogi. Še pred 100 leti enako zgovorni so kamni za oljčno olje z vsebino okrog 150 l in kot ostanki torkel, ki jih je bilo v vasi več ter so se jih iz enega ali drugega razloga večkrat posluževali tudi Križani. Še pravimo prostorom, kjer je bila nekoč stiskalnica olja, «torkla».

Naj omenimo še eno rastlino, nekoč sicer manjšega gospodarskega pomena, ki pa pove, kako so prednamci v prejšnjem in sedanjem stoletju skrbeli, da so iz zemlje kaj izvlekli tudi za postranski dohodek. Ob robeh njiv in na osredkih naletite na močne in čvrste čoke ter debla koprivnic (koprivenc), ki so jih pri nas in v soseščini gojili v prejšnjem in še v tem stoletju. Je to gozdno drevo z izredno prožnim lesom. V Brestovici, Temnici in Opatjem selu je bila bičarska obrt. Bičarji so nakupovali koprivnice (debla) in iz njih izdelovali (stružili) predvsem biče raznovrstne in čimbolj prikupne oblike in jih razpošiljali v Ljubljano, Gradec, na Dunaj. Saj so se možje šalili, da te konje poganja kraški korobač (bič). Veljalo je, da so dale slovenske koprivnice odličen (trden in prožen) les in so se bičarji zanj lovili. Mogoče sta lega in sestava zemlje tej rastlini posebno ustrezali.

Kaj pa z ostalimi površinami s tanjšo plastjo zemlje? Služile so za skupne pašnike, ki so jim rekli — kot povsod — gmajna (ta naziv je vnesla graščinska uprava, in je nemškega izvora — iz besede gemein — skupno). Živinoreja je bila tod važna, lahko bi rekli glavna kmetijska stroka, saj je bila razmeroma najboljši vir dohodkov. Slivenci so imeli dosti goveda in drobnice (ovce). Semkaj so priganjali v poznem jesenskem in zimskem času ovce na pašo s Kranjske. Nad vasjo je bila ovčja staja, tam pravijo Karlovec. Kjer pa je bil svet količkaj pripraven za seno, so ga čimbolj zavarovali (ogradili) in čim bolje pripravili za koso in srp: strebili drevje, kamenje i.e. V kupih griže po senožetih odseva znoj takratnih in posnejših Slivencev, znoj žuljavih rok, ki ga danes le težko razumemo ali ga sploh ne razumemo. A tudi za ornice in vinograde je bilo treba razen tekočih opravil še drugih ukrepov, zlasti pa poskrbeti, da ni voda na visečih zemljiščih odnašala zemlje. Če bi ne bilo odpornih zidov bi danes ne bilo v Brajdah zemlje. Treba je bilo trdo garati, ker je vsaka hiša morala skrbeti zase in za zemljiškega gospodarja. Dajatve niso bile majhne. Sicer so se imenovale desetina, a so rekli, da ta beseda ni imela ne začetka ne konca, ker se je nanašala na vsak najmanjši pridelek. V glavnem se je ta nanašala na žito, vino in živali. A upravnik je s svojim upravnim osebjem (oskrbnik — tukaj so mu rekli «fliger» — grajski pisar — ki je vodil urbar ali zemljiško knjigo — desetnjak, ki je pobiral desetino, i.dr.) natančno izvohal, kaj vse je še v hiši. Krušni pridelki, bob, leča, lan, meso, jajca, sir, med, vosek, olje i.e., vse je bilo zaznamovano za dajatev. Nekaj dajatev je pritikalo tudi vaškemu predstavniku — županu, ki je razen drugega skrbel, da se je tlaka vršila v redu, pogoščal je funkcionarje zemljiškega gospoda, ko so prišli v vas, skrbel za prenočitev in oskrbo konj i.e. Pa so bile še druge dajatve, ki jih tukaj ne moremo naštevati. Malha zemljiške gospode je torej bila globoka in se ni dala zlahka napolniti.

JANKO FURLAN

(Nadaljevanje sledi)

Tržaški dnevnik

Vreme včeraj: najvišja temperatura 30.4, najnižja 21.6, ob 19. uri 27.2; zračni tlak 1018.7 narašča, vlage 30 odst., veter 8 km. severovzhodnik, nebo 4 desetine pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 21.6 stopinje.

Danes, NEDELJA, 26. julija
Ana
Sonce vzide ob 4.41 in zatone ob 19.41. Dolžina dneva 15.00. Luna vzide ob 20.35 in zatone ob 5.03
Jutri, PONEDELJEK, 27. julija
Natalija

Enomesečni tečaj za popravne izpite v Dijaškem domu

Ko smo opravili svojo novinarsko dolžnost ter vestno poročali o zaključku šolskega leta na naših šolah, o zaključnih prireditvah in razstavah, o malih in velikih maturah in končno še o ekskurziji tržaških srednješolcev po matični državi, smo mislili, da se bodo članki o šolskih zadevah kar ustavili. Pa ni tako. Razpis uprave Dijaškega doma je opozoril, da se že prihodnjo soboto, to je 1. avgusta prične v domu enomesečni tečaj za popravne izpite. Želeli smo nekaj informacij, pa smo obiskali upravnika Draga Pahorja.

«Že četrto leto,» tako nam je upravnik poročal, «prirejamo enomesečni tečaj za popravne izpite. Iz prijav se vidi, da se je naš tečaj močno uveljavil. Tečaj organiziramo iz dveh razlogov: prvič, da se dijaki na popravne izpite res temeljito pripravijo in da sploh vzamejo šolo in izpite bolj resno, kakor bi sicer; drugič pa zato, da omogočimo inštrukcije tudi revnejšim dijakom, ki bi sicer sami ne zmogli visokih honorarjev za individualne inštrukcije.»

Trenutno je v tečaj vpisanih 80 dijakov in stežka bi mogli sprejeti še katerega. Na našo pripombo, da je vendar kapaciteta doma večja, smo dobili pojasnilo, da se za tečaj potrebuje več prostora kot med šolskim letom za predavalnice; za učilnice, kjer se tečajniki učijo tudi popoldne, pa izberejo najbolj hladne prostore. Torej je pomanjkanje prostora, ki zabranjuje, da bi sprejeli še več tečajnikov. Sicer pa prostrani park z velikimi košatimi drevesi ustvarja dovolj sence in hlada (med obiskom smo naleteli v domu na nekatere tržaške visokošolce, ki so pribežali iz mestne soparice študirat v Dijaški dom).

Tečaj zahteva od dijaka precej napora. Od 8. ure in skoraj do 13. se zvrsti pouk po šolskem sistemu. Vsak tečajnik ima vsak dan po eno uro inštrukcije iz vsakega izpitnega predmeta. Ostali čas dopoldanskega študija prebije v skupni učilnici pod nadzorstvom vzgojiteljev. Poskrbljeno je tudi za korepeticije, zlasti pa za one tečajnike, ki pri redni inštrukciji zaostajajo. V prvem popoldnevu zasedejo tečajniki zopet svoja mesta v učilnici, da študirajo in poglabljajo obravnavano snov. V 25 delovnih dneh morajo predelati snov šolskega leta. Zato svetuje upravnik zlasti tečajnikom s težjimi izpiti ali če imajo tri ali več izpitov, da postanejo notranji tečajniki. Ti so v domu na celotni oskrbi in prenočevanju in imajo zato že zjutraj pred rednim poukom učno uro; drugo učno uro pa zvečer, preden gredo k počitku.

Posebno skrb je moralo vodstvo posvetiti sestavi inštruktorskega zbora, pri čemer so morali upoštevati tudi dejstvo, da je letos tečaj razširjen tudi na višješolce, medtem ko je bilo lansko leto v tečaju le nekaj srednješolcev samo za nemščino.

Vodstvo tečaja, ki se zaveda, da je tečaj v avgustovski pripeki in s tako intenzivnim dnevnim redom izredno naporen, bo poskrbelo tečajnikom tudi za primeren oddih, razvedrilo in zabavo.

Med našim obiskom je prišel v upravo oče po informacije za vpis svojega sina za prihodnje šolsko leto. To nam je dalo povod, da smo vprašali upravnika Pahorja o perspektivah Dijaškega doma, zlasti ob uvajanju enotne srednje šole. Upravnik nam je podal zelo obširna pojasnila in utemeljeval tudi svoje poglede na vprašanja današnje vzgoje. Njegova razlaga gre preko namena in okvira tega članka, pa smo ga naprosili, da nam ob priliki sam napiše članek. Obljubil nam je, vendar je še pristavil: «Prosim, povabite v dnevniku vse tiste, ki nameravajo prihodnje leto vstopiti v dom, da vložijo prošnjo čimprej. To priporočilo pa naj velja še posebno za tiste, ki prosijo Dijaško Matico za podporo, oziroma za znižano vzdrževalnino. Tudi odboru Dijaške Matice je treba dati časa, da prošnje temeljito prouči in v redu reši.»

S SEJE ZGONIŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Nov protest proti prepovedi slovenščine v deželnem svetu

Protestna resolucija predsedniku vlade Moru, predsedniku deželne vlade Berzantiju in predsedniku deželnega sveta de Rinaldiniju - Uporaba sredstev iz gospodarskega načrta

Občinski svetovalci zgoniške občine so na sinočnji seji soglasno odobrili resolucijo, naslovljeno na predsednika deželnega sveta dr. de Rinaldinija, na predsednika deželnega odbora dr. Berzantija in na predsednika vlade Mora, v kateri ogorčeno protestirajo proti prepovedi uporabe slovenskega jezika v deželnem svetu. Pravice uporabe slovenščine, ki nam jo jamči ustava in posebni statut dežele Furlanije Julijske krajine, sta se poslužila slovenska svetovalca na seji deželnega sveta dne 9. julija letos, katerima pa je bilo zabranjeno spregovoriti v materinščini.

Svetovalci so nato začeli razpravljati o upravnih vprašanjih občine. Že vrsto let plačuje občina avtobusnemu podjetju „La Carsica' znesek 100.000 lir mesečno za prevoz otrok v otroški vrtec v Grabrovcu. Župan je že neštetokrat interveniral pri pristojnih oblasteh na prefekturi, da bi si iz občinskih sredstev občina kupila majhen avtobus za prevoz otrok. Znesek približno enega in pol milijona lir so že vnesli v proračun, vendar je prefektura doslej še vedno črtala postavko za nakup avtomobila in nič niso pomagale tudi druge intervencije župana. Občina pa polaga izredno važnost na nakup avta za prevoz otrok, saj bi s tem prihranila mesečni znesek, ki ga mora plačevati avtobusnemu podjetju «La Carsica». Doslej so vse prošnje naletele na gluha ušesa, zato je bil župan mnenja, naj bi občina prihranila denar s tem, da bi za dobo enega šolskega leta ukinila vrtec v Gabrovcu, ter otroke premestila v vrtec v Zgoniku. S tem bi prihranila na plači za dve učni moči, na ogrevanju in mesečnemu strošku za prevoz z avtobusi «La Carsiche». Svetovalci so bili prot, temu predlogu, ker bi se z enoletno prekinitvijo vrtca znalo zgoditi ,da bi potem pristojne oblasti morda našle izgovor, da vrtec v Gabrovcu ni več potreben. Upoštevati je treba tudi mnenje prizadetih staršev in vprašanje brezposelnosti učnih moči v vrtcu. Svetovalci so se soglasno strinjali s tem, da se raje prosi ali zahteva posojilo za nakup avtomobila, vrtec pa naj ostane, ne glede na to, ali bo imela občina težave s prevozom otrok. Svetovalci so nato pooblastili župana, naj poskusi vse mogoče poti, da dobi potrebni denar, če že ne drugače, tudi s prodajo kakega občinskega zemljišča.

Vprašanja seveda niso rešili in ostane odprto, dokler ne bodo dobili potrebnih fondov za nakup avta.

Župan Pirc je nato poročal svetovalcem kako je občina uporabila sredstva, ki so bila vključena v gospodarski načrt. Naštel je razna popravila cest, šole v Saležu in raztegnitve vodovodne mreže, na koncu je še izrazil zadovoljstvo, da se industrijski objekti gradijo v zgoniški občini, kar predstavlja veliko korist za občane.

Svetovalci so nato razpravljali še o prodaji nekaterih občinskih parcel v Repniču in o popravilu ceste pod železniškim nadvozom pri Briščkih.

Na koncu seje so občinski očetje razpravljali tudi o sporu med dvema družinama in zasebnikom, ki hoče zapreti neko dohodno pot v Saležu, katero že dolgo vrsto let uporabljajo vsi vaščani. Občinski svetovalci so se sporazumeli, da bodo zasebniku priporočili naj poti ne zapira.

Stališče PSI do izjav deželnega tajnika PSDI

V zvezi s tiskovno konferenco deželnega tajnika PSDI, o kateri smo poročali včeraj v krogih pokrajinskega tajništva PSI ugotavljajo, da je tvegano in neprimerno zatrjevanje, da je «potrjena veljavnost programa, ki so ga izdelale vse štiri stranke levega centra v deželi». Ta program namreč deželni socialistični odbor ni smatral za veljavnega in ga je odklonil z znanimi razlogi političnega in programskega značaja. Pripisovati samo PSI ali celo samo videmski federaciji odgovornost za pomanjkanje sporazuma za sestavo deželne vlade levega centra, morda lahko služi socialdemokratski propagandi, v nobenem primeru pa ne odgovarja dejstvom.

Poleg odgovornosti KD, ki je trmasto vztrajala na nekaterih važnih programskih točkah, je tudi nič manj huda odgovornost PSDI ki ni znala in hotela podpreti stališča socialistične delegacije in je s tem, da se je izognila točni, že prej sprejeti obvezi, da ne bo sodelovala v deželnem odboru brez PSI, raje izbrala do kraja pot sodelovanja za vsako ceno. To sodelovanje je res zagotovilo socialdemokratom določene položaje v odboru, je pa dejansko preprečilo uresničenje politike levega centra v novi deželi Furlanija - Julijska krajina. Izbrane rešitve zaradi tega prav gotovo ni mogoče označiti za levi center ker sta iz njega izključeni tako PSI kot PRI. V takih pogojih si socialdemokrati ne morejo lastiti nobene naloge zastopanja dveh strank v notranjosti deželnega odbora.

Prav gotovo je želeti, da bi se mogel razgovor med štirimi strankami obnoviti, toda to se bo lahko zgodilo na osnovi programa z bolj napredno vsebino kakršno so sprejeli socialdemokrati in zavrnila PSI.

Ugotavljajo se tudi odkrita in očitna nasprotja med izjavami deželnega tajnika PSDI in dejansko linijo njegove stranke predvsem kar zadeva probleme upravnega aparata dežele, ki se ustvarja na nesprejemljiv način: politiko programacije v okviru katere so socialdemokrati odbili predlog o odboru za gospodarski razvoj in še kar zadeva slovensko manjšino, kjer je PSDI na prav gotovo še bolj nazadnjaških pozicijah kot sama KD.

V krogih pokrajinskega tajništva PSI končno odločno odklanjajo izjavo, po kateri je treba imeti politiko levega centra kot osnovo za združitev obeh strank. Ta formulacija je nesprejemljiva in problem se na tak način ne postavlja. Italijanska socialistična stranka se zavzema za enotnost vsega delavskega gibanja mimo in preko sedanjih ločitev.

Izpiti za poučevanje na srednjih šolah

Šolsko skrbništvo sporoča, da bodo z ministrskim dekretom, ki bo v kratkem objavljen v uradnem listu, razpisani usposobljenostni izpiti za poučevanje v srednjih šolah.

V Trstu bo sedež izpitov za italijanščino in italijansko literaturo, latinščino in grščino ter zgodovino in zemljepis; za italijanščino in italijansko ter latinsko literaturo, zgodovino in zemljepis; za italijanščino in italijansko literaturo, zgodovino in zemljepis ter za pouk slovenščine in slovenske literature.

Urnik in datum pismenih izpitov je objavljen na oglasni deski šolskega skrbništva.

Ti izpiti seveda veljajo za poučevanje omenjenih predmetov na srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom.

Namesto kokoši je našel pesti

Kot tat, 59-letni delavec Mario Taucer s Proseške ceste 197 na Opčinah ni kaj prida, njegov izjalovljeni nočni pohod na tuje kurnike pa je v veliki meri treba tudi pripisati nesrečnim naključjem. Taucer se je predvčerajšnjim ponoči napotil v Ul. Ferrovia na Opčinah, kjer je hotel v kurniku Costanta Nicchielina v Ul. Ferrovia 6, ukrasti nekaj kokoši. Taucer je bil že na dvorišču, ko je na svojo veliko presenečenje ugotovil, da je Nicchielin kokoši spravil drugam, višek nesreče pa je bil v tem, da ga je pri tem poslu zasačil lastnik kurnika, ki je skupaj s sinom pošteno namlatil tatu ter ga nato izročil agentom komisariata na Opčinah.

Agenti so Taucerja aretirali in ga seveda prijavili sodišču, še prej pa so ga morali spremiti v bolnišnico, kjer so mu nudili prvo pomoč zaradi več udarcev in podplutb na levem sencu in čelu. Taucer se bo moral zdraviti 5 dni.

Šum papirja izdal tatu v spalnici

Presenečenje je bilo res veliko, ko se je 35-letni uradnik Enrico Meierhofer iz Salite Contovello 6, preteklo noč nenadoma zbudil in zagledal v spalnici neznanca, ki je koj zbežal. Meierhoferja je zbudil šum časopisnega papirja, na katerega je bos stopil neznani tat. V polsnu se je najprej zmislil, da je zvečer pustil časopis na tleh in je mislil, da je v sobo prišel kak maček, bil pa je človeški maček, ki je izkoristil priliko, da je Meierhofer spal ter mu odnesel listnico s 30.000 lirami in 100 švicarskimi franki.

Meierhofer je skočil s postelje in tekel za tatom, ta pa je že dosegel kuhinjski balkon in od tam skočil na pašten, ki je takoj za hišo v skoraj isti višini s kuhinjskih balkonom ter izginil v noč. Predvčerajšnjim zjutraj je Meierhofer prišel na komisariat, kjer je tatvino prijavil, povedal je tudi, da mu je neznanec odnesel tudi vozniško dovoljenje, ki ga je bil pustil na neki stolici. Agenti so uvedli preiskavo, da bi izsledili neznanca

POPRAVEK

V včerajšnjem poročilu o seji deželnega sveta se nam je vrinila neljuba pomota, ko smo v zvezi z izjavo dr. Jožeta Skerka zapisali, da je «dr. Skerk poudaril važnost in pristojnost dežele kot organa, ki je *neprimeren* za dokončno reševanje vprašanj slovenske narodne manjšine». V resnici je dr. Jože Skerk dejal, da je «dežela organ, ki je *najbolj primeren* za reševanje vprašanj slovenske narodne manjšine». Napako s tem popravljamo. Uredništvo.

Spet so pozabili na Slovence...

Na svoji včerajšnji seji je občinski odbor sklenil, da se bo trg pod konjskim dirkališčem (Montebello) imenoval odslej naprej po pokojnem italijanskem državniku Alcideju De Gasperiju.

Poleg tega je odbor določil tudi uradne nazive za nekatere ulice na področju Kjadina. Nove ulice se bodo imenovale po priimkih raznih italijanskih in tujih znanstvenikov. Čeprav z veliko zamudo, se je občinska uprava spomnila dr. Julija Kugyja, ki je bil eden od najznamenitejših raziskovalcev Julijcev. Pomembno je tudi, da so se spomnili njegovega prijatelja Bois de Chesneja (mnogi izmed naših čitateljev poznajo verjetno botanični vrt «Juliana» v Trenti, ki ga je ta ustanovil). Poleg teh dveh Tržačanov je odbor sklenil tudi preimenovanje nekaterih ulic z naslednjimi imeni: Pospichal, Francis Burton Lovisato, Vercelli in Civrani. Drugi del Ul. Cavana pa bodo preimenovali v Ul. Torino.

Ko z veseljem ugotavljamo, da so se občinske oblasti spomnile na primer Kugyja in Bois De Chesneja, ne moremo mimo dejstva, da so zopet pozabile na zahtevo, da bi kaka tržaška ulica nosila ime kakega zaslužnega Slovenca.

VČERAJ V NABREŽINI

Enotno zborovanje delavcev v kamnolomih in kamnosekov

Delavci so začeli s tridnevno stavko - Zagotovilo nabrežinskega župana glede zahtev delavcev - Konec stavke pri Orehu

Včeraj je bilo v prosvetni dvorani «Igo Gruden» v Nabrežini napovedano zborovanje delavcev v kamnolomih in kamnosekov, ki so ob 6. uri zjutraj zapustili delo ter začeli tridnevno stavko, ki se bo končala ob 6. uri pojutrišnjem zjutraj.

Kot smo že poročali, so delavci te stroke že stavkali v tem mesecu. Zaradi nepopustljivosti delodajalcev pa so bili prisiljeni, da ponovno zapustijo delo ter sodelujejo pri vsedržavni stavki svoje kategorije.

Na včerajšnjem zborovanju sta govorila predstavnik Nove delavske zbornice - CGIL Mario Criscenti in predstavnik Delavske zbornice Bruno Degrassi. Sindikalna predstavnika sta pojasnila vsebino zahtev, ki jih sindikati postavljajo ter sta pozvala delavce, naj z vso odločnostjo podprejo skupni nastop proti delodajalcem.

Zborovanja se je udeležil tudi nabrežinski župan Albin Škrk, ki je zagotovil, da se bo občinska uprava zavzela za upravičene zahteve delavcev glede obnove delovne pogodbe.

Sindikalni predstavniki menijo, da se je včerajšnje stavke udeležilo okoli 95 odst. delavcev.

Včeraj se je končala stavka v opekarni Valdadige pri Orehu. Stavka, ki je bila krajevnega značaja, je nastala zaradi odklonilnega stališča delodajalcev glede obračunavanja številnih izrednih nagrad na račun dopustov, praznikov itd. Poleg tega pa so delavci stavkali tudi zaradi namere ravnateljstva, da deklasira nekaj delovnih kvalifikacij ter uvede nove delovne urnike.

Po nekaj dneh stavke so se tržaški sindikalni predstavniki sestali z delodajalci iz Verone ter podpisali nov sporazum, ki so ga včeraj zjutraj predložili delavcem. Skupščina je sprejela kompromisno rešitev ter je zato sklenila, da stavka preneha ob 24. uri sinoči.

Aretiran povzročitelj smrtne nesreče

Na podlagi odloka državnega tožilca dr. Ballarina so predvčerajšnjim aretirali ter ga premestili v koronejske zapore pod obtožbo nenamernega umora 21-letnega delavca Marina Specio iz Ul. Boveto 50. Mladenič je 13. junija letos v bližini lokala «Tenda rossa» na obrežni cesti pod Križem, povzročil prometno nesrečo, pri kateri se je smrtno ponesrečil 37-letni natakar Lucio Ulcigrai iz Križa 160.

Tedaj je Specia vozil fiat 1100 v smeri proti Trstu, na ovinku pa je zašel na levo stran ceste zaradi velike hitrosti. Prav tedaj je z avtom privozil nasproti Ulcigrai in trčenje je bilo neizogibno. Pri nesreči se je poleg Specia ranila tudi 17-letna Onorina Gorlato iz Ul. Melara 40.

Policija je po zaključeni preiskavi o vzrokih nesreče predala zadevni zapisnik sodnim oblastem, ki so na podlagi ugotovitve agentov spoznale Specio za krivega nenamernega umora.

ŠIRITE
PRIMORSKI DNEVNIK

SESTANEK ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE

Bogat obračun dejavnosti tržaške trgovinske zbornice

Ugotovljen zadovoljiv potek gospodarskih odnosov z Jugoslavijo - Plodni stiki med velesejmom

24. t.m. se je sestal odbor trgovske zbornice kateremu je zaradi obolelosti predsednika Caidassija predsedoval Suttora. Na sestanku je bil podan pregled dela predsedstva zbornice in zborničnih organov od polovice junija do danes.

V prvem delu poročila je bil v glavnem podan prikaz raznih stikov in razgovorov z inozemskimi predstavniki v okviru tržaškega velesejma, predvsem s predstavniki srednjeevropskih držav Češkoslovaško, Madžarsko, Jugoslavijo in Avstrijo ter Nemčijo, potem pa tudi s predstavniki Indije in afriških držav. V tej zvezi je bila tudi ugotovljena oportunost, da se na velesejem prihodnje leto povabita poleg Kameruna samo še dve afriški državi s strokovno kvalificiranimi zastopniki.

Na sestanku so tudi govorili o vedno bolj aktualnem vprašanju vodne poti skozi Padsko nižino. To vprašanje zanima tudi Trst in prav zaradi tega je imel dr. Caidassi 4. t.m. sestanek s predsednikom trg. zbornice iz Ferrare. 9. t.m. se je sestal odbor za upravo kemično-živilskega laboratorija, na katerem so odobrili obračun za leto 1963 in proračun za letošnje leto. 10. t.m. je imel predsednik zbornice razgovore s podprefektom dr. Pasinom in šefom kabineta vladnega komisarja dr. Molinarijem, katerima so bili prikazani podatki o škodi, ki jo je povzročilo neurje septembra lani v miljski občini, problemi v zvezi z ustanovitvijo pokrajinskega odbora za usmerjanje potrošnje in pa vprašanje cene mleka v hlevu.

15. in 16. se je dr. Caidassi mudil v Rimu kjer je v zunanjem ministrstvu prikazal potrebo, da se tudi Trst vključi med kraje, ki jih bodo v septembru obiskale inozemske gospodarske delegacije iz Bolgarije, Romunije, Libanona, Nigerije, Venezuele in Tanganjike. Zagotovljeno je bilo, da bo vsa dežela Furlanija-Julijska krajina vključena v ta program.

O vprašanju financiranje avtostrade Trst-Benetke se je dr. Caidassi razgovarjal s svetnikom evropske banke za investicije, v sredo pa je dr. Caidassi sprejel častnega konzula Kameruna v Trstu dr. Hesseja, s katerim sta razpravljala o pobudi dr. Hesseja, da bi se v Trstu ustanovil konzorcij za uvoz kamerunskih banan skozi Trst. To vprašanje je toliko bolj aktualno sedaj, ko bo ukinjen monopol na banane.

Dr. Vatta je na sestanku izčrpno poročal o poteku jugoslovanskega dne na velesejmu in o stikih z jugoslovanskimi gospodarskimi predstavniki, med katerimi je bil prvič tudi predsednik trg. zbornice Hrvatske. Proučena je bila možnost okrepitve sodelovanja med jugoslovanskimi industrijami in industrijami naše dežele in možnost povečanja obmejnih izmenjav. Govora je bilo tudi o možnosti posredniške vloge Trsta v italijansko-češkoslovaški trgovinski izmenjavi.

Začetek festivala «Dela» v Dolini

V Dolini, po domače «Na šanci», se je sinoči začel festival Dela, glasila KPI za Slovence v Italiji, ki se bo nadaljeval danes in zaključil jutri zvečer. Prireditelji so lepo uredili prostor za ljudsko zabavo za ples, za točilnice in stojnice, v spodnjem delu pa so postavili na pobočju hriba, oder na katerem so sinoči nastopali pevski zbor, dramska družina in solisti prosvetnega društva «Vesna» iz Križa.

Številne domačine in goste iz sosednjih vasi ter iz mesta je po kratkem otvoritvenem nagovoru pozdravil odgovorni urednik Dela Miro Kapelj. Pevski zbor je pod vodstvom Frančka Žerjava zapel nekaj narodnih in partizanskih pesmi. Mlajši solisti so nastopili z recitacijami in popevkami, zapeli pa so tudi nekaj starih narodnih pesmi, ki so zelo ugajale poslušalcem. Nato pa je dramska skupina prikazala veselo igro «Na kraški osmici», ki jo je napisal pokojni Justo Košuta v kriškem narečju in ki prikazuje odlomek resničnega življenja domačih ribičev ter se konča s kriško himno. Tudi veseloigra je bila všeč občinstvu, ki je izvajalce nagradilo s ploskanjem.

IZLETI ZA VELIKI ŠMAREN

Potovalni urad AURORA prireja za veliki šmaren naslednje izlete:

Od 14. do 16. avgusta **potovanje okoli Istre** z bivanjem v Pulju.

Od 14. do 16. avgusta **weekend v Umagu.**

15. in 16. avgusta izlet na **Bled** in v **Opatijo** s prenočevanjem v **Ljubljani.**

16. avgusta izlet z ladjo v **Poreč.**

Informacije in vpisovanje pri potovalnem uradu AURORA, Trst, Ul. Cicerone 4, tel. 29-243.

KARLO SKABAR
Veliki Repen, 23
je odprl osmico in toči pristen domač teran.

NAROČNIKOM

Naročnikom PRIMORSKEGA DNEVNIKA sporočamo, da bomo odbili naročnino za vse tiste dneve, v katerih list ni izšel zaradi tiskarske stavke.

RAZPIS ZA PRIJAVE V SLOVENSKI DIJAŠKI DOM

1. Dijaki in dijakinje, ki nameravajo vstopiti v šolskem letu 1964-65 v Slovenski dijaški dom v Trstu kot redni ali zunanji gojenci morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Ginnastica št. 72 ali pri predsednici Dijaške matice v Ul. Geppa 9/II. (pri SPZ).

2. Prošnje za sprejem v dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

3. Dijaki, ki niso v gmotnem položaju, da bi plačevali celotno vzdrževalnino, naj vložijo pri Dijaški matici posebno prošnjo po navodilih razpisa Dijaške matice.

4. Vsa ostala pojasnila in navodila prejmejo prosilci pri naslovih navedenih v točki 1. ali po telefonu 93-167 (uprava Dijaškega doma) oz. 31-119 (Dijaška matica).

Uprava Slovenskega dijaškega doma ima v juliju uradne ure vsak delavnik od 9. do 13. ure.

Poletno uradovanje slovenskega Dijaškega doma v Ul. Ginnastica 72 je vsak delovnik od 9. do 13. ure.

Festival «DELA» v Dolini

DANES, 26. JUILIJA:
Ob 10. uri otvoritev; ob 16. uri igra godba iz Brega; ob 18. uri ponovitev II. revije slovenske popevke «TRST 64». Nastop orkestra — Ob 19. uri javno zborovanje, na katerem govorita

senator Vittorio Vidali

deželni svetovalec Karel Šiškovič

Predseduje dolinski župan DUŠAN LOVRIHA

Ob 21. uri FILMSKA PREDSTAVA — Od 20.30 do 1. ure po polnoči PLES

JUTRI, 27. JULIJA:
Od 20. do 24. ure ples; ob 21 uri filmska predstava — Vse tri dni bo tudi razstava knjig. Knjige bodo tudi v prodaji

Vljudno vabljeni!

ENALOTTO

Natečaj št. 30

ZMAGOVITI STOLPEC

Bari	66	2
Cagliari	15	1
Firence	51	X
Genova	57	X
Milan	66	2
Neapelj	86	2
Palermo	89	2
Rim	44	X
Turin	85	2
Benetke	77	2
Neapelj II	39	X
Rim II	66	2

PROVIZORIČNI dobitki za zmagovalce z

12 točkami
lir 9.827.000
11 točkami
lir 170.000
10 točkami
lir 20.900

Dokončne kvote določi osrednja komisija

Ohranite odrezek, da boste imeli pravico do nagrade

Kino

Danes: v MIRAMARU predstava «Luči in zvoki». Ob 21. uri v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare». Ob 22.15 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

* * *

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.
Arcobaleno 15.00 «I pistoleros di Casa Grande» Metrocolor. Alex Nicol.
Excelsior Zaprto zaradi počitnic.
Fenice 16.00 «I razziatori» Technicolor. Dan Diurea.
Grattacielo 16.00 «Il Texano» Technicolor. John Wayne.
Alabarda 14.30 «La furia degli apaches» Colorscope. Frank Latimore.
Filodrammatico 14.30 «Cielo giallo» Gregory Peck, Richard Widmark.
Aurora 15.00 «I tre moschettieri».
Cristallo 15.30 «La vergine di cera» Technicolor. Prepovedano mladini.
Capitol Zaprto zaradi počitnic.
Garibaldi 15.30 «La battaglia del mar dei Coralli» Clift Robertson. Zadnji dan.
Impero 16.00 «Un buon prezzo per morire».
Moderno Zaprto zaradi počitnic.
Astra 15.30 «L'albero della vita».
Vittorio Veneto 16.00 Revija kriminalnih filmov. «Il mistero del falco».
Astoria 15.00 «Il grande ribelle» — Technicolor.
Abbazia 14.00 «Il mio amore con Samantha» Technicolor. Paul Newman.
Ideale 14.30 «Una lacrima sul viso» Bobby Solo, Laura Afrikian.
Marconi 14.30 «I tromboni di Fra Diavolo» Scopecolor. Tognazzi, Vianello, Moira Orfei.

KINO NA PROSTEM

Marconi 20.15 «I tromboni di Fra Diavolo» Tognazzi, Vianello, Moira Orfei. Scopecolor.
Paradiso 20.30 «Missione in Oriente» Technicolor. Marlon Brando.
Arena Diana (Ulica Revoltella, fil. št. 11) 20.30 «I tre del Texas» Technicolor. Tom Tryon, Norma Moore.
Satellite (Naselje sv. Sergija, filobus št. 21. Se ponovi prvi del) 20.30 «I magnifici tre» Tognazzi, Chiari, Vianello. Warnercolor.
Skedenj 20.15 (v dvorani ob 18.00) «Sciarada» Technicolor. — Cary Grant, Audrey Hepburn.

Izleti

Prosvetno društvo Marij Matjašič priredi 15. avgusta izlet čez Novo Gorico, Bovec k izviru Soče nato čez Vršič v Kranjsko goro in preko Jesenic na Bled, kjer bo kosilo. Povratek preko Ljubljane in Postojne. Vpisovanje na sedežu pri Rumeni hiši vsak dan od 18. do 20. ure. Izletniki bodo potovali s skupnim potnim listom.

SPDT priredi 15. in 16. avgusta dvodnevni izlet v vzhodne Julijce. Za planince vzpon na Triglav iz Vrat s povratkom čez Dolič v Trento. Za turiste: potovanje skozi Mojstrano in Kranjsko goro na Vršič, od koder proti večeru v Trento, kjer se bo prenočevalo. Pohitite z vpisovanjem v Ul. Geppa 9.

Mali oglasi

PEKARNA išče 14-15-letno vajenko in prodajalko. Za potrebne informacije telefonirati na št. 29-938.

PODI in pokrivala za pode, preproge iz sintetične preproge za hodnike iz plastike, gume, Moquette in Meraklon. Beneške zavese (tende veneziane) po meri, zastori. Cinz lavatex, prevleke iz plastike. **A. R. P. ITALPLAST — Trg Ospedale št. 6, Tel. 95-919.**

IZGUBIL se je črnobeli psiček «Riki». Najditelju obična nagrada. Telefonirati na št. 30334 od 10. do 12. in od 16. do 19. ure.

STANOVANJE V VILI NUDIM hišni pomočnici tudi z družino. Pisati Casella Postale 364 Trieste.

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
Hvala!

KINO ŠKEDENJ
predvaja danes, 26. t. m. ob 18. uri v dvorani in 20.15 na prostem Technicolor prekrasni film:
SCIARADA
IGRAJO:
Cary Grant in Audrey Hepburn
V ponedeljek, 27. t.m. ob 20.15 ponovitev filma:
SCIARADA

V TRGOVINI
VELIAK - ŠPORT
v Ul. dell'Istria 13 - Tel. 44-237
dobite vso poletno športno opremo:
za v hribe, morje in za jezera kopalne obleke — kvalitetno blago.
Oglejte si danes, 26. t. m. od 9. do 13. ure razstavo šotorov na vrtu v Ulici Campanelle, štev. 18.

SKLEP PREFEKTURNE KOMISIJE ZA CENE

Cena telečjega mesa znižana za 40-60 lir

Sklep o znižanju stopi v veljavo takoj

Včeraj se je v palači prefekture sestal pokrajinski odbor za cene, ki je razpravljal o vprašanju cen teletine. Odbor je sklenil, da se zadevne cene znižajo od 40 do 60 lir za kg.

Novi cenik, ki stopa takoj v veljavo, je naslednji:

Meso za ragu 860 lir za kg; prsi in hrbet 960 lir za kg; telečji hrbet z ledvicami in rebra 1.680 lir za kg; pleče brez kosti 1.780 lir za kg; stegno brez kosti 2.200 lir za kg; telečji zrezek 2.480 lir za kg.

Pijan je z avtom zavozil pred stražnika

Ni imel sreče 41-letni šofer Carlo Valli iz Ul. San Donato 9, ker je zašel naravnost v past, potem ko je v četrtek popoldne obiskal nekaj gostiln v mestu. Proti večeru je Valli stopil v ženin avto TS 47272 in se po Ul. Sv. Frančiška odpeljal proti domu. Na vogalu z Ul. Palestrina je hotel zaviti proti Ul. Battisti, na njegovo nesrečo pa je bila tedaj ulica zaprta, ker so tedaj gasilci pregledovali zidovje stavbe, ki jo sedaj rušijo. Nekdo je namreč opozoril pristojne organe, da je opazil zidove, kako se majejo, zato so gasilci zaradi varnosti zaprli promet na omenjeni ulici, dokler je trajal pregled.

In Valli je prav tedaj nič hudega sluteč privozil mimo. Videl ga je mestni stražnik ter mu dal znak naj se ustavi, kar je Valli tudi naredil. Nesreča pa je hotela, da je bil Valli pijan. Seveda je stražnik takoj obvestil agente letečega oddelka policije, ti pa so Vallija najprej spremili v bolnišnico, potem pa na kvesturo na zaslišanje. Noben izgovor ni pomagal, agenti so Vallija aretirali in prijavili sodišču zaradi vožnje avtomobila v pijanem stanju.

Z vespo v avto

Včeraj popoldne se je v Ul. Baiamonti na vogalu Ul. di Servola dogodila prometna nesreča, katere žrtev je postal 18-letni mehanik Giovanni Giorgi iz Ul. I. Svevo 15. Giorgi se je na vespi TS 23245 vozil navzdol po Ul. Baiamonti, na omenjenem vogalu pa je trčil v fiat 500 TS 12215, ki ga je nasproti privozil 27-letni Sergio Schiavon iz Ul. Segantini 34. Zaradi trčenja se je Giorgi prevrnil ter se pobil in ranil po levem kolenu ter po levi piščali. S policijskim avtom karabinjerjev, so ponesrečenca prepeljali v bolnišnico, kjer so ga pridržali na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v 10 dneh.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. julija se je v Trstu rodilo 17 otrok, umrlo pa je 16 oseb.

UMRLI SO: 75-letna Lucia Bressan por. Canciani, 79-letna Clelia Fragiacomo, 80-letna Maria Vatovec por. Zorzut, 76-letni Vincenzo Saitz, 78-letni Stefano Fabbri, 59-letni Francesco Zurzolo, 66-letni Guido Raponi, 76-letni Andrea Petrinja, 70-letna Stefania Kofol, 57-letni Salvatore Gaspa, 70-letna Palmira Goretti por. Cazzola, 7 ur stari Stefano Raseni, 83-letna Maria Ban vd. Gelletti, 83-letna Elvira Terpin vd. Malacrino, 79-letna Luigia Sandri vd. Venturini, 37-letni Carmino Milcenich.

OKLICI: zidar Mario Fatati in gospodinja Lucia Valente, mehanik Ernesto Notarstefano in delavka Luciana Pugliese, uradnik Giorgio Corazzini in uradnica Luisa Tomini, pleskar Sergio Rakar in šivilja Anna Maria Coslovich, uradnik Sergio Savi in uradnica Marisa Boscolo, pristaniščnik Romano Sperti in gospodinja Marinella Poiani, električar Giuseppe Hrovatic in prodajalka Fulvia Cozzi, tapetnik Mario Zennaro in uradnica Claudia Zuliani, litograf Mario Duiz in prodajalka Ione Bonifacio, geometer Tullio Stricca in uradnica Maria Decleva, uradnik Guido Guglia in prodajalka Marina Signorini, uradnik Giuseppe Gosdan in delavka Giovanna Sodomaco, šofer Delio Prato in frizerka Angelica Canarutto, obrtnik Franco Alberi in gospodinja Marisa Zandonà, električar Pietro Taurisano in uradnica Franca Cassano, modelist Ferruccio Marega in gospodinja Maria Jardas, uradnik Savio Spacal in študentka Diana Marchesich, mehanik Marino Culot in delavka Anna Maria Badodi, težak Vito Spallino in gospodinja Concetta Messana, električar Giuseppe Circo in gospodinja Anna Maria Russignan, polagalec plošč Giovanni Visentin in stenostrojepiska Franica Unkovic, uradnik Franco Sivi in uradnica Alessandra Husu, kapetan Massimo Marzulli in frizerka Maria Pia Pecenca, prodajalec Federico Trampuz in prodajalka Loredana Tommasini, kuhar-pomorščak Biagio Giambri in gospodinja Emilia Deconi, natakar Renato Dezzoni in delavka Felicita Corossi, cementist Cesare Sulli in uslužbenka Marcella Sirk, električar Sergio Zugna in prodajalka Giovanna Fulin, trgovec Paolo Seganti in prodajalka Fulvia Martinuzzi, kapetan Romano Serra in advokatka Anna Maria Caruso, kirurg Erivo Tendella in študentka Iliana Frisoni Tonello, zidar Carlo Schiff in gospodinja Franca Canciani, uradnik Danilo Magaina in uradnica Nivia Otta, uradnik Alberto Oretti in uradnica Maria Donadi, uradnik Alberto Romiti in gospodinja Giovanna Scampuddu, pomorski risar Mario Monticolo in izdelovalka kožnih izdelkov Marisa Pagliaro, inženir dr. Bruno Antonini in učiteljica Flavia Covelli, agent javne varnosti Glauco Vitiello in uradnica Ada Beorchia, trgovec Ferruccio Bonivento in gospodinja Nives Zucca, tapetnik Bruno Carli in šivilja Dina Corbatti, uradnik Giorgio Forti in gospodinja Carmela Liuzzi, geometer Tarcisio Cignini in gospodinja Giannina Comello, prodajalec Franco Rovtar in baristka Adriana Milocco, upokojenec Francesco Germani in gospodinja Emilia Suzzi, tiskar Enzo Pettinelli in uradnica Marisa Balocco, delavec Ferdinando Zadnick in delavka Rita De Meo, delavec Aldo Mantovani in šivilja Bruna Bisiacchi, geometer Nereo Steffe in prodajalka Claudia Classi, mehanik Felice Jurincich in prodajalka Maria Sodomaco, kurir Mario Pausin in gospodinja Natalia Gandusio, gostinec Lionello Pol in uradnica Santina Lombard, železničar Giovanni Cavacece in baristka Anita Chersicla, elektravto Vinicio Calza in likalka Lidia Ban, uradnik Gianfranco Gutty in učiteljica Anna Maria Grego, ličar Giovanni Millo in gospodinja Nivea Kermolj, geometer Ennio Marcotto in uradnica Delia Senatore, uradnik Luigino Vonzin in uradnica Rosanna Gemiti, tapetnik Silvano Millo in gospodinja Anna Maria Zidarich, tapetnik Ettore Fidemi in šivilja Anna Damiani, električar Domenico Martincich in gospodinja Anna Gelussi, delavec Gabriele Di Marino in gospodinja Eleonora Di Maio, uradnik Rodolfo Berger in gospodinja Ione Banina, zidar Filippo Milano in gospodinja Carmela Ambrosio, hidravlik Luciano Predonzan in delavka Luciana Mangaziol, delavec Ferdinando Grande in gospodinja Maria Carpignano, kemični analist Gianfranco Musina in prodajalka Liliana Graziani, uradnik Elio Arnaboldi in lekarnarka Marisa Tessaris, prevzemnik akordnega dela Pietro Albertacci in frizerka Maria Grazia Loredan, kolavdator Vittorio Comi in študentka Anna Maria Scocchi, novinar Brunetto Piazza in gospodinja Dianella Contessi, mehanik Armido Fonda in tiskarka Novella Cendak, delavec Paolo Scalici in gospodinja Dora Temporale, pomorščak Egidio Paoli in prof. gospodinjstva Liana Bellini, barist Livio Godnic in baristka Bruna Pockal.

LOTERIJA

BARI	66	88	2	72	29
CAGLIARI	15	26	12	20	10
FIRENCE	51	74	34	31	56
GENOVA	57	61	6	35	42
MILAN	66	32	34	78	89
NEAPELJ	86	39	11	66	51
PALERMO	89	46	27	33	77
RIM	44	66	13	54	70
TURIN	85	87	29	84	65
BENETKE	77	58	52	29	20

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(20. do 26.)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Centauro, Ul. Buonarroti 11; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Mizzan, Trg Venezia 2; Barbo-Carnielo, Trg Garibaldi 4; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Vielmetti, Trg della Borsa 12; Miani, Drevored Miramare 117.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(20. do 26.)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Centauro, Ul. Buonarroti 11; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Mizzan, Trg Venezia 2.

ZAHVALA

Vsem, ki so počastili spomin in spremili na zadnji poti našo predrago mamo in nono

MARIJO PRAŠELJ roj. PUNTAR

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala darovalcem vencev in cvetja, ter domači godbi.

ŽALUJOČI OSTALI

Kontovel, 26. julija, 1964.

HOTEL RESTAVRACIJA «WEEK END»
PROSEK, državna cesta 202 (TARVISIANA)

Novi hotel vam nudi vse sodobne konfortne, moderne sobe, pristno pijačo in jedi za vse okuse.
Prijetno vam bo v mirnem, z gozdom obdanim hotelom

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 26. t. m. ob 16. uri dramatičen barvni film:

«L'uomo senza paura»
(ČLOVEK BREZ STRAHU)

IGRAJO: Kirk Douglas, Jeanne Crain, Claire Trevor

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 26. t. m. z začetkom ob 16. uri zabavni pustolovski, ljubezenski film v barvah:

«PUGNO PROIBITO»
(PREPOVEDANA PEST)

IGRAJO: Elvis Presley — Gig Young — Lola Albright

Kino na Opčinah

predvaja danes, 26. t. m. ob 16. uri v dvorani in ob 20.30 uri na prostem film:

V ponedeljek, 27. in v torek, 28. t. m. ob 18. uri in ob 20.30 uri na prostem ponovitev filma:

«SODOMA IN GOMORA»

TRST - Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI *v vse kraje, tudi v inozemstvo*

PRIZNANO MEDNARODNO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA

GORICA — Ul. Duca d'Aosta 180 — Tel. 28-45 — GORICA

PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

Goriško-beneški dnevnik

GIOBATTA ANGELI O ODPORNIŠKEM GIBANJU V FURLANIJI

Največja pridobitev je nova ustava ki jo je treba v celoti izvesti

Divizija Garibaldi-Natisone je ustvarila pogoje za prijateljsko sožitje Slovencev in Furlanov

Ob prisotnosti številnega občinstva, med katerim smo opazili tudi predstavnike sredinskih strank in goriškega krožka za svobodo kulture, je bilo v petek zvečer v prostorih kluba «S. Gregorčič» na Korzu Verdi v Gorici predavanje o antifašističnem in odporniškem gibanju v Julijski krajini, s posebnim ozirom na delovanje garibaldinske divizije Natisone na področju videmske pokrajine. Predavatelja, deželnega svetovalca Giobatto Angela, ki je bil takrat komisar te divizije, je predstavil Silvino Poletto, ki je obenem poročal o letošnjih proslavah 25. aprila v Gorici in o razgovorih predstavnikov partizanov z goriškim županom.

Predavatelj je nato v uvodu poudaril, da je glavnina furlanskega ljudstva pasivno prenašala fašizem in da so bile v glavnem le štiri skupine, ki so se aktivno borile proti njemu. Te skupine so bile KPI, PSI, nekateri laični intelektualci in katoliško gibanje. Po padcu fašizma je vsa teža borbe padla na ljudstvo, zlasti po reakciji Nemcev, ko so sledila preganjanja in deportacije.

Po tem uvodu je Angeli govoril o brigadi Natisone, ki je v prvem obdobju sodelovala z ozopovci (katoličani) pod imenom Garibaldi - Osoppo ter ustvarila v Karniji leta 1944 do nemške ofenzive precejšnje svobodno ozemlje. Po nemški ofenzivi, ki jih je od tam pregnala, so se ločili, ker so ozopovci bili na stališču, da naj bi pozimi odšli partizani domov, kar je bila tudi želja zapadnih zaveznikov, garibaldinci pa so vztrajali pri tem, da je treba z borbo nadaljevati. Zaradi tega je prišlo tudi do obračunavanja pri Porzusu in do borbe med obema skupinama partizanov. To je sicer s človeškega vidika obsojanja vredno, vendar je bilo neizbežno zaradi velikih ideoloških razlik med obema skupinama.

Divizija Garibaldi - Natisone se je potem preselila na ozemlje Beneške Slovenije, kjer je imela v svojem sklopu tudi beneško četo in Briški bataljon ter je stopila pod poveljstvo slovenskega IX. korpusa in z njim sodelovala v borbi tudi po Sloveniji. Govornik je poudaril, da so bili odnosi s slovenskimi borci dobri in da so jim tudi ljudje po Sloveniji radi pomagali ter še sedaj radi vidijo borce bivše divizije Natisone, kadar pridejo na obisk.

Zaključil je z ugotovitvijo, da je divizija Garibaldi - Natisone napravila prvi konkreten korak na poti zbližanja in prijateljskega sožitja med Furlani in Slovenci, med katerimi je fašizem ustvarjal samo sovraštvo. To zbližanje je rodilo po vojni konkretne sadove, katere danes uživamo. Največja pridobitev osvobodilne borbe pa je bila republiška ustava in sedaj se je treba boriti za njeno popolno izvedbo, ker vsebuje osnove za demokratske svoboščine.

Nova poslovalnica Delavskih zadrug

Na Korzu Italia 12 bodo v sredo 29. julija odprli nove poslovne prostore Delavskih zadrug. Imenovali se bodo Super Coop 14. Otvoritev bo ob 18. uri.

NA PODLAGI PREFEKTOVEGA DEKRETA

Uvedba skrajšanega tedna v goriških prodajalnah

Trgovine bodo po skupinah zaprte polovico dneva enkrat na teden

Na podlagi zahtev strokovnih organizacij ter določil delovne pogodbe je goriški prefekt odločil, da bodo vse vrste trgovin od jutri dalje do 31. oktobra letos zaprte polovico dneva na teden.

V ponedeljek dopoldne bodo zaprte trgovine z oblačili, čevlji, optiko, urarne, prodajalne gospodinjskih električnih strojev, radia in TV, papirnice, veliki magazini itd.

V sredo popoldne bodo zaprte trgovine z jestvinami, prodajalne sadja in zelenjave, pekarne, drogerije, trgovine na debelo s pivom, vinom in mineralnimi vodami.

V soboto popoldne bodo zaprte vse trgovine z železnino, pohištvom, stroji, gradbenim materialom, kmetijskimi izdelki, kurivom, lesom ter trgovine, ki prodajajo kolesa, motocikle in avtomobile.

Če je dan pred zaporo praznik, bo veljal normalni delovni čas. V občini Gradež ta režim ne velja do 30. septembra. Za izvajanje bodo poskrbeli župani.

Trčenje motociklistov včeraj na poti v «Bužo»

Na poti v «Bužo» sta se včeraj zaletela dva motocikla. Nesreča se je pripetila nekaj po 13. uri. David Terpin z Valerišča št. 5, star 23 let, se je z motociklom, na kateterem je vozil 15-letnega Ferruccia Mužiča iz Šentmavra peljal v Podsabotin, ko mu je čisto po levi pripeljal nasproti 40-letni Teofil Cuorlo iz Šentmavra. Pri trčenju se je najbolj potolkel Cuorlo, ki so ga v bolnišnici pridržali na opazovanju zaradi udarca v glavo, prebitja lobanje, šoka in udarca v koleno. Terpina, ki se je udaril v ramo in komolec ter Mužiča, ki se je potolkel po desnem komolcu, so v bolnišnici samo obvezali in ju poslali domov.

Silvano Dolani star 19 let, rojen v Idriji in bivajoč v Ul. del Prato 31, se je včeraj porezal po gležnju. Ponesrečil se je pod železniškim mostom čez Sočo kjer se je kopal. Okreval bo v šestih dneh.

VESTI IZ SOVODENJ

Odobren je predlog za popravilo županstva

V Rupi bodo razširili vaško cesto

Goriška prefektura je odobrila zadevni sklep občinskega sveta v Sovodnjah za nekatera dela na poslopju županstva, za katera je predviden strošek okrog štiri milijone lir. Gre za popravilo navojnic pri oknih in za ureditev centralne kurjave na nafto, ki jo bo oskrbelo podjetje Medeot iz Moše.

Prejšnji večer je imel občinski izvršni odbor sejo, na kateri so proučili razna upravna vprašanja in sprejeli ustrezne sklepe. Med drugim so pregledali tudi načrt za asfaltiranje nekaterih ulic po vaseh občine za znesek 10 milijonov lir, ki jih je občina v ta namen prejela od ministra za javna dela. Tako so odobrili sklep, da bodo v Rupi asfaltirali cesto od šole proti cerkvi in s tem v zvezi prestavili zid ob cesti, da jo bodo razširili. Asfaltrali bodo tudi glavne poti na Peči in na Vrhu.

Vaščani še vedno z nestrpnostjo pričakujejo, da bi pokrajinska uprava začela z urejanjem in asfaltiranjem glavne ceste Standrež-Sovodnje v smislu zagotovila, ki ga je dal predsednik pokrajine dr. Chientaroli na zadnji seji pokrajinskega sveta socialističnemu svetovalcu Marinčiču na zadevno vprašanje. Ker je svet odobril tudi najetje potrebnega posojila pri mestni hranilnici, tudi s te strani ni zadržka in prav tako ne zaradi ovir pri gradnji mostu čez Vipavo, ker bodo ureditev ceste razdelili na odseke in bi morebitno zaviranje zaradi vojaških služnosti zakasnilo dela samo na odseku od cerkve v Sovodnjah proti Vipavi.

Razpis za prijave v Slovenski dijaški dom v Gorici

Starši, ki nameravajo vpisati svoje otroke v šolskem letu 1964/65 v Slovenski dijaški dom kot redne ali zunanje gojence, morajo vložiti prošnjo za sprejem na posebnih tiskovinah, ki jih dobijo pri upravi zavoda.

Prošnje za sprejem v Slovenski dijaški dom se sprejemajo neprekinjeno do izpolnitve vseh razpoložljivih mest.

Vsa ostala pojasnila prejmejo prosilci pri upravi Slovenskega dijaškega doma v Ul. Montesanto 34, vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Tekstilne delavke prizadete zaradi ukinitve voženj ATA

Notranja komisija podgorske tekstilne tovarne je poslala občinskemu odboru v Gorici pismo, v katerem zahteva, da čimprej obnovijo vožnje na mestnih progah, da bi se delavci mogli voziti na delovno mesto. V pismu komisija opozarja županstvo, da so delavke že v začetku meseca kupile mesečne vozovnice ne da bi jih izkoristile. Vožnja z avtobusom pa naj se prilagodi potrebam delavk, se pravi, da se morajo vzpostaviti redne zveze za vsako izmeno.

RAZVESELJIVA VEST

Doberdob pripravlja načrt za asfaltiranje vaških cest

Za to delo je določenih 7,5 milijona lir

Občinska uprava iz Doberdoba je naročila tehniku, da izdela načrt za asfaltiranje vaških poti. Sredstva je nakazalo ministrstvo za javna dela. Občini Doberdob je priznalo 7,5 milijona lir. Uprava si prizadeva, da bi s temi sredstvi, ki niso tako visoka, asfaltirala čim več poti. Kakor smo neuradno izvedeli, naj bi asfaltirali del ceste, ki pelje s pokrajinske ceste na Poljane, dalje del ceste, ki pelje iz Doberdoba proti Jezeru, Ulico Vallone ter Ul. Boneti. Ko bodo uredili vsaj te poti, tedaj bo v Doberdobu cestna mreža vsaj za silo urejena. Vaščani pa se bojijo, da ne bo dolgo trajala, ker že sedaj vojaška vozila povzročajo na glavni (in seveda tudi po poljskih poteh) občutno škodo, ki bi jo morala pristojna oblast poravnati.

Izredne vožnje mestnih avtobusov

Zaradi stavke uslužbencev podjetja ATA tudi danes ne bodo vozili mestni avtobusi v Gorici.

Za jutri, v ponedeljek 27. t.m. pa je goriška prefektura odredila izredne vožnje na dveh avtobusnih progah po naslednjem voznem redu:

Proga št. 1: Odhod iz Standreža ob 6. uri in potem vsakih 20 minut do 20. ure. Odhod s Svetogorske postaje ob 6. uri in potem vsakih 20 minut do 20. ure.

Proga CRE (Gorica - Podgora - Ločnik - Gorica): Odhod izpred glavne pošte v Gorici ob 7.30 in potem vsako uro do 20. Odhod iz Ločnika ob 8. uri in potem vsako uro do 20.30.

Na progah za bolnišnico - Strašice in Gorica - Sovodnje avtobusi ne bodo vozili.

Počitniški tečaj za popravne izpite

V Slovenskem dijaškem domu bo tudi letos počitniški tečaj za popravne izpite s pričetkom v ponedeljek 3. avgusta ob 8.30. Starši prizadetih otrok se lahko pozanimajo za podrobnejša pojasnila in prijave pri upravi doma, ki je zainteresiranim na razpolago vsak delavnik od 10. do 12. ure.

Nesreča dečka iz Šentmavra

Včeraj popoldne je mama pripeljala v bolnišnico v Ul. Vittorio Veneto 4-letnega Jožka Ferija iz Steverjana, ki si je na dvorišču prerezal levi gleženj. Med igranjem je stopil na pločevinasto škatlo. Okreval bo predvidoma v desetih dneh.

DANES CVETLIČARNE ODPRTE

Zveza trgovcev goriške pokrajine sporoča, da bodo v skladu s prefekturnim dekretom danes, 26. julija, na praznik sv. Ane vse cvetličarne goriške pokrajine odprte od 8. do 13. ure.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 29.2 stopinje ob 15.15 in najnižjo 17.8 ob 5.30 uri. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 55 odstotkov.

Pismo števerjanskih prosvetarjev

Naša vas ni samo med najaktivnejšimi na Goriškem, kar zadeva prosvetno dejavnost. Zalosten primat nosi tudi v dejavnosti, ki je slovensko skupnost na splošno ne bi smela poznati. «Zaslugo» za to nosijo «reakcionarni» prosvetarji, da se izrazimo v jeziku, ki ga oni, odnosno nekateri izmed njih neodgovorno in zlobno uporabljajo. Ti ljudje si že dolgo časa sem grizejo nohte, ker je naše prosvetno društvo postalo dejavno, kot je bilo prva povojna leta. Namesto da bi se objektivno radovali nad tem dejstvom, ki izkazuje vitalnost naše vasi in briškega človeka, izkoriščajo oblast, ki jo imajo na občini, da bi nam otežkočili delovanje. Njihova zloba se je pokazala med pripravami letošnje vinske razstave. Namesto, da bi objavili sporočilo, po katerem so organizatorji dolžni v določenem roku prijaviti vinsko razstavo, te okrožnice ni videl nihče. Tudi na oglasni deski ni bila. Ko smo vložili prošnjo za razstavo, so prišli z okrožnico na dan, da bi je ne napravili. S tem se ni hotelo prizadeti prosvetno društvo, ampak tudi številne vinogradnike. Jezi jih, da si upa kdo drug prirejati vinske razstave, ki ni v odboru «Za Števerjan». Pozabljajo pa, da so bile takšne razstave pred njimi in da bodo tudi mimo njih, zakaj vaščani vidijo ,da spada odbor «Za Števerjan» tja, kjer so kmečko delavska zveza, SDZ, občinska uprava, katoliško prosvetno društvo in morda še kaj. «Reakcionarji» (da se spet izražamo na odiozen, toda njihov način) mislijo, da bodo spravili vse v svoj krog. Želeli bi, da bi mogli samo oni vedriti in oblačiti v Števerjanu in da za druge iniciative ni prostora. Takšno mišljenje je nespametno in je povzročilo odpor vseh tistih, ki jim jezuitizem, svetohlinstvo in podobne lastnosti nekaterih ne gredo po grlu. Mi si od njih ne dovolimo nikakršnega očitka na račun poslopja osnovne šole na Valerišču, ker imamo čisto vest. Nismo pa prepričani, da je tako tudi na drugi strani. Medtem ko je Štekar izplačal vse delnice, se nekateri še sprašujejo: kdaj nam bo blagajnik izplačal naš delež? Nikakih skrbi naj nimajo s tem, kakšnemu namenu služi zgradba na Valerišču. Vsakdo lahko vidi, da služi slovenski skupnosti, izobraževanju mladine, zabavi slovenske mladine. Mi jim svetujemo, naj se stvari, ki niso jasne, ne dotikajo; naj ne hodi na sonce tisti, ki ima maslo na glavi.

Veste kaj pravimo tistemu, ki vnaša zdrahe v vas in polemiko, «ki je noče» (?), da je svet velik in dni v letu več kot klobas. Delajte kar hočete, prirejajte prireditve kolikor jih hočete, zbirajte se v odboru «Za Števerjan», v kmečko delavski zvezi, v katoliškem prosvetnem društvu in še kjer hočete, toda bodite odkriti, držite se predpisov v vsem in za vse enako ter nas pustite pri miru, da bomo delali tako kot se nam zdi in tisto, kar nam ugaja. Če se pri vaših organizacijah povsod pozna politična senca in je vse v službi ideologije in politike, pri nas ni tako. Mi znamo biti tudi ljudje s širokim gledanjem, predvsem pa samostojnim gledanjem. Mi smo takšni kot naši rojaki v drugih slovenskih vaseh na Goriškem, ki tudi aktivno delujejo v svojih društvih, le da imajo to srečo, da na drugi strani nimajo ljudi kot pri nas, ki se kar naprej zaganjajo v rdeče, ki ga sedaj vidijo že povsod, najbrž tudi že v samem grofu. Pri takšni stopnji bolezni pa je res najbolje, da končamo prvi in za vedno.

Števerjanci

V petek seja pokrajinskega sveta

V petek 31. t.m. zvečer ob 21. uri bo seja pokrajinskega sveta. Na dnevnem redu je med drugim razprava o naftovodu Tržaški zaliv - Bavarska ter razne upravne zadeve.

Padec priletne žene po stopnicah

Po stopnicah se je včeraj dopoldne zdrsnilo v stanovanju 77-letni Carmeli Dongetti iz Ul. Pola 20. V bolnišnico so jo pripeljali z rešilnim avtom Zelenega križa. Pridržali so jo na zdravljenju za 30 dni zaradi zloma kolka in levega dela prsnega koša.

Na delu pri gradbenem podjetju Tomasin v Ločniku se je na opeki zdrsnilo 16-letnemu vajencu Bregantu iz Ul. Sartori 45. V bolnišnici so ga pridržali na zdravljenju za 20 dni ker si je porezal čelo in poškodoval lobanjo.

DANES IN JUTRI

PRAZNIK V ŠTANDREŽU

na igrišču Juventine z naslednjim sporedom:

DANES, 26. julija: ob 20.30 pevski koncert, nato ples do 1. ure

JUTRI, 27. julija: od 21. do 24. ure ples z izvolitvijo «MISS JUVENTINE»

Podelili bodo nagrade najboljšim domačim nogometašem. Deloval bo dobro založen bifé s čevapčiči in raznimi pijačami. Parkirni prostor za vozila je zagotovljen.

Vljudno vabljeni

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Od 19. do 25. julija se je v goriški občini rodilo 24 otrok, umrlo je 12 oseb, porok je bilo 8 in oklicev 11.

ROJSTVA: Renzo Lupi, Antonella Perco, Rosanna Podbersig, Daniele Gratton, David Mian, Diana Giacomelli, Daniela Boscarol, David Bittesnich, Mariantonietta Perisi, Tiziana Erzetti, Gianna Marson Alessandro Nonino, Ferdinando Gottard, Lorella Lenardon, Andrea Bressan, Elisabetta Gironcoli de Steinbrun, Gloria Piticco, Flavia Candussi, Luca Zanetti, Daniela Martina Sandra Tuzzi, Cristina D'Osvaldo, Mauro Malignani, Alessandro Aita.

SMRTI: gospodinja 73-letna Gabriella Sdrigotti vd. Pavlin, upokojenec 84-letni Virgilio Olivo, delavec 39-letni Agostino Passelli, upokojenec 75-letni Francesco Gallo, gospodinja 88-letna Luigia Keber vd. Skok, dninar 54-letni Desiderio Fikon upokojenka 84-letna Maria Maglizza vd. Cherin, upokojenec 69-letni Aldo Borlenghi, trgovec 69-letni Ugo Sforzina, upokojenec 88-letni Francesco Dell'Erba, 60-letna Antonia Fratnik, 71-letna Anna Silla vd. Delich.

POROKE: zidar Luciano Tronkar in tekstilka Antonietta Marconi, tehnični delavec Leonardo Calligaris in tekstilka Iolanda Trevisan, učitelj Ennio Milanese in uradnica Emma De Chirico, bolničar Giorgio Ghiotto in baristka Lauretta Cociani, soboslikar Valentino Mughelli in tekstilka Emilia Bergnach, zidar Marcello Milocco in tekstilka Claudia Sturm, orožniški karabinjer Domenico De Rosa in gospodinjka Maria Fantini, bančni uradnik Antonio Cotti-Cometti in uradnica Vladimira Scherti.

OKLIČI: tekstilec Franco Ciubei in delavka Graziella Medeot, tehnični uradnik Daio Gnesutta in uradnica Maria Tacchinardi, uradnik Tristano Gardoni in uradnica Rosanna Ferrari delavec Dionisio Lutman in gospodinja Angelina Di Flora, učitelj Carlo Ballaben in uradnica Lidia Bernobini, učitelj Aldo Giacoppo in učiteljica Bruna Gaggioli, gozdarski uradnik Antonio Tomasi in baristka Rosalia Nanut, soboslikar Vittorio Selva in delavka Nadja Zej, profesor Umberto Martissa in gospodinja Anna de Reva, mlinar Edoardo Piani in tekstilka Adriana Simionatto, trgovec Aldo Franceschini in trgovska pomočnica Maria Vidmar.

Kino

v Gorici

VERDI. 15.00 Totò contro il Pirata nero s Totò in GM Spina. Italijanski barvni film.

CORSO. 14.30: «I violenti». C. Heston in A. Baxter. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 22.

VITTORIA. Zaprto zaradi počitnic.

CENTRALE. 15.30: «I rinnegati dell'isola misteriosa». D. Andress in J. Powell. Ameriški barvni film. Zadnja predstava ob 21.30.

v Tržiču

PRINCIPE. «Giorno maledetto», S. Tracy in Robert Ryan. Barvni kinemaskopski film.

NAZIONALE. «Hatari», J. Wayne.

AZZURRO. «La ballata del boia», Nino Manfredi in Emma Pamella.

EXCELSIOR. «Il marmittone», Jerry Lewis.

v Ronkah

RIO. «La grande ruota». Maria Schell in W. Fischer.

EXCELSIOR. «I vagabondi». Stan Laurel in Oliver Hardy.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna «AL CORSO», Korzo Italia št. 89, tel. 24-43.

RADIO VELEVIZIJA

NEDELJA, 26. JULIJA 1964

Radio Trst A

8.30 Poslušali boste...; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 O vincu zapojmo; 11.15 Oddaja za najmlajše; nato harmonikar Wolmer; 12.00 Slovenska nabožna pesem; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.45 Lahka klavirska glasba; 15.00 Zlata risanka: Petula Clark; 15.20 Motivi za orgle Hammond; 15.40 Jam session; 16.30 Baletna glasba; 17.30 Popoldanski ples; 18.30 Kino, včeraj in danes; 19.00 Skladbe avtorjev dežele Furlanije-Julijske krajine; 19.30 Glasba iz revij in glasbenih komedij; 20.00 Šport; 20.30 Večer z Arnejem Domnerusom, Germano Caroli in Francois Vermeillejem; 21.00 Folklora z vsega sveta; 21.30 Ciganske melodije; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Plešite z nami; 23.00 Zbori a cappella.

Trst

9.30 Oddaja za poljedelce; 11.25 Tržaška mandolinistična skupina; 12.30 Glasbeni vložek; 13.00 Almanah; 13.30 Glasba po željah.

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.40 Domače viže; 10.00 Prenos RL; 10.30 Operne arije; 11.30 V nedeljo skupaj; 11.45 Pomenek s poslušalci; 11.50 Glasba za vas; 12.35 Zunanjepolitični pregled; 12.45 Lahka glasba; 12.50 Glasba po željah, drugi del; 13.40 Od melodije do melodije; 14.00 Glasba po željah; 15.10 Lahka glasba; 15.15 Domače pesmi in melodije; 16.00 Prenos RL; 19.00 Petnajst minut z orkestrom Maxa Gregerja; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba; 22.35 Šport; 22.45 Plesna glasba; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 7.10 Almanah; 7.15 Jutranja glasba; 8.30 Oddaja za poljedelce; 9.00 Nabožna glasba; 11.10 Sprehod skozi čas; 11.25 Roditeljski krožek; 14.00 Operna glasba; 14.30 V nedeljo skupaj; 16.15 Glasba za praznični dan; 17.15 Simfonični koncert; 18.40 Plesna glasba; 19.15 Šport; 19.30 Glasbeni vrtiljak; 20.20 Koncert pianista Rudolfa Firkusnyja; 22.20 Plesna glasba.

II. program

7.45 Jutranja glasba; 8.40 Italijanske narodne pesmi in plesi; 9.00 Oddaja za žene; 9.35 Oddajali smo; 10.25 Ključ uspeha; 11.35 Pevski program; 12.10 Plošče tedna; 13.00 Srečanje ob trinajstih; 14.00 Nedeljski orkestri; 15.45 Plošče; 17.00 Glasba in šport; 18.35 Vaši najljubši pevci; 21.40 Večerna glasba.

III. program

16.30 Kantate Johanna Sebastiana Bacha; 17.20 «La Loira», dramatična uprizoritev v štirih dejanjih; 19.00 Jean Baptiste Davoux, koncert za violino, čelo in orkester; 19.15 Pregled filma; 19.50 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Nino Rota: godalni kvartet; 21.20 «Figarova svatba» od Mozarta.

Slovenija

6.00-7.00 Dobro jutro!; 7.15 Narodni in domači zvoki; 8.00 Veseli tobogan; 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 10.00 Med partizanskimi tankisti; 10.30 Pesmi borbe in dela; 10.50 Zabavna glasba; 11.15 Lahka glasba; 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.; 13.15 Zabavna glasba; 14.00 Koncert pri vas doma; 14.15 Od uverture do scherza; 15.05-19.00 «Danes popoldne» (šport in glasba); 16.00 Humoreska tega tedna; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Sergej Prokofjev: Pepelka; 20.50 Športna poročila; 21.00 Melodije v izložbenem oknu; 22.10 Godala v noči; 23.05 Nočni komorni koncert z deli slovenskih skladateljev; 24.00 Zadnja poročila.

Ital. televizija

10.15 Oddaja za poljedelce; 17.00 Oddaja za najmlajše; 19.30 «La sciarpa»; 20.15 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 «I proverbi per tutti», komedija v enem dejanju; 22.55 Športna nedelja, nato dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.20 Disneyland; 22.10 Note v večeru.

Ponedeljek, 27. julija 1964

18.00 Oddaja za najmlajše; 20.00 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 «Srečanje v Rimu», glasbena prireditev; 23.00 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Film «La gang»; 22.40 Šport.

Jug. televizija

9.30 Deček iz cirkusa — film za otroke; 10.00 Kmetijska oddaja; 19.30 Skopje leto dni po potresu — oddaja studia Skopje; 20.00 TV dnevnik; 20.45 87. Policijska postaja — serij. film; 21.35 Mali komorni koncert; 22.15 Poročila.

Ponedeljek, 27. julija 1964

8.00 Jubilejna proslava na Visu — direkten prenos do 10.00; 19.08 Objava dnevnega sporeda; 19.10 TV obzornik; 19.30 S kamero po svetu; 20.00 TV dnevnik; 20.45 Tedenski športni pregled; 21.00 Oddaja posvečena prvi svetovni vojni; 21.30 Celovečerni film; 23.00 Včeraj, danes, jutri.

OSTANKI
ob koncu sezone...
PITASSI
GORICA - KORZO VERDI, 92

potrjuje vsem, da je to prava **RAZPRODAJA**
PO POLOVIČNIH CENAH!

POZOR!
Kot dokaz navajamo nekaj cen

ZA MOŠKE

Obleke iz lahke volne	od L.	6.900	dalje
Suknje iz bombaža	» »	2.350	»
Hlače	» »	950	»
Srajce	» »	850	»

ZA ŽENSKE

Obleke iz bombaža	» »	1.300	dalje
Tailleurs	» »	1.800	»
Krila	» »	1.100	»
Hlače	» »	1.100	»

ZA OTROKE

Obleke	» »	3.900	dalje
Suknje	» »	1.200	»
Kratke hlače	» »	500	»
Srajce	» »	750	»

OD 20. JULIJA DALJE

DEŽNI PLAŠČI NYLON PO L 2.900.–

P. CHERNEY

Poštena pogodba

(Nadaljevanje s 3. strani)

Spike je potegnil iz blagajne Calaganov revolver, izvlekel štiri naboje in odstranil svinčenke. Odprtino je zakoval, da ne bi izpadel smodnik. Vrnil je naboje v saržer in dal orožje Affie.

«Daj to Calaganu, potem pojdi domov in pripravi kovčke. Čakaj me v svojem stanovanju. Prišel bom pote zvečer ob devetih. Na svidenje, bebica.»

Ko je Affie odšla, je Spike poklical po telefonu Molly Phackit.

«Poslušaj, lepotica! Vse je v redu, samo majhna sprememba. Posel bo opravil Calagan, jaz pa bom v bližini. In še nekaj mislim, da bi se midva lahko večkrat videvala, hej?»

«Zakaj pa ne? Kakor želiš, samo da se zvečer vse dobro konča!»

* * *

«Ne skrbi, pridi s kovčki pome ob 19.30 in prinesi denar. Mislim, da bi bilo dobro odpotovati malo do New Yorka. Pristajaš? Na svidenje, draga.»

Spike je sedel z nogami na mizi in zavijal cigareto, ko se je med vrati pojavila Molly Phackit.

Preoblekla se je bila in bila videti čudovita.

«Uspelo je. Toda žal mi je Calagana. Bil je čeden moški.»

«Bil je čeden, toda neoprezen z orožjem. Morda se mu je zataknil naboj v cevi.»

Odprla je torbico. — «Tu je denar!»

«Naj bo, saj ga bova tako skupaj potrošila!»

Dvignil se je in šel proti njej. V tem hipu je zazvonil telefon. Bila je Affie.

«Kako je bilo, Spike?»

«Vse je v redu, Affie. Čakaj me, pridem pote ob devetih.»

«Prideš, ti lažnivec nemarni! Poslušaj. Ko sem odnesla Calaganov revolver, sem pozabila rokavice in se vrnila. Slišala sem, kako si se dogovoril s tisto damico — Molly Phackit. Mene pa si nalagal.»

«No prav, in kaj bi rada zdaj?»

«Nič, samo da veš, govorim iz trafike tu v bližini. Poklicala sem Calaganovo ženo in ji vse povedala. Odšla je k tebi in v tem hipu stopila v lift. Pod krznenim plaščem ima avtomat. Ta ni polnjen s slepimi naboji. Zbogom, Spike.»

Spike je spustil slušalko.

Čutil je, kako ga je spreletela zona. Pogledal je ženo, ki je stala pred njim in potem blagajno, kjer je bilo orožje, njegov in Calaganov revolver, ki ga je pobral na mestu uboja...

Toda ni bilo časa. Vrata so se odprla in gospa Calagan je z maščevalnim izrazom na obrazu pričela streljati...

"DARWIL"

najnovejši izum moderne tehnike

SUPERAUTOMATIC s 57 rubini in z 88 rubini

ELEKTRONIC na baterijski pogon

ULTRAPIAT LUX za dinamičnega človeka

«Luis D'Or» najtanjša ura na svetu

Specialne ure za potapljače od 200-1000 metrov globine

ŠVICARSKA SUPERMARKA

Novi

«Hotel Soča»

Most na Soči

priporoča okusne jedi in izbrane pijače za vse okuse ter druge hotelske usluge

Obiščite zdravilišča

ROGAŠKA SLATINA, LAŠKO, RIMSKE TOPLICE

Rogaška Slatina zdravi bolezni prebavil, ledvic in jeter, Dobrna ženske in manegerske bolezni, Laško revmatizem in rehabilitacija invalidov — Za izlet priporočamo tudi prekrasno Logarsko dolino — Informacije in prospekte dobite pri tržaških potovalnih uradih Aurora, Utat, Paterniti ali pri Tourist Office — Celje

SLOVENIJAŠPORT

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

LJUBLJANA - MESTNI TRG, 10

Ali poznate TRGOVSKO PODJETJE SLOVENIJAŠPORT iz LJUBLJANE?

Slovenijašport Vam nudi v veliki izbiri usnjeno, športno in modno konfekcijo v lepih pastelnih barvah ter ostale športne potrebščine.

Ko potujete po Sloveniji in ostalih krajih Jugoslavije ne pozabite obiskati prodajaln podjetja Slovenijašport v

KOPRU, Kidričeva 22
LJUBLJANI, Titova 26
CELJU, Stanetova 9
MARIBORU, Gosposka 19
SLOVENIJAŠPORT
KRANJU, Koroška 4
ZAGREBU, Radičeva 16
JESENICAH, Cankarjev trg 3
BEOGRADU, Trg Marxa i Engelsa 4

NUDI INOZEMSKIM TURISTOM PRI NAKUPU 20 % POPUSTA

GRAND HOTEL «UNION»

Tel. 20-750, 21-242

s svojo restavracijo in senčnatim vrtom, kavarno in hotelom, se priporoča cenjenim gostom

HOTEL «ZVEZDA» KOBARID

s sobami z eno in dvema posteljama ter s tekočo toplo in mrzlo vodo, centralno kurjavo — skupaj 54 ležišč ● Streže s prvovrstnimi vini: specialitete: soška postrv in divjačina ● V 5 km oddaljenem Livku so prvovrstna smučišča, v Nadiži pa lepe kopeli. ● Cenjenim gostom se priporoča za obisk.

Hotel BELLEVUE

LJUBLJANA Tel. 33-133

priporoča cenjenim gostom domačo in mednarodno kuhinjo · Terasa · Vrt · S terase lep pogled na Ljubljano

Avtopromet Gorica

NOVA GORICA — Telefon 20-44 opravlja kvalitetne, hitre in varne prevoze potnikov in tovora doma in v inozemstvu. Informacije dobite v naših poslovalnicah v Novi Gorici, Tolminu, Ajdovščini, Postojni in Sežani. — Turistična agencija «Izletnik» s poslovalnicama v Novi Gorici in Bovcu vam hitro in solidno organizira izlete po Jugoslaviji in inozemstvu, ter nudi vse ostale turistične usluge.

BOSTE OBISKALI LJUBLJANO? DOBRODOŠLI STE

v hotelu «TURIST» - Ljubljana

DALMATINOVA, 13 - Tel. 36-129, 27-110

Restavracija, senčnat vrt, bife · Hotel je oddaljen vsega 3 minute od glavne železniške postaje . Nudi vam: sodobno opremljene sobe s kopalnicami, telefonom, dvigalom · Znana je naša kuhinja, ki vam nudi jugoslovanske in inozemske specialitete · Tudi v naših obratih: restavraciji «ZLATOROG» Zupančičeva 9, ki vam nudi lovske specialitete, gostilni «DALMACIJA» Trubarjeva 23, ki vam nudi ribje specialitete, boste postreženi hitro in solidno.

VABI VAS HOTEL «TURIST» LJUBLJANA

HOTEL LEV

LJUBLJANA Vošnjakova 1 Telefon 30-555 Telegram: LEVHOTEL LJUBLJANA «A» kat. 209 sob s kopalnico, restavracija, terase, dancing kavarna, aperitiv bar, slaščičarna, poslovne in klubske sobe, sale za bankete in konference, lastne garaže in prostor za parkiranje, hladilnice za divjačino in boksi za pse

Novo — moderno — luksuzno

SPLOŠNA PLOVBA - PIRAN

vzdržuje z modernimi tovorno potniškimi ladjami redno progo Jadran · Južna Amerika · via Zahodna Afrika (Rijeka · Split . Napoli · Genova · Marseille · Casablanca · Dakar · Conakry · Takoradi . Tema. Rio de Janeiro · Santos · Montevideo · Buenos Aires). Redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo . Indonezijo · Japonsko · ZDA · Zahodna afriška obala . sredozemske luke)

TER NUDI

ladijske prevoze po vsem svetu z modernimi tovornimi ladjami od 8000 do 18.000 ton nosilnosti. — Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba», Piran, Župančičeva ul. 24, in na naše agente po vsem svetu. Telegrami: Plovba Piran. Telexi: 035—22, 035—23. Telefoni: 73-470 do 73-477.

HOTEL „SLON"

LJUBLJANA · Titova 10, tel. 20-644, 20-645 (Jugoslavija)

Opozarjamo spoštovano javnost na naše usluge, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko postrežete s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.

Hotel Vam nudi 177 modernih ležišč. V moderno urejeni hotelski restavraciji Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni. V nočnem BARU se lahko vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artističnem programu

Sprejemamo rezervacije za manjše in večje družbe. Telef. 20-641—44

Obiščite najlepše podzemsko čudo na svetu

POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16. in 18. uri

Izredni obiski po dogovoru z upravo

Obiščite tudi Škocjanske jame pri Divači

Obiski ob 10. in 15. uri vsak dan

HOTEL «JELOVICA» - BLED - TEL. 316

BLED vabi

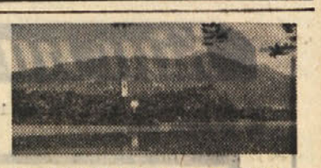

Hoteli ob jezeru, obnovljeni blejski grad z restavracijo, festivali, dnevna glasba in ples, pravljične izletniške točke in druga razvedrila ter čolnarjenje po jezeru

HOTEL KRN

TOLMIN — TEL. 39

Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, specialitete na žaru in dobra kuhinja. Ob sobotah in nedeljah ples. Vljudno se priporočamo

HOTEL «KRAS» POSTOJNA TEL. 100

nudi vse hotelske usluge in se priporoča za cenjeni obisk

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA — Tel. 20-61, 20-32

s svojimi obrati restavracijo, kavarno. Prvorazredna kuhinja. Ples vsak večer razen ponedeljka. V primernih dneh je ples na vrtu.

PARK HOTEL BLED

Telefoni 284 · 338

200 ležišč, restavracija, kavarna, nočni bar

Hotel odprt celo leto.

V sestavu Park hotela je tudi Sporthotel na Pokljuki in Izletniški dom v Ribnem. Vsi obrati poslujejo celoletno

Hotel TRIGLAV Koper

Telef. 16 Prvorazredna restavracija, udobne sobe, terasa, zimski vrt, nočni bar s programom. · Priporočamo svoje obrate Giusterno z olimpijskim bazenom in restavracijo «Rižana», s specialitetami, postrvmi in rečnimi raki

Izkoristite vaš izlet za ogled izvirkov VIPAVE

V HOTELU VIPAVA in v GOSTIŠČU OB IZVIRU vas prijetno postrežejo

HOTEL CELEIA

CELJE - tel. 2041, 2042 SE PRIPOROČA

ALP HOTEL
HOTEL KANIN
HOTEL GOLOBAR

BOVEC

nudijo vse hotelske usluge. Priznana domača in inozemska kuhinja.

Telef. 21 in 51

Priporočamo tudi obisk hotela «Planinski orel» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangartom

HOTEL ADRIA

ANKARAN (bivši S. Nicolò) Telefon 74-112

ODPRT SKOZI CELO LETO

T. G. P. - METROPOL

PIRAN — Telefon 73-313

vabi na odlične specialitete in izbrane pijače v vseh svojih obratih; nočni bar «Tri papige» v Piranu z mednarodnim artističnim programom, odprt je vsak dan razen srede. Priporočamo novo restavracijo «Lucija» pri Portorožu

HOTEL GALEB tel. 21605
RIBJA RESTAVRACIJA » 21182
KAVARNA LOŽA
RESTAVRACIJA TAVERNA

KOPER

Priporočajo svoje gostinske usluge - Cene zmerne

UGODNO UGODNO UGODNO

USNJENA KONFEKCIJA (plašči, kostumi suknjiči)
USNJENI IZDELKI (kovčki, potovalke, torbice) v največji izbiri pri

VELEBLAGOVNICA

nama

V LJUBLJANI

Obiščite naše poslovalnice:
● PRED POŠTO — Cankarjeva ul. 1
● TROMOSTOVJE — Wolfova ul. 1
● KONFEKCIJA — Čopova ul. 5

20 ODST. POPUSTA ZA NAKUP S TUJO VALUTO

UGODNO UGODNO UGODNO

AVTOMOBILSKE POTREBŠČINE

VIRGILIO ZANCHI

Zaloga artiklov za karoserijo — Dobave za tovarne pohištva, opreme za ladje in letala — Velika izbira prevlek «NOVOLAN» in gumijastih preprog «JUMBO» vseh barv

TRST - Via Coroneo N. 4
Tel. 29-684

KOMPAS

S SVOJIMI POSLOVALNICAMI VRŠI VSE TURISTIČNE USLUGE

LJUBLJANA, Dvoržakova ulica številka 11

A. R. 20.

Venček vedrih

Vzpon na Čaven

Neke sobote zvečer je rekel sine:

«Ali ne bi šli jutri kam na izlet, a, mama?»

«Nimam nič proti,» je rekla žena.

«Tudi jaz ne,» je pritegnila hčerka. «Ampak kam bi jo mahnili?»

«Že lep čas nismo imeli pod nogami poštenega hriba,» je rekel sine.

Ob besedi «hrib» se mi je obudil spomin na izlet na Trstelj in ob tem spominu me je zazeblo.

«Pa res,» je zagostolela punca, «dobro bi bilo, če bi spet šli kam v hribe, a ne, mama?»

«Jaz sem za to,» je izjavila žena.

Ali sem tudi jaz za to, me nihče ni vprašal, zakaj v naši družinski skupnosti imam samo glasovalno pravico.

«No, če smo vsi za to, potem nam ne preostane drugega, ko da se domenimo, na kateri hrib pojdemo,» je dejal fant.

Nekaj časa so vsi trije ugibali ,kateri hrib bi izbrali za svojo žrtev, toda nikakor se niso mogli zediniti. Ves ta čas pa so me pustili ob strani, ko da sploh ne spadam v njihov kolektiv. Končno se je žena obrnila k meni in vprašala:

«No, kako, pojdeš ali ne pojdeš z nami?»

«Pojdem, toda s pogojem, da ne bomo lezli kam preveč visoko v nadmorsko višino,» sem zinil pohlevno, ves hvaležen, da mi je bilo dovoljeno izraziti svoje mnenje. Nato sem pripomnil: «Saj se gotovo še spominjate izleta na Trstelj, ne?»

«Kako da ne!» je veselo rekla punca. «Saj je bilo tako lepo, da lepše ni moglo biti.»

«Za vas že, zame pa...» Zamahnil sem z roko in kislo pristavil: «Bolje je, da se ne spomnim na to.» Pomolčal sem, nato pa: «Torej če nameravate iti v hribe, ne pojdem z vami. Ne, noben vrag me ne spravi več na noben hrib, pa konec!»

«Da, v hribe pojdemo,» je rekla žena, «ampak ne brez tebe.»

To izjavo sem pričakoval, zato me ni presenetila. Razlogov za to, da niso hoteli iti brez mene, je bilo več. Med najvažnejšemi pa je bil ta, da sem kot nosač njihove prtljage imel glavno vlogo na izletih. Zato so me vselej pritegnili v svoj načrt kot nepogrešljiv rekvizit.

Da bi me pritegnili v svojo namero, so me vsi trije vneto nagovarjali tako dolgo, dokler nisem popustil in dejal:

«No, naj bo, še enkrat pojdem z vami v hribe, le da ne mislite lesti kam previsoko. Saj veste, da nisem rojen za planinarenje, da nisem nikak alpinist ali skaloplez, kakor bi dejal Koseski. Pa še tole: grem z vami le s pogojem, da bo vsakdo sam nosil svoje stvari.»

«Prav,» so rekli vsi trije v en glas.

«No, in zdaj dogovorimo se na kateri hrib bi šli,» sem dejal.

«Jaz sem za to, da gremo na čim višjega,» je rekel fant.

«Ne nori!!» sem sunil iz sebe in se zgrozil.

«Sem za to, da gremo na — Čaven.»

«Na Čaaa — veeen!» sem zazijal, nato pa skoraj zavpil: «Fant, se ti je zmešalo?»

«Kaj pa je to takega? Na Čaven zlesti pa res ni taka reč,» je sestra branila bratovo namero. «Koliko pa, misliš, je visok Čaven, a?»

«Čaven? Koliko je visok, vprašaš?» sem mencal v zadregi «Ja, hm, ja, Čaven je visok svojih dva tisoč metrov,» sem zinil nekam samozavestno, da bi prikril svoje porazno nepoznavanje višin slovenskih vrhov.

«Dva tisoč metrov!» je osupnil poda in me tako otožno pogledal, da se mi je kar milo storilo.

«Kaj me tako žalostno gledaš?» sem vprašal.

«Tvoja nevednost, tata, je tolikšna, da bi se najraje razjokal nad njo. Veš, si pa še dovolj star, da bi lahko vedel, da je Čaven visok 1351 metrov...»

Ne pomnim, da bi me bil kdo kdaj tako krepko potisnil ob steno. Bilo me je tako sram, da sem zardel za dva. Moral bi odkrito priznati, da je moje poznavanje višin naših gorskih vrhov dokaj vrzelasto, a tega nisem hotel storiti.

«No, no, no, človek se lahko pomoti, mar ne?» sem hitel podpirati svoj omajani ugled.

«To, kar si rekel, tata, je neodpustljivo,» je menil sine. «Pokazal si, da nimaš niti najmanjšega pojma o višini domačih gora. Mene na tvojem mestu bi bilo sram.»

Saj je mene tudi, sem si mislil, vendar sem bolj užaljen kot užaloščen dejal, obrnjen k punci:

«Drugič me sploh ne vprašuj, koliko je visoka ta ali ona gora. Jaz se nisem učil gorovslovja, ali kako se že imenuje tista znanost, ki se zanima za to, koliko je ta ali ona gora visoka.» In globoko načet v svojem ponosu sem dodal: «Sicer pa, če tega ne vem, vem pa marsikaj drugega, česar vi trije ne veste.»

«Prav nič se zdaj ne izgovarjaj,» je zdaj rekla žena. «Dokazal si, da je tvoje poznavanje višin naših hribov in gora zelo revno. Človek bi od tebe pričakoval, da ne boš rekel, da je Čaven visok dva tisoč metrov...»

Iz vsake nadaljnje besede je zvenelo: nevednež! Tako se tega častnega naziva ne tako ne drugače nisem mogel otresti.

«No, naj bo visok kolikor že hoče, jaz ne bom nikoli zlezel nanj,» sem odločno zaključil to prerekanje.

«Zakaj pa ne?» je vprašal fant.

«Ne, nobena strela me ne spravi na Čaven! Tisoč tristo metrov — ne, to je previsoko za moje kosti,» sem ugovarjal.

«Raje reci: za moj trebuh,» se je obregnil poba.

«Tisoč tristo metrov, da je visoko!» je v eni sapi potegnila iz sebe hči.

«Zame že. Pa tudi za koga drugega,» sem pristavil in pogledal ženo.

«Ne jaz se niti malo ne bojim tistih tisoč in nekaj metrov,» me je zavrnila žena. «Pa tudi ti boš zmogel tistih nekaj metrov klanca. No, torej, pojdeš z nami ali ne?»

«Seveda pojde,» je rekla hči.

«Mora iti z nami!» je pribil njen bratec.

Groza me je prešinjala in ves sem otrpnil ob misli, da bom res moral na Čaven.

«Ne, na Čaven pa že ne pojdem,» sem se obupno otepal.

«Da ne pojdeš?» je rekla žena. «Da ne pojdeš z nami? Ali si res tako brez srca, da puščaš svojo družino samo na tako pot? Ali te res ni niti malo sram?»

Zdajci se je moja odločitev nevarno zamajala, a je koj nato spet ujela ravnotežje.

«Ne, ne grem z vami. Nisem tako nor, da bi lezel v tako višino.»

«Pa boš le šel z nami!» je rekla žena z glasom, ki ni trpel ugovarjanja.

Počasi sem se ozrl po trojici, nato pa z žalostnim glasom dejal:

«Če ste me že obsodili na to da moram z vami, potem pa takoj obvestite tukajšnji Pogrebni zavod, naj pripravi vse potrebno za en pogreb.»

«Pa nam ja ne misliš umreti med potjo!» je vzkliknila žena.

«Da, nekaj mi pravi, da ne pridem živ nazaj,» sem odvrnil z jokavim glasom.

«Oh, kakšna mevža si, tata!» mi je poočitala hči.

Tudi žena me je počastila s podobnim vzdevkom, potem pa je rekla:

«Torej gremo na Čaven.»

«Gremo, gremo gremo...» sem zabrundal, «to ne gre kar tako. Iti na izlet ni tako preprosta stvar kot si predstavljate. Ne gre, da bi si kar nacelem izmislil: grem na izlet in že grem. Ne, to ne gre tako: frk, frk!»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 II TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št 20 — Telefon 37-338 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2 250 lir, polletna 4 400 lir, celoletna 7 700 lir — SFRJ: v tednu 20 din mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun. Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 34, telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-26 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst